

Bryssel, 11. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10442/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0227 (COD)

LIMITE

CADREFIN 283	COLAC 88
POLGEN 164	COTRA 51
RELEX 818	COWEB 87
ACP 61	MAMA 148
DEVGEN 101	MOG 122
COHOM 88	PTOM 28
COHAFA 52	ELARG 104
COAFR 180	GLOBAL GATEWAY 42
COASI 106	FIN 864
COEST 472	CODEC 1154

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Neuvosto

Kom:n asiak. nro: 11758/25 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 + ADD 4

Asia: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Globaali Eurooppa -välineen perustamisesta
– *Osittainen yleisnäkemys*

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakohdassa mainittua ehdotusta koskeva kuudes puheenjohtajavaltion kompromissiteksti.

Komission ehdotukseen (asiak. 11758/25 + ADD 1) tehdyt lisäykset on **lihavoitu** ja poistot merkitty hakasulkein merkinnällä [...].

[...] Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

Globaali Eurooppa -välineen perustamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 209 ja 212 artiklan sekä 322 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

ottavat huomioon tilintarkastustuomioistuimen lausunnon,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tämän asetuksen tarkoituksena on perustaa Globaali Eurooppa -väline, jäljempänä 'väline', jonka tavoitteena on puolustaa ja edistää unionin arvoja, periaatteita ja etuja maailmanlaajuisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU', 3 artiklan 5 kohdassa ja 8 ja 21 artiklassa **ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', 208 artiklassa** vahvistettujen unionin ulkoisen toiminnan tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti.

¹ EUVL L [...], s. [...].

² EUVL L [...], s. [...].

- (2) SEU 21 artiklan mukaisesti unioni huolehtii johdonmukaisuudesta ulkoisen toimintansa eri alojen välillä sekä näiden ja muiden politiikkojensa välillä ja pyrkii saamaan aikaan pitkälle menevää yhteistyötä kaikilla kansainvälisten suhteiden aloilla. Välineellä on unionin ulkoisen toiminnan johdonmukaisuuden lisäämiseksi ja tehokkuuden varmistamiseksi tarkoitus tukea useita unionin politiikan aloja, kuten laajentumista, naapuruuspolitiikkaa, kansainvälisiä kumppanuuksia, **kehitysyhteistyö mukaan lukien**, humanitaarista apua [...], ja unionin muiden politiikkojen ulkoisia ulottuvuuksia monenlaisin keinoin.
- (3) Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', varmistaa neuvoston päätöksen 2010/427/EU³ 9 artiklan mukaisesti komission varapuheenjohtajan ominaisuudessa unionin ulkoisen toiminnan yleisen poliittisen yhteensovittamisen huolehtien samalla sen yhtenäisyydestä, johdonmukaisuudesta ja tehokkuudesta, muun muassa tämän välineen täytäntöönpanon avulla.
- (4) Välineen täytäntöönpanon olisi [...] **perustuttava Eurooppa-neuvoston ja neuvoston poliittiseen ja strategiseen ohjaukseen, erityisesti Eurooppa-neuvoston strategisiin ohjelmiin [...]**, joissa vahvistetaan unionin visio, strategiset suuntaviivat ja prioriteetit. Välineen puitteissa toteutettavilla ulkoisilla toimilla pyritään unionin vaikutusvaltaa ja kumppanuuksia hyödyntäen suojelemaan ja edistämään unionin arvoja, lujittamaan rauhaa ja turvallisuutta, **edistämään kestäväää kehitystä ja köyhyyden poistamista, tukemaan laajentumisprosessia, hyviä naapuruuksuhteita ja yhteistyötä** sekä lisäämään unionin varautumista, vaurautta ja kilpailukykyä. Prioriteettiensa ja etujensa edistämiseksi ulkoisissa toimissaan unionin olisi tehtävä yhteistyötä kumppanimaiden **ja alueellisten** ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, **mukaan lukien kansainväliset rahoituslaitokset**.

³ Neuvoston päätös 2010/427/EU, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2010, Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta (EUVL L 201, 3.8.2010, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (5) Välineen on määrä lisätä yhtenäisyyttä, johdonmukaisuutta, synergioita ja täydentävyyttä niin unionin sisäisten ja ulkoisten politiikkojen välillä kuin sen ulkoisten politiikkojen keskuudessa, jotta voidaan samanaikaisesti edistää unionin keskeisiä ja strategisia intressejä ja kestävästä kehitystä kumppanimaissa ja -alueilla sekä tukea unionin kansainvälisten sitoumusten täyttämistä. **Ulkoisten ja sisäisten rahoitusvälineiden välillä olisi myös varmistettava synergia ja täydentävyys, jotta voidaan muun muassa tukea unionin kilpailukykyä, turvata OECD:n kehitysapukomitean perustamaan julkiseen kehitysapuun oikeutettujen toimien keskeinen asema ja varmistaa julkisen kehitysavun ja muiden resurssien avoin käyttö.**
- (5 a) SEUT 208 artiklassa määritelty unionin kehitysyhteistyöpolitiikan päätavoite on köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen. Unionin kehitysyhteistyöllä edistetään myös unionin ulkoisen toiminnan tavoitteita ja etenkin SEU 21 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti kehitysmaiden talouden, yhteiskunnan ja ympäristön kannalta kestävästä kehityksen edistämistä ensisijaisena tarkoituksena poistaa köyhyys.
- (6) Välineestä rahoitettavat toimet olisi pääasiallisesti toteutettava ohjelmoitavien maantieteellisten toimien kautta maakohtaisella, useita maita kattavalla, alueellisella tai alueiden välisellä tasolla, jotta unionin avun vaikutus olisi mahdollisimman suuri ja **jotta voidaan varmistaa riittävä ennakoitavuus. Ohjelmoitavia maantieteellisiä toimia [...]** olisi tarvittaessa täydennettävä ei-ohjelmoitavilla maantieteellisillä toimilla, joihin voi kuulua humanitaarinen apu, makrotaloudellinen rahoitusapu sekä kriisitilanteita, rauhaa ja ulkopoliittisia tarpeita ja selviytymiskyvyn ja kilpailukyvyn parantamista koskevia toimia, sekä myös ohjelmoitavilla ja ei-ohjelmoitavilla maailmanlaajuisilla toimilla. **Ei-ohjelmoitavien toimien ansiosta unioni voi vastata haasteisiin ja mahdollisuuksiin joustavasti.**

- (7) Ohjelmoitavien maantieteellisten toimien **olisi perustuttava monivuotisiin maakohtaisiin, alueellisiin tai alueiden välisiin suuntaa-antaviin ohjelmiin, ja** unionin ja kumppanimaiden ja -alueiden välinen yhteistyö keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä olisi toteutettava tällaisten ohjelmien puitteissa, jotta voidaan luoda **yhdessä määriteltyihin prioriteetteihin ja jaettuun omistajuuteen perustuvia** molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia. **Ohjelmoitavien maantieteellisten toimien on tarkoitus muodostaa suurin osa välineen ohjeellisista kokonaismäärärahoista. Ei-ohjelmoitavat toimet täydentävät ohjelmoitavia toimia, ja samalla otetaan huomioon humanitaarisen avun riippumaton, tarveperusteinen ja periaatteellinen luonne. Budjettivallan käyttäjä päättää ohjelmoitaviin ja ei-ohjelmoitaviin toimiin käytettävissä olevista vuotuisista määristä, ja ne vastaavat neuvoston poliittista ja strategista ohjausta.**
- (8) [Vaikka unionin humanitaaristen avustustoimien rahoittamiseen tarkoitettut määrärahat olisi asetettava käyttöön tästä välineestä,] kyseiset toimet olisi toteutettava neuvoston asetuksella (EY) N:o 1257/96⁴ perustetun humanitaarisen avun välineen mukaisesti.
- (9) [Vastaavasti vaikka unionin makrotaloudellisen rahoitusavun rahoittamiseen tarkoitettut talousarviovarat olisi asetettava käyttöön tästä välineestä,] kyseiset toimet olisi toteutettava SEUT 212 ja 213 artiklan mukaisesti.
- (10) **Asetuksen (EY) N:o 1257/96 mukaisesti humanitaarisissa avustustoimissa olisi noudatettava humanitaarisia periaatteita, joita ovat humanisuus, tasapuolisuus, puolueettomuus ja riippumattomuus.**

⁴ Neuvoston asetus (EY) N:o 1257/96, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1996, humanitaarisesta avusta (EYVL L 163, 2.7.1996, s. 1[...], ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1257/oj>).

- (11) Unioni voi tarvittaessa tehostaa yhteistyötään selviytymistä tukevien toimien avulla ulkoisen epävakauden huomioon ottamiseksi. Toimien olisi oltava joustavia ja **tilannekohtaisia**, mukaan lukien puuttuessa epävakauteen, [...] **kriisitilanteisiin, ilmastohäiriöihin ja ihmisoikeustilanteen äkilliseen heikkenemiseen sekä [...]** tuettaessa humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostamia puitteita [...], konfliktien jälkeistä elpymistä ja jälleenrakentamista [...], **demokraattista avautumista ja makrotaloudellista vakautta. Niillä olisi myös tuettava kumppanimaiden valmiuksia palauttaa ja perustaa keskeiset toimintonsa varmistaen siten sosioekonomiset perustoiminnot sekä lyhyen aikavälin ennaltaehkäisy- ja varautumismekanismien perustamista.**
- (12) Kilpailukykyyn liittyvien toimien on määrä antaa unionille mahdollisuus vastata taloudellisiin haasteisiin ja tarttua ripeästi tilaisuuksiin tukea unionin kilpailukykyä **strategisesti tärkeillä alueilla**, myös tukemalla unionin sisäisten politiikkojen ulkoista ulottuvuutta, **sekä edistää osallistavaa ja kestävästä kasvua kumppanimaissa.** Toimilla on tarpeen mukaan tarkoitus edistää myös laaja-alaisten, molempia osapuolia hyödyttävien pakettien laatimista kumppanimaiden kanssa, **myös Global Gateway -strategian panemiseksi täytäntöön.**
- (13) Kriisitilanteita, rauhaa ja ulkopoliittisia tarpeita koskeviin toimiin olisi sisällyttävä toimia, joiden avulla unioni voi vastata poikkeuksellisiin ja ennakoimattomiin tilanteisiin tai toimimaan silloin kun pakottava ulkopoliittinen etu sitä edellyttää, kuten tilanteissa, joissa rauha, demokratia, **oikeusvaltioperiaate [...]**, ihmisoikeudet ja perusvapaudet ovat uhattuina. Nämä toimet olisi suunniteltava siten, että unioni voi toimia tehokkaasti, tuloksellisesti, yhdennetysti ja konfliktisensitiivisesti rauhan ja vakauden saavuttamiseksi ja konfliktien ehkäisemiseksi hätätilanteissa, kriiseissä, epävakaina olosuhteissa, hybridiuhkien yhteydessä, puhkeamaisillaan olevissa kriiseissä tai luonnonkatastrofeissa. Tämä käsittää myös epävakaita tilanteita, joissa ihmisten turvallisuus on uhattuna, etenkin niiden, jotka ovat [...] **altistuneet tai vaarassa altistua** seksuaaliselle ja sukupuoleen perustavalle väkivallalle, sekä tilanteita, jotka uhkaavat kärjistyä aseelliseksi konfliktiksi tai horjuttaa vakavalla tavalla asianomaisen yhden tai useamman kumppanimaan **tai -alueen** vakautta **tai vahingoittaa väestöä.** Näillä toimilla olisi myös tuettava innovatiivisia aloitteita, joilla vastataan ulkopoliittisiin tarpeisiin poliittisissa, taloudellisissa ja turvallisuuskysymyksissä, ja annettava unionille mahdollisuus [...] **edistää poliittisia prioriteettejaan**, joita on vaikea saavuttaa muilla keinoilla.

- (14) Välineen olisi perustuttava toimiin, joita on aiemmin tuettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2021/947⁵, (EU) 2021/1529⁶, (EU) 2024/792⁷, (EU) 2024/1449⁸ ja (EU) 2025/535⁹ puitteissa.
- (15) Välineellä on tarkoitus edistää unionin ulkoisen toiminnan tavoitteita tukemalla molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia kumppanimaiden kanssa ja edistämällä samanaikaisesti kumppanimaiden kestäväää kehitystä ja unionin strategisia etuja **soveltaen eriytettyä toimintamallia, jossa huomioidaan kumppanimaiden erityistarpeet ja prioriteetit**. Sen on määrä parantaa unionin **ja kumppanimaiden** valmiuksia vastata globaaleihin haasteisiin, kuten **terveysuhkat, ruokaturva ja ravitsemus, koulutus, rauha ja turvallisuus, eriarvoisuuden vähentäminen ja köyhyyden poistaminen, ilmastonmuutoksen torjuminen ja siihen sopeutuminen, veden niukkuus sekä [...]** luonnon monimuotoisuuden **köyhtymisen pysäyttäminen ja kääntäminen**. Väline tarjoaa myös uusia taloudellisia ja kaupankäyntimahdollisuuksia, jotka hyödyttävät sekä unionia että kumppanimaita.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapurisuus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1529, annettu 15 päivänä syyskuuta 2021, liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta (EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>).

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/792, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Ukrainan tukivälineen perustamisesta (EUVL L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1449, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvatukivälineen perustamisesta (EUVL L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>).

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2025/535, annettu 18 päivänä maaliskuuta 2025, Moldovan tasavallan uudistus- ja kasvatukivälineen perustamisesta (EUVL L, 2025/535, 21.3.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj>).

- (16) Unionin toiminnassa pyritään noudattamaan ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, kuten Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen 10. joulukuuta 1948 hyväksymää ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta, sekä kansainvälistä humanitaarista oikeutta, **kuten Geneven yleissopimuksia ja niiden lisäpöytäkirjoja**, ja edistämään niitä. Lisäksi toiminta perustuu ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuteen ja jakamattomuuteen.
- (17) SEU 49 artiklan mukaan unionin jäsenyyttä voi hakea jokainen Euroopan valtio, joka noudattaa ja on sitoutunut edistämään seuraavia arvoja: ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, demokratia, tasa-arvo, oikeusvaltioperiaate ja ihmisoikeuksien, myös vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, kunnioittaminen. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu, **sukupuolten** tasa-arvo [...], sukupolvien tasa-arvo ja kulttuurinen moninaisuus. Laajentumisprosessi perustuu vakiintuneisiin arviointiperusteisiin, oikeudenmukaisiin ja tiukkoihin ehtoihin sekä omien ansioiden periaatteeseen, **tuloksellisuuteen ja peruutettavuuteen**. Unionin jäsenyyttä hakeneesta Euroopan valtiosta voi tulla unionin jäsen vain, jos sen on vahvistettu täyttävän kaikilta osin Kööpenhaminassa kesäkuussa 1993 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston vahvistamat jäsenyysehdot ("Kööpenhaminan kriteerit") [...], **ottaen huomioon** unionin [...] valmius ottaa vastaan **uusia jäseniä** [...]. On edelleen olennaisen tärkeää olla vakaasti sitoutunut "perusasiat ensin" -lähestymistapaan, joka edellyttää vahvaa keskittymistä oikeusvaltioperiaatteeseen, **korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan**, perusoikeuksiin, demokraattisten instituutioiden toimintaan ja julkishallinnon uudistamiseen sekä taloudellisiin kriteereihin. Edistyminen riippuu siitä, toteuttaako kukin ehdokasmaa ja mahdollinen ehdokasmaa tarvittavat uudistukset lainsäädäntönsä mukauttamiseksi unionin säännöstöön.

- (18) Unionin laajentuminen [...] on [...] **geostrateginen** investointi rauhaan, turvallisuuteen, vakauteen ja vaurauteen Euroopassa, ja se antaa unionille paremman lähtökohdan vastata **alueellisiin ja** globaaleihin haasteisiin. Se tarjoaa myös uusia taloudellisia ja kaupallisia mahdollisuuksia, joista hyötyvät sekä unioni että jäseniksi pyrkivät maat, varmistaen kumppanimaiden asteittaisen muutoksen. Mahdollisuus liittyä unioniin [...] ja **jäsenyysehtojen täyttämisen edellyttämät uudistukset ovat** voimakas kimmoke tehdä positiivisia demokraattisia, poliittisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia muutoksia. On unionin ja sen kumppaneiden yhteisen edun mukaista edistää uudistuksia kumppanimaiden poliittisissa, oikeudellisissa ja taloudellisissa järjestelmissä niiden tulevaa unionin jäsenyyttä silmällä pitäen ja niiden liittymisprosessin tukemiseksi. **Keskeisten eurooppalaisten arvojen omaksuminen ja niihin sitoutuminen on valinta, joka on olennaisen tärkeä kaikille unionin jäseneksi pyrkiville kumppaneille. Tämän mukaisesti kumppaneiden on tarkoitus ottaa vastuuta ja sitoutua täysimääräisesti eurooppalaisiin arvoihin sekä sääntöpohjaisen maailmanjärjestyksen puolustamiseen. Tähän olisi sisällyttävä siirtyminen kohti täyttä yhdenmukaisuutta unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kanssa.**

(18 a) Eurooppa-neuvosto tai neuvosto on myöntänyt ehdokasmaan aseman Albanian tasavallalle, Bosnia ja Hertsegovinalle, Georgialle, Islannille, Montenegrolle, Pohjois-Makedonian tasavallalle, Moldovan tasavallalle, Serbian tasavallalle, Turkin tasavallalle ja Ukrainalle. Eurooppa-neuvosto on vahvistanut täyden ja varauksettoman sitoutumisen Länsi-Balkanin eurooppalaisiin tulevaisuudennäkymiin. Vakautus- ja assosiaatioprosessi toimii edelleen yhteisenä kehyksenä suhteille Länsi-Balkanin kanssa. Tällaisesta eurooppalaisesta tulevaisuudennäkymästä hyötyvät maat, joille ei ole vielä myönnetty ehdokasmaan asemaa, voidaan ainoastaan tämän asetuksen soveltamiseksi katsoa mahdollisiksi ehdokasmaiksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisten maiden asemaa koskevia Eurooppa-neuvoston tai neuvoston kantoja tai niiden tulevia päätöksiä. Islannin hallitus pyysi maaliskuussa 2015, että unioni ei pitäisi Islantia enää ehdokasmaana, mutta ei kuitenkaan virallisesti peruuttanut Islannin jäsenyysihakemusta. Kosovo* jätti EU-jäsenyysihakemuksensa joulukuussa 2022.

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

- (19) Sen jälkeen kun Venäjän Ukrainaa vastaan käymä provosoimaton, **laiton** ja perusteeton hyökkäyssota alkoi 24 päivänä helmikuuta 2022, unioni, sen jäsenvaltiot ja eurooppalaiset rahoituslaitokset ovat mobilisoineet ennennäkemättömän määrän varoja, joilla tuetaan Ukrainan taloudellista, yhteiskunnallista ja rahoituksellista kriisinsietokykyä. Ukrainan kärsimien vahinkojen laajuus edellyttää merkittävää [...], joustavaa **ja pitkäkestoista** tukeaan hallinnon toimintojen ylläpitämiseksi, julkisten palvelujen tarjoamiseksi, **yritysten ja kansalaisyhteiskunnan selviytymiskyvyn varmistamiseksi** sekä maan elpymisen, jälleenrakentamisen ja nykyaikaistamisen tukemiseksi. **Konfliktin tuhoisat vaikutukset huomioon ottaen elpymisen ja kunnostamisen olisi oltava johdonmukaista periaatteellisen humanitaarisen toiminnan kanssa.** Väline tarjoaa puitteet Ukrainan nopeaa elpymistä, jälleenrakentamista ja **uudistuksiin perustuvaa** nykyaikaistamista varten, investointien mobilisoimiseksi ja rahoituksen saatavuuden parantamiseksi sekä helpottaa Ukrainan lähentymistä unionin normeihin ja arvoihin maan liittymisprosessin edetessä. Ukrainan liittymisprosessin olisi oltava tiiviisti sidoksissa jälleenrakennustoimiin ja **vakaaseen uudistusprosessiin.** Välineestä myönnettävä tuki olisi mahdollisuuksien mukaan sisällytettävä kansainvälisiin toimiin, joilla pyritään kohti Ukrainan elpymistä edistävää yleistä rahoitusarkkitehtuuria, ja sitä olisi koordinoitava asianomaisten avunantajien ja kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa, jotta varmistetaan tuen asianmukainen yhteensovittaminen ja täydentävyys. **Lisäksi tuessa voidaan painottaa Ukrainan ja unionin välisten yhteyksien kehittämistä.**
- (20) SEU 8 artiklan 1 kohdan mukaan unioni luo naapurimaittensa kanssa erityissuhteet pyrkien saamaan aikaan unionin arvoihin perustuvan alueen, jolla vallitsee vauraus ja hyvä naapuruus ja jolle ovat ominaisia yhteistyöhön perustuvat läheiset ja rauhanomaiset suhteet.
- (21) Unionin tavoitteena on solmia molempia osapuolia hyödyttäviä räätälöityjä kumppanuuksia, joissa keskitytään strategisiin prioriteetteihin ja edistetään alueellista yhteistyötä itäisessä naapurustossa **ja Mustanmeren alueella, erityisesti panemalla täytäntöön EU:n strateginen lähestymistapa [...]** Mustanmeren alueeseen **ja itäiseen naapurustoon,** ja autetaan **siten** lieventämään Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan aiheuttamia haasteita.

- (22) Unioni pyrkii kehittämään kohdennetun toimintamallin Lähi-itään, Pohjois-Afrikkaan ja Persianlahden alueelle ottaen huomioon **niiden alueelliset yhteistyöelimet ja muut** näiden alueiden väliset **suhteet**. Tavoitteena on suhteiden syventäminen Lähi-itään, Pohjois-Afrikkaan ja Persianlahden alueeseen kutakin aluetta koskevien **virallisten sopimusten ja** strategisten puitteiden [...], **mukaan lukien Välimeren sopimuksen,** mukaisesti. Tämä toteutetaan esimerkiksi kehittämällä molempia osapuolia hyödyttäviä räätälöityjä kumppanuuksia yhteisen edun mukaisilla aloilla unionin arvoja ja periaatteita noudattaen.
- (23) Unionin kansainvälisten kumppanuuksien tavoitteena on kehittää suhteita ja luoda **räätälöityjä** kumppanuuksia **Saharan eteläpuolisessa Afrikassa, Aasiassa ja Tyynenmeren alueella sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikassa ja Karibian alueella sijaitsevien** kumppanimaiden kanssa, erityisesti köyhyyden vähentämiseksi ja pitkällä aikavälillä sen poistamiseksi SEUT 208 artiklassa vahvistetun unionin kehitysyhteistyöpolitiikan päätavoitteen mukaisesti **sekä Agenda 2030 -toimintaohjelman ja kestävä kehityksen tavoitteiden edistämiseksi**. Unionin kansainväliset kumppanuudet edistävät myös muita EU:n ulkoisen toiminnan tavoitteita, mukaan lukien unionin arvojen ja keskeisten intressien turvaaminen ja kumppanimaiden talouden, yhteiskunnan ja ympäristön kannalta kestävä kehityksen edistäminen.

- (24) Välineen täytäntöönpanon on määrä tukea Global Gateway -strategiaa¹⁰, joka on [...] unionin **maailmanlaajuinen** investointistrategia, jolla pyritään **saamaan liikkeelle julkisia ja yksityisiä resursseja maailmanlaajuisen investointivajeen kuromiseksi umpeen digitaali-, ilmasto- ja energia-, liikenne-, terveys-, koulutus- ja tutkimusaloilla. Se perustuu eurooppalaisiin arvoihin ja tiukkoihin normeihin [...]** ja sillä tuetaan **molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia kumppanimaiden kanssa ja vahvistetaan unionin geopoliittista roolia toteuttamalla Team Europe - lähestymistavan ja kattavan 360 asteen lähestymistavan avulla laadukkaita, luotettavia, turvallisia ja kestäviä investointeja, joissa yhdistyvät infrastruktuuri, yhteenliitettävyys, mahdollistavat kehykset ja poliittinen yhteistyö. Sen tavoitteena on tukea kumppanimaiden prioriteetteja edistämällä kestävästä kehityksestä ja häiriönsietokykyä, mukaan lukien sosiaalinen osallisuus, osallistava kasvu ja osaamisen kehittäminen, ja samalla edistää unionin strategisia etuja.**

¹⁰ Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille, Global Gateway (JOIN(2021) 30 final).

- (25) Unioni pyrkii toimimaan **tuloksellisesti** ympäristöissä, jotka kärsivät [...] epävakaudesta, konflikteista ja muista monitahoisista ongelmista. **Äärimmäisen epävakauksissa tuki olisi toimitettava noudattaen eriytettyä ja yhdennettyä toimintamallia**, jolla puututaan epävakauden perimmäisiin syihin samalla kun varmistetaan peruspalvelujen **kattava** saatavuus ja edistetään väestön **ja paikallisten järjestelmien** selviytymiskykyä humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostamien puitteiden **periaatteiden** mukaisesti. **Kriisitilanteissa, kriisin jälkitilanteissa tai äärimmäisen epävakauksissa tilanteissa ohjelmasuunnittelun olisi perustuttava konfliktianalyysiin, mukaan lukien yhteinen konfliktianalyysi, jos sellainen on saatavilla, jotta voidaan varmistaa kontekstiin mukautetut konfliktisensitiiviset lähestymistavat.**
- (26) Välineellä pyritään edistämään rauhan säilyttämistä, **konfliktien rauhanomaista ratkaisemista** ja ehkäisyä, **konfliktien jälkeisen elpymisen tukemista** ja kansainvälisen **vakauden ja** turvallisuuden vahvistamista. Välineellä edistetään ProtectEU-strategian¹¹ mukaisesti johdonmukaista ja kattavaa toimintamallia turvallisuuteen unionin turvallisuuden parantamiseksi, **tarvittaessa myös torjumalla väkivaltaisia ääriliikkeitä ja järjestäytyneitä rikollisuutta. Tätä asetusta olisi sovellettava sen vaikuttamatta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen.**

¹¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, ProtectEU eurooppalainen sisäisen turvallisuuden strategia (COM(2025) 148 final).

- (26 a) **Unioni pyrkii välineen puitteissa edistämään ja suojelemaan ihmisoikeuksia, demokraattisia arvoja ja periaatteita sekä hyvää hallintoa kumppanimaissa ja globaalilla tasolla ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman¹² mukaisesti. Tämä kattaa vaalitarkkailuvaltuuskunnat, demokraattisen eheyden ja avautumisen tukemisen sekä ihmisoikeuksien puolustajien suojelun ja tuen maailmanlaajuisille, alueellisille ja kansallisille ihmisoikeusinstituutioille. EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnat ovat osaltaan lisänneet vaaliprosessien avoimuutta ja luottamusta niihin tarjoamalla tietoon perustuvan arvion vaaleista sekä suosituksia niiden parantamiseksi edelleen unionin ja kumppanimaiden välisen yhteistyön ja poliittisen vuoropuhelun puitteissa. Unionin olisi tarvittaessa tuettava ihmisoikeuksien ja demokraattisten arvojen ja periaatteiden suojelua sekä kansalaisyhteiskunnan toimijoita riippumatta asianomaisten kumppanimaiden hallitusten ja viranomaisien suostumuksesta. Koska demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen on olennaisen tärkeää asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 tarkoitetun moitteettoman varainhoidon ja unionin rahoituksen tuloksellisuuden kannalta, apu voitaisiin keskeyttää, jos demokratia, ihmisoikeudet tai oikeusvaltio heikentyvät kolmansissa maissa.**
- (27) Välineellä pyritään **edistämään demokratiaa ja vahvistamaan demokratian selviytymiskykyä kumppanimaissa muun muassa vahvistamalla vapaata ja moniarvoista tiedonvälitystä, suojelemalla kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia ja edistämällä kansalaisten osallistumista, varmistamalla vaaliprosessin ja muiden demokraattisten prosessien rehellisyys, avoimuus ja luotettavuus, torjumalla ulkomaista tiedonmanipulointia ja sekaantumista [...] sekä julkisuusdiplomatian kautta.**

¹² **Ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva EU:n toimintasuunnitelma 2020–2024, jonka voimassaoloa jatkettiin 27 päivänä toukokuuta 2024 annetuilla neuvoston päätelmillä vuoteen 2027 saakka.**

- (28) Noudattaen kolmannessa katastrofiriskien vähentämistä käsitelleessä YK:n maailmankonferenssissa 18 päivänä maaliskuuta 2015 hyväksyttyä Sendain kehystä katastrofiriskien vähentämiseksi (2015–2030)¹³ olisi tunnustettava tarve siirtyä kriisinhallinnasta ja kriisien rajoittamisesta jäsennellympään, pitkän aikavälin toimintamalliin, jolla voidaan vastata tehokkaammin epävakaisiin tilanteisiin, luonnon ja ihmisen aiheuttamiin katastrofeihin ja pitkittyneisiin kriiseihin. Riskien vähentäminen, katastrofiriskin hallinta, varhainen varoittaminen ja riskien ehkäiseminen ja lievittäminen sekä niihin valmistautuminen edellyttävät, että niihin panostetaan aiempaa enemmän ja että niitä käsitellään kollektiivisesti. Myös nopean reagoinnin ja kestäväen toipumisen edistämiseksi on tehtävä enemmän työtä. Välineellä on tarkoitus tukea uudistuksia ja investointeja, joilla vahvistetaan katastrofiriskien ja kriisien **ehkäisemistä ja** hallintaa, [...] **myös ympäristökatastrofien ja merten saastumisen valvonnan osalta, parannetaan vesiresilienssiä ja** ilmastokestävyyttä [...] sekä kriittisten yhteiskunnallisten toimintojen häiriönsietokykyä. Siksi väline vahvistaa humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostamia puitteita.
- (29) [...]

¹³ Sendain kehys katastrofiriskien vähentämiseksi, hyväksytty 18 päivänä maaliskuuta 2015 ja vahvistettu Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa 3 päivänä kesäkuuta 2015 (A/RES/69/283).

- (30) Välineellä pyritään edistämään Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, jäljempänä 'OECD', kehitysapukomitean vahvistamaa ja unionin yhteisesti omaksumaa tavoitetta osoittaa 0,7 prosenttia bruttokansantulosta julkiseen kehitysapuun Yhdistyneiden kansakuntien syyskuussa 2015 hyväksymän Agenda 2030 -toimintaohjelman¹⁴ mukaisessa aikataulussa tukemalla realistisia ja todennettavissa olevia toimia tämän sitoumuksen täyttämiseksi. Edistymistä tässä tavoitteessa olisi edelleen seurattava, ja siitä olisi raportoitava **OECD:n kehitysapukomitean taulukoiden ja luotonantajien ilmoituksia koskevan CRS-järjestelmän kautta**. Välineen on myös määrä edistää molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia kestävän kehityksen edistämiseksi muun muassa mobilisoimalla [...] **kumppanimaiden kotimaisia varoja ja yksityisiä investointeja**. **Kaikkea** välineestä kestävän kehityksen edistämiseksi annettua tukea, myös liikkeelle saatua yksityistä rahoitusta, olisi seurattava kestävän kehityksen julkisen kokonaistuen (TOSSD) puitteissa.
- (31) Välineen on tarkoitus edistää unionin yhteistä tavoitetta osoittaa vähiten kehittyneille maille annettavaan julkiseen kehitysapuun 0,2 prosenttia bruttokansantulosta Agenda 2030 -toimintaohjelman mukaisessa aikataulussa tukemalla realistisia ja todennettavissa olevia toimia tämän sitoumuksen täyttämiseksi. Edistymistä tässä tavoitteessa olisi edelleen seurattava ja siitä olisi raportoitava.

¹⁴ Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030, hyväksytty Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen huippukokouksessa 25 päivänä syyskuuta 2015 (A/RES/70/1).

(32) Välineen on tarkoitus parantaa unionin kilpailukykyä **ja strategista autonomiaa avoimessa taloudessa** esimerkiksi edistämällä arvo- ja toimitusketjujen kestävyyttä, häiriönsietokykyä[...], monipuolistamista **ja turvallisuutta** vastuullista yritystoimintaa koskevien tiukkojen vaatimusten mukaisesti sekä lisäämällä taloudellisia mahdollisuuksia. Yhtenäisyys, **johdonmukaisuus ja täydentävyys** kauppaa, taloudellista turvallisuutta, **tutkimusta, innovointia** ja teollisuutta koskevien unionin politiikkojen toteutuksen **ja** välineen välillä on määrä varmistaa, mukaan lukien synergiat puhtaan kaupan ja puhtaiden investointien kumppanuuksien kanssa. Jotta molempia osapuolia hyödyttävistä kestävästä kehityksen kumppanuuksista saataisiin täysi hyöty unionissa ja kumppanimaissa, on tarpeen edistää synergioita välineen ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) XXX¹⁵ perustetun Euroopan kilpailukykyrahaston sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) XXX¹⁶ perustetun Verkkojen Eurooppa -välineen välillä. Näin voidaan tukea jäsenvaltioiden ja kumppanimaiden välisten yhteistä etua koskevien hankkeiden toimia, jotka toteutetaan kumppanimaiden alueilla.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o XXX Euroopan kilpailukykyrahaston (ECF) sekä puolustusalan tutkimus- ja innovointitoimia koskevan erityisohjelman perustamisesta ja asetusten (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/696, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, (EU) 2023/588, (EU) 2023/1525, (EU) 2023/2418, (EU) (EDIP) kumoamisesta (EUVL L [...], s. [...]).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o XXX Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2024/1679 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1153 kumoamisesta (EUVL [...], [...], s. [...]).

- (33) Unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden täydentävyys olisi varmistettava erityisesti merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta unioniin annetun neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764¹⁷, neuvoston asetuksella (Euratom) XXX [INSC-D]¹⁸ perustetun kansainvälistä ydinturvallisuusyhteistyötä ja käytöstä poistamista koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen, yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan, mukaan lukien tarvittaessa yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka, sekä unionin talousarvion ulkopuolella rahoitetun, neuvoston päätöksellä (YUTP) 2015/509¹⁹ perustetun Euroopan rauhanrahaston välillä.
- (34) Unionin olisi pyrittävä käyttämään käytettävissä olevia varoja mahdollisimman tehokkaasti rahoitusvälineiden välillä. Tätä varten välineen on tarkoitus sallia rahoituksen osoittaminen muihin unionin ohjelmiin ja niistä saatavan rahoituksen vastaanottaminen sekä rahoituksen yhdistäminen muiden ohjelmien kanssa **välttämättä kuitenkin päällekkäistä rahoitusta**. Tällaisella rahoituksella on määrä edistää unionin prioriteetteja ja etuja sekä kestäväää kehitystä unionin kumppanimaissa. Tähän kuuluu tapauksen mukaan myös johdonmukaisuus ja täydentävyys makrotaloudellisen rahoitusavun kanssa.
- (35) [Tässä asetuksessa olisi vahvistettava välineen ohjeelliset rahoituspuitteet. Asetusta sovellettaessa käyvät hinnat lasketaan käyttämällä kiinteää kahden prosentin deflaattoria.]

¹⁷ Neuvoston päätös (EU) 2021/1764, annettu 5 päivänä lokakuuta 2021, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä (pätös merentakaisten alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta) (EUVL L 355, 7.10.2021, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

¹⁸ Neuvoston asetus (Euratom) XXX, annettu [...], kansainvälistä ydinturvallisuusyhteistyötä ja käytöstä poistamista koskevan eurooppalaisen välineen perustamisesta sekä asetusten (Euratom) 2021/100 ja (Euratom) 2021/948 kumoamisesta (EUVL [...], [...], s. [...]).

¹⁹ Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14).

- (36) Viimeaikaiset kokemukset nopeasti muuttuvassa taloudellisessa, yhteiskunnallisessa ja geopoliittisessa ympäristössä ovat osoittaneet, että joustavampi monivuotinen rahoituskehys ja unionin meno-ohjelmat ovat tarpeen. **Tämä toimintaympäristö korostaa myös sitä, että neuvoston on tärkeää hoitaa täysimääräisesti strategista rooliaan SEU 16 artiklassa vahvistetun politiikkojen määrittelyä koskevan tehtävänsä mukaisesti.** Tämän vuoksi ja tämä asetuksen tavoitteiden mukaisesti rahoituksessa olisi otettava asianmukaisesti huomioon muuttuvat poliittiset tarpeet ja unionin prioriteetit, jotka on yksilöity **neuvoston päätelmissä, neuvoston vuosittaisiin strategisiin keskusteluihin perustuvissa suosituksissa**, asiaa koskevissa komission julkaisemissa asiakirjoissa [...] ja Euroopan parlamentin päätöslauselmissa, pitäen samalla kiinni [...] ennakoitavuudesta talousarvion toteuttamista varten.
- (37) [Neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) [...] ²⁰(monivuotista rahoituskehystä koskeva asetus) sallitaan monivuotisen rahoituskehysten enimmäismäärät ylittävien määrärahojen käyttöönotto unionin talousarviossa Ukrainalle myönnettyihin lainoihin liittyvien unionin velkasitoumusten täyttämiseksi. Tämä mahdollistaa taloudellisesti tämän asetuksen mukaisen rahoitusavun myöntämisen Ukrainalle lainoina asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509²¹ 223 artiklan 1 kohdan mukaisesti.]
- (38) [Asetuksessa (EU, Euratom) N:o .../... (monivuotista rahoituskehystä koskeva asetus, jäljempänä ‘MRK-asetus’) vahvistetun talousarvion kattavuuden vuoksi on aiheellista, ettei unionin yhteenlaskettujen rahoitusvastuiden enimmäismäärää, joka kattaa tämän asetuksen mukaiset talousarviotakuut ja lainoina myönnettävän rahoitusavun, vähennetä Ukrainalle lainoina myönnettävän rahoitusavun määrällä. On myös aiheellista, ettei Ukrainalle tämän rahoitusvälineen nojalla myönnettävien lainojen osalta muodosteta varauksia ja ettei niille asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 214 artiklan 1 kohdasta poiketen vahvisteta rahoitusastetta.]

²⁰ Neuvoston asetus (EU, Euratom) [...], annettu [...], monivuotisesta rahoituskehyksestä vuosiksi 2028–2034 (EUVL L, [...], s. [...]).

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (39) [Ukrainalle tämän asetuksen nojalla muuna kuin lainoina annettava unionin tuki olisi rahoitettava ajanjaksolla 1 päivästä tammikuuta 2028 ja 31 päivään joulukuuta 2034 (Ukraina-varauksesta), josta säädetään neuvoston asetuksessa [(EU, Euratom) 20XX/XXX* [MRK-asetus]. (Ukraina-varauksen) maksusitoumusmäärärahat ja vastaavat maksumäärärahat olisi otettava vuosittain käyttöön talousarviossa. Lisäksi olisi oltava mahdollista käyttää tämän asetuksen tarkoituksiin osoitettuja määrärahoja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 20XX/XXX* [MRK-asetus] 6 artiklassa tarkoitettusta varauksesta Ukrainan tukemiseen asetuksen (Euratom) XXX [INSC-D] mukaisesti.]
- (40) SEU 29 artiklan ja SEUT 215 artiklan 2 kohdan perusteella hyväksytyjen unionin rajoittavien toimenpiteiden yhteydessä varoja ja taloudellisia resursseja ei saa suoraan tai välillisesti asettaa nimettyjen luonnollisten tai oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai niiden hyväksi. Välineestä ei näin ollen tulisi antaa tukea tällaisille luonnollisille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille eikä niiden omistamille tai niiden määräysvallassa oleville oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille.

- (41) Globaalissa tilanteessa, jossa unioni kohtaa voimakasta geopoliittista ja geotaloudellista kilpailua ja jota leimaavat maailmanlaajuiset haasteet, [...] **mukaan lukien** ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen, **pandemiauhkat**, [...] niukoista luonnonvaroista johtuvat jännitteet, **vesistressi**, teknologinen riippuvuus, [...] muuttopaine, talouden ja kaupan häiriöt sekä turvallisuusuhat ja epävakaus, ulkoisella toiminnalla on kyettävä jatkuvasti ja nopeasti reagoimaan uusiin tarpeisiin sekä edistämään strategisia prioriteetteja, jotta unionin ja kumppanien prioriteetit voidaan saavuttaa tehokkaasti. Jotta voitaisiin lisätä unionin kykyä reagoida ennakoimattomiin tarpeisiin ja mukauttaa sen kumppanuuksia uusiin prioriteetteihin, Euroopan kehitysrahastosta ja asetuksesta (EU) 2021/947 saatujen kokemusten perusteella osa varoista olisi jätettävä kohdentamatta ja joustovaraksi uusia haasteita ja prioriteetteja varten. Näitä varoja olisi otettava käyttöön tässä asetuksessa ja asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 säädettyjen menettelyjen mukaisesti. **Erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston olisi tehtävä päätöksiä määrärahasiirroista asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 31 artiklan mukaisesti. Uusia haasteita ja prioriteetteja koskevasta joustovarasta tehtäviä siirtoja koskeviin ehdotuksiin olisi liitettävä asianmukaiset ja yksityiskohtaiset asiakirjatodisteet. Kun on kyse itsenäisistä määrärahasiirroista uusia haasteita ja prioriteetteja koskevasta joustovarasta, komission olisi ilmoitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle ennen määrärahoista ilmoittamista tai niiden käyttöönottoa.**

(42) Toiminnan yleisenä viitekehyksenä on sääntöihin ja **arvoihin perustuva** maailmanjärjestys, jonka keskeinen periaate on monenvälisyys ja jonka ytimen muodostaa Yhdistyneet kansakunnat (YK). Agenda 2030 -toimintaohjelma on yhdessä ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytyin Pariisin sopimuksen²², jäljempänä 'Pariisin sopimus', **biologista monimuotoisuutta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen²³, jäljempänä 'Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuinen luonnon monimuotoisuuskehys', [...] neljännessä kansainvälisessä kehitysrahoituskonferenssissa hyväksytyin [...] Sevillan sitoumuksen²⁴, jäljempänä 'Sevillan sitoumus', ja tulevaisuussopimuksen²⁵ kanssa kansainvälisen yhteisön vastaus kestävään kehitykseen liittyviin maailmanlaajuisiin haasteisiin ja kehityssuuntauksiin ja niitä olisi pidettävä tämän asetuksen täytäntöönpanon ohjenuorana.** Välineessä on tarkoitus kiinnittää erityistä huomiota kestävä kehityksen tavoitteiden välisiin yhteyksiin ja yhdenmennyyn toimintaan, jolla voidaan saada aikaan liitännäishyötyjä ja saavuttaa useita tavoitteita johdonmukaisella tavalla.

²² Neuvoston päätös (EU) 2016/1841, annettu 5 päivänä lokakuuta 2016, ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytyin Pariisin sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 282, 19.10.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1841/oj>).

²³ Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuinen luonnon monimuotoisuuskehys hyväksyttiin biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolten viidennessätoista konferenssissa (COP 15) 19 päivänä joulukuuta 2022.

²⁴ [...] **Neljännessä** kansainvälisessä kehitysrahoituskonferenssissa hyväksytty **Sevillan sitoumus**, hyväksytty [...] Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa [...] **25 päivänä elokuuta 2025 (A/RES/79/323), heinäkuu 2025.**

²⁵ Tulevaisuussopimus, hyväksytty Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa 22 päivänä syyskuuta 2024 (A/RES/79/1).

- (43) Välineellä pyritään tukemaan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen Samoan kumppanuussopimuksen²⁶ täytäntöönpanoa. Sopimus allekirjoitettiin Samoassa 15 päivänä marraskuuta 2023, ja sitä sovelletaan väliaikaisesti 1 päivästä tammikuuta 2024 alkaen. Välineellä tuetaan myös unionin ja näiden erityisten alueiden välisen vakiintuneen yhteistyön jatkamista, esimerkiksi Afrikan unionin kanssa EU:n ja AU:n vuoteen 2030 ulottuvan yhteisen vision mukaisesti.
- (44) Unioni varmistaa kehitysyhteistyöpolitiikkojen johdonmukaisuuden SEUT 208 artiklassa edellytetyllä tavalla. Unioni ottaa huomioon kehitysyhteistyön tavoitteet unionin politiikoissa, jotka todennäköisesti vaikuttavat kehittyviin maihin ja alueisiin. Kestävää kehitystä tukevan johdonmukaisuuden varmistaminen edellyttää, että kaikkien unionin politiikkojen vaikutus kestäväan kehitykseen otetaan huomioon kaikilla tasoilla eli kansallisesti, unionissa, muissa maissa ja maailmanlaajuisesti.
- (45) Unioni soveltaa kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti kehitysyhteistyön tuloksellisuuden periaatteita, joita ovat kehittyvien maiden ja alueiden sitoutuminen kehitysyhteistyön prioriteetteihin, tulosperustaisuus, osallistavat kehityskumppanuudet, läpinäkyvyys ja molemminpuolinen vastuu. Tätä varten unioni ja sen jäsenvaltiot pyrkivät maksimoimaan kumppanimaille ja -alueille annetun kollektiivisen avun lisäarvon **Team Europe -lähestymistavan mukaisesti**. Välineen täytäntöönpanossa olisi otettava huomioon sen odotetut tulokset, tuotokset ja vaikutukset.

²⁶ Neuvoston päätös (EU) 2023/2861, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2023, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L, 2023/2861, 28.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2861/oj>).

- (46) Unioni pyrkii edistämään paikallisviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan tiivistä kuulemista sekä tukemaan niiden osallistumista kestävän kehityksen edistämiseen ja kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoon paikallistasolla. Unioni pyrkii myös **suojelemaan ja edistämään kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia, joiden avulla** kansalaisyhteiskunta [...] voi tehdä työtään [...] tehokkaasti **ja turvallisesti**. Välineellä on määrä tarjota unionin tukea kansalaisyhteiskunnan järjestöille ja paikallisviranomaisille unionin arvojen, etujen ja tavoitteiden edistämiseksi **niiden erityistarpeet huomioon ottaen**. Kansalaisyhteiskunnan järjestöjä ja paikallisviranomaisia olisi kuultava [...] **aktiivisesti**, ja niiden olisi saatava ajoissa käyttöönsä asiaankuuluvat tiedot, jotta ne voivat osallistua toimintaan tarvittavalla tavalla.

(47) Välineen täytäntöönpano perustuu sukupuolten tasa-arvon [...] ja naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen [...] periaatteisiin, unionin sitoutumiseen kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseen, suojeluun ja toteutumiseen sekä Pekingin julistuksen ja kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelman ja niihin liittyvien tarkistuskokousten tulosten täydelliseen ja tulokselliseen täytäntöönpanoon. Tässä yhteydessä unioni on edelleen sitoutunut seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin. Täytäntöönpanon on tarkoitus ehkäistä ja torjua seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa sen kaikissa muodoissa ja siinä pyritään suojelemaan ja edistämään **sukupuolten tasa-arvoa ja naisten ja tyttöjen** oikeuksia naisten oikeuksien edistämissuunnitelman²⁷, sukupuolten tasa-arvostrategian²⁸, sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevien EU:n toimintasuunnitelmien, myös naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva EU:n toimintasuunnitelman, asiaankuuluvien neuvoston päätelmien ja kansainvälisten yleissopimusten, kuten naiseen kohdistuvaa väkivaltaa koskevan Istanbulin yleissopimuksen²⁹, mukaisesti. Sukupuolten tasa-arvon vahvistamisen ja [...] **kaikkien** naisten ja **tyttöjen** vaikutusvallan lisäämisen unionin ulkoisissa toimissa sekä toimien lisäämisen vähimmäisvaatimusten saavuttamiseksi sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevien EU:n toimintasuunnitelmien tulosten osalta olisi johdettava sukupuoliresponsiiviseen [...] ja muutosvoimaiseen lähestymistapaan, **jolla puututaan sukupuolten epätasa-arvon juurisyihin** kaikessa unionin ulkoisessa toiminnassa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Sukupuolten tasa-arvo sekä naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien lisääminen olisi valtavirtaistettava välineessä ja otettava asianmukaisesti huomioon kaikissa toimissa. **Välineellä ylläpidetään ja sovelletaan sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevien EU:n toimintasuunnitelmien tavoitteita, asiaankuuluvat tavoitteet mukaan lukien.**

²⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Naisten oikeuksien edistämissuunnitelma (COM(2025) 97 final).

²⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, [...] Sukupuolten tasa-arvostrategia **2026–2030 (COM(2026) 113 final)**.

²⁹ Euroopan neuvoston yleissopimus naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (CETS Nro 210) tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 2014, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=210>.

- (48) Välineen on määrä tukea lapsia ja nuoria, jotka ovat keskeinen muutosvoima, kiinnittäen erityishuomiota lasten ja nuorten **oikeuksiin** ja tarpeisiin ja heidän vaikutusmahdollisuuksiensa lisäämiseen **lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen mukaisesti**³⁰. **Lapsiin ja sosiaaliseen osallisuuteen vaikuttavia toimia olisi tarvittaessa ohjattava myös lasten oikeuksia koskevalla EU:n strategialla**³¹, **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarilla**³² ja **eurooppalaisella lapsitakuulla**³³. Välineellä pyritään ehkäisemään ja torjumaan [...] **moninaisia ja risteäviä syrjinnän muotoja, mukaan lukien ikään, etniseen alkuperään, sukupuoleen, uskontoon ja vakaumukseen, vammaisuuteen ja seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää, jotta varmistetaan ihmisoikeuksiin perustuva lähestymistapa eriarvoisuuden torjumiseen**. Lisäksi sillä edistetään vammaisten henkilöiden oikeuksia noudattaen vammaisten henkilöiden oikeuksista tehtyä YK:n yleissopimusta³⁴.
- (49) Planetaarinen kolmoiskriisi eli ilmaston**muutos**, luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen ja saastuminen **sekä veden niukkuus** ovat pahentuneet viime vuosikymmenen aikana eikä unioni voi ratkaista sitä yksin. Siksi välineellä on määrä olla kansainvälisen yhteistyön tukemisen kautta keskeinen rooli monenvälisesti sovittujen ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisessa. [...] Unionin olisi **edelleen** tuettava heikoimmassa asemassa olevia maita, erityisesti [...] **vähiten kehittyneitä maita**, pieniä kehittyviä saarivaltioita ja **kehittyviä sisämaavaltioita**.

³⁰ Yleissopimus [...] **lapsen oikeuksista** tuli voimaan [...] **2 päivänä syyskuuta 1990**, <https://www.finlex.fi/fi/valtiosopimukset/sopimussarja/1991/60>.

³¹ **Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia ja eurooppalainen lapsitakuu – Euroopan komissio.**

³² **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari – oikeudenmukaisempaa ja osallistavampaa Euroopan unionia rakentamassa – työllisyys, sosiaaliasiat ja osallisuus.**

³³ **Eurooppalainen lapsitakuu – Työllisyys, sosiaaliasiat ja osallisuus.**

³⁴ **Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista** tuli voimaan **3 päivänä toukokuuta 2008**, <https://social.desa.un.org/issues/disability/crpd/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-crpd#Fulltext>.

- (50) Koska on tärkeää torjua ilmastonmuutosta noudattaen unionin sitoumuksia, jotka liittyvät Pariisin sopimuksen ja Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehityksen täytäntöönpanoon ja **kestävän kehityksen tavoitteiden** saavuttamiseen, välineellä pyritään edistämään ilmastotoimien ja **ympäristönsuojelun** valtavirtaistamista unionin politiikoissa **asetuksen (EU, Euratom) [XXX]** **[tuloksellisuusasetus] mukaisesti ja antaa panoksensa siinä asetetun menotavoitteen saavuttamiseen.** Tähän liittyvät toimet on määrä yksilöidä välineen täytäntöönpanon yhteydessä, ja välineen kokonaispanos otetaan huomioon asiaankuuluvissa seuranta-, arviointi- ja tarkasteluprosesseissa. Välineen on määrä edistää luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämistä ja kääntämistä ilmastotavoitteiden ja luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden välisten yhteyksien pohjalta.

(51) Ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuutta koskevilla unionin toimilla tuetaan oikeudenmukaista siirtymistä ilmastoneutraaliin, ilmastokestävään, resurssitehokkaaseen ja kiertoon perustuvaan talouteen. **Välineen on tarkoitus tukea kumppanimaita siirtymisessä pois fossiilisista polttoaineista energiajärjestelmissä oikeudenmukaisella, hallitulla ja tasapuolisella tavalla.** Sen on erityisesti määrä edistää Pariisin sopimuksen, ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen, biologista monimuotoisuutta koskevan YK:n yleissopimuksen, YK:n aavikoitumissopimuksen ja merten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla koskevan sopimuksen noudattamista ja täytäntöönpanoa. Välineestä myönnettävän rahoituksen olisi etenkin oltava linjassa Pariisin sopimuksessa vahvistetun pitkän aikavälin tavoitteen kanssa, jonka mukaan maapallon keskilämpötilan nousu on pidettävä selvästi alle 2 celsiusasteessa esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon verrattuna samalla kun jatketaan toimia lämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen. Välineen on myös tarkoitus olla linjassa tavoitteen kanssa, jolla pyritään lisäämään kykyä sopeutua ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin, vähentämään haavoittuvuutta, edistämään ilmastokestävyyttä ja mukautumaan Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehityksen tavoitteisiin, **ja pantava samalla merkille veden kriittinen rooli toisiinsa liittyvien haasteiden ratkomisessa ja kestävien ratkaisujen edistämisessä.** Välineellä pyritään **Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja eurooppalaisen valtamerisopimuksen³⁵** mukaisesti edistämään valtamerten säilyttämistä ja vahvistamaan kansainvälisiin sääntöihin perustuvaa valtamerten hallinnointia **myös tieteellisen yhteistyön avulla.** Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä toimiin, joilla saadaan aikaan liitännäishyötyjä ja saavutetaan useita tavoitteita, myös ilmaston, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön osalta.

³⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Eurooppalainen valtamerisopimus (COM(2025) 281 final).

- (52) [Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 33 artiklan 2 kohdan d alakohdassa edellytetään, että ohjelmat ja toimet on, jos se on mahdollista ja asianmukaista, toteutettava aiheuttamatta merkittävää haittaa asetuksen (EU) 2020/852³⁶ 9 artiklassa asetetuille ympäristötavoitteille (”ei merkittävää haittaa” -periaate). Jotta ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen johdonmukainen noudattaminen koko voidaan varmistaa koko talousarviossa, sitä pyritään soveltamaan välineessä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) XXX [tuloksellisuusasetus] vahvistettujen yhteisten sääntöjen mukaisesti ja noudattaen kyseistä periaatetta koskevia yhteisiä teknisiä ohjeita.]
- (53) Välineen on määrä edistää digitaalista yhteistyötä kumppanimaiden kanssa ja kumppanimaiden digitaalista siirtymää Euroopan unionin kansainvälisen digitaali-strategian³⁷ ja kilpailukykykompassin³⁸ mukaisesti.
- (54) SEUT 210 artiklan mukaisesti unionin ja sen jäsenvaltioiden olisi lisättävä yhteistä vaikutustaan sovittamalla yhteen mahdollisimman kattavasti niiden resurssinsa ja valmiutensa.

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

³⁷ Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle, Euroopan unionin kansainvälinen digitaali-strategia (JOIN/2025/140 final).

³⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, EU:n kilpailukykykompassi (COM(2025) 30 final).

- (55) Unionin ja jäsenvaltioiden kansainvälisen yhteistyön politiikoissa olisi noudatettava **vahvistettua** Team Europe -toimintamallia³⁹ ja siten täydennettävä ja vahvistettava toistensa toimia niiden kollektiivisen avun tuloksellisuuden, vaikutusten ja lisäarvon parantamiseksi **myös kumppanimaissa. Tässä yhteydessä unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen yhteistyön olisi oltava osallistavaa ja perustuttava kunkin kokemuksiin, valmiuksiin ja suhteellisiin etuihin unionin yhteisten toimien lisäarvon ja tehokkuuden maksimoimiseksi. Erityisen tärkeitä ovat unionin edustustojen ja jäsenvaltioiden diplomaattiedustustojen väliset kuulemiset ja tiheä tietojenvaihto paikan päällä, mukaan lukien koordinointi niiden jäsenvaltioiden kanssa, jotka eivät ole läsnä kumppanimaassa. Tässä yhteydessä olisi vaihdettava tietoa myös poikkeuksellisista avustustoimenpiteistä.**
- (55 a) **Komission olisi tiedotettava neuvostolle asianmukaisesti asiaankuuluvista keskusteluista muilla foorumeilla, kuten Globaali Eurooppa -komiteassa ja Globaali Eurooppa -välineen investointiryhmässä.**
- (56) **Team Europe -toimintamallissa** unionin, [...] **mukaan lukien komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon, jäljempänä ‘EUH’, jäsenvaltioiden, jäsenvaltioiden täytäntöönpanovirastojen ja rahoituslaitosten, mukaan lukien kehitysrahoituslaitokset ja jäsenvaltioiden vientitakuulaitokset, Euroopan investointipankin, jäljempänä ‘EIP’, ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin, jäljempänä ‘EBRD’, olisi pyrittävä tukemaan kumppanimaita ja unionin strategisia etuja unionin ulkopuolella yhdessä määriteltyjen ja toteutettujen toimien avulla. Tämän toimintamallin olisi oltava osallistava ja avoin yhteistyölle samanmielisten kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa, kansainväliset rahoituslaitoksen mukaan lukien, jotta voidaan yhdistää resursseja ja yhdessä edistää yhteisten tavoitteiden saavuttamista, myös talousarviotakuun ja rahoituksen yhdistämisen avulla.**

³⁹ Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille, Kohti kestäviä kansainvälisiä kumppanuuksia Team Europe -hengessä (JOIN(2024) 25 final).

(57) Unionin olisi **jäsenvaltioiden toimivaltuuksia kaikilta osin kunnioittaen** edistettävä rakentavaa vuoropuhelua kaikista **liikkuvuuteen sekä** muuttoliikkeeseen ja pakkomuuttoon liittyvistä näkökohdista ja pyrittävä varmistamaan, että muuttoliike tapahtuu turvallisella ja hyvin säännellyllä tavalla ja että pakkomuuttajille ja heitä vastaanottaville yhteisöille tarjotaan [...] **kestäviä ratkaisuja samalla kun ehkäistään potentiaalista siirtymään joutumista tukemalla lähtömaita ja -alueita sekä alkuperäyhteisöjä**. Muuttoliikkeeseen liittyvää yhteistyötä kumppanimaiden kanssa on olennaista tehostaa entisestään [...] hyödyntäen hallitun, turvallisen, säännellyn ja vastuullisen muuttoliikkeen etuja ja puuttuen tehokkaasti sääntöjenvastaiseen muuttoliikkeeseen **myös kattavien kumppanuuksien avulla**. Tällä yhteistyöllä on määrä lieventää pakkomuuton vaikutuksia, edistää kansainvälisen suojelun saatavuuden varmistamista, sääntöjenvastaisen muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisten syiden käsittelyä, rajaturvallisuuden lujittamista ja toimien jatkamista sääntöjenvastaisen muuttoliikkeen, ihmiskaupan [...], muuttajien salakuljetuksen **ja muuttoliikkeen välineellistämisen** torjumiseksi sekä tarvittaessa pyrkiä ihmisarvoiseen ja kestäväan palauttamiseen, takaisinottoon ja uudelleenkotouttamiseen molemminpuolisen vastuun pohjalta ja kunnioittaen kaikilta osin humanitaarisia ja ihmisoikeusvelvoitteita kansainvälisen oikeuden ja unionin oikeuden mukaisesti, toimimalla muuttajayhteisöjen kanssa ja tukemalla laillisia maahantuloreittejä. Tämän vuoksi toimivan yhteistyön kumppanimaiden ja unionin välillä tällä alalla olisi oltava olennainen osa välinettä. **Välineen puitteissa kumppanimaiden kanssa tehtävän yhteistyön ja niille annettavan tuen on määrä olla osa laajempaa poliittista vuoropuhelua, myös muuttoliikkeen alalla. Tässä yhteydessä palauttaminen ja takaisinotto ovat muuttoliikettä koskevan kokonaisvaltaisen ja tehokkaan lähestymistavan keskeisiä osatekijöitä, ja kumppanimaiden kanssa tehtävän takaisinottoa koskevan yhteistyön arvioinnin on tarkoitus tukea laajempia pyrkimyksiä varmistaa muuttoliikkeen tehokas hallinta ja vahvistaa unionin muuttoliikepolitiikan ulkoista ulottuvuutta. Tältä osin välineestä rahoitettavien toimien, joilla edistetään julkisen kehitysavun tavoitteen saavuttamista, olisi oltava OECD:n kehitysapukomitean asiaa koskevien periaatteiden ja kriteerien mukaisia. Kansainvälisessä humanitaarisessa oikeudessa, ihmisoikeuksia koskevassa kansainvälisessä oikeudessa ja kansainvälisessä pakolaisoikeudessa vahvistetut sitoumukset ja normit on otettava huomioon osana kumppanimaiden muuttoliikepolitiikkaa, kun harkitaan mahdollisia muutoksia muuttoliikkeeseen liittyvän rahoituksen kohdentamiseen.** Muuttoliike-, turvapaikka- ja palauttamispolitiikan ja muun ulkosuhteita koskevan politiikan keskinäistä johdonmukaisuutta on tärkeää parantaa sen varmistamiseksi, että unionin ulkoisella avulla tuetaan kumppanimaita muuttoliikkeen hallinnan tehostamisessa kohti kestävää kehitystä.

Välineellä pyritään edistämään koordinoitua, kokonaisvaltaista ja jäsenneltyä toimintamallia muuttoliikkeeseen maksimoiden synergiat ja hyödyntäen tarvittavaa vipuvaikutusta.

- (58) Välineen on tarkoitus antaa unionille mahdollisuuksia vastata yhteistyössä **ja koordinoiden** jäsenvaltioiden kanssa kattavasti muuttoliikkeeseen ja pakkomuuttoon liittyviin haasteisiin, tarpeisiin ja mahdollisuuksiin johdonmukaisesti unionin muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikan kanssa ja sitä täydentäen **sekä kumppanimaiden kestävä kehitystä edistäen**. Välineen mukaiset muuttoliikkeeseen liittyvät toimet edistävät muuttoliikettä koskevien kumppanimaiden kanssa tehtyjen unionin sopimusten ja niiden kanssa käytävän vuoropuhelun tehokasta täytäntöönpanoa kannustamalla yhteistyöhön, joka perustuu joustavaan ja kannustavaan lähestymistapaan ja jota tuetaan välineen mukaisella koordinoitumekanismilla. Koordinaatiomekanismilla on määrä mahdollistaa vastaaminen nykyisiin ja uusiin muuttoliikettä ja pakkomuuttoa koskeviin haasteisiin välineen puitteissa käyttämällä kaikkia asianmukaisia osatekijöitä joustavan rahoituksen avulla, noudattaen samalla sen rahoituspuitteita ja hyödyntämällä niiden joustavaa täytäntöönpanoa. [...] **Välineellä on myös tarkoitus edistää turvallista, ihmisarvoista, kestävä ja tuloksellista paluuta, takaisinottoa ja uudelleenkotouttamista sekä innovatiivisia ratkaisuja, myös laittoman muuttoliikkeen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi unionin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Kaikki välineen mukaiset muuttoliikkeeseen liittyvät toimet olisi pantava täytäntöön noudattaen kaikilta osin kansainvälistä oikeutta, myös ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja kansainvälistä pakolaisoikeutta, sekä unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltaa. Komission olisi välineen mukaisia muuttoliikkeeseen liittyviä toimia toteuttaessaan otettava huomioon läpinäkyvä ihmisoikeusriskien arviointi, seuranta ja tarkastaminen ja raportoitava asiasta neuvostolle. Välineellä pyritään näkyvästi vaikuttamaan toimiin, joilla tuetaan muuttoliikkeen ja pakkomuuton hallintaa välineen tavoitteiden ja neuvoston poliittisen ja strategisen ohjauksen mukaisesti.**

- (59) [...] ⁴⁰. [...]
- (60) [Välineestä olisi rahoitettava Erasmus+ -ohjelman kansainvälistä ulottuvuutta edistäviä toimia, myös osaamisunionin ⁴¹ mukaisesti. Tämän välineen puitteissa toteutettavien Erasmus+ -ohjelman kansainvälistä ulottuvuutta edistävien toimien monivuotisessa ohjelmasuunnittelussa olisi noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) [XXX] [Erasmus+ -asetus] ⁴² vahvistettuja menettelyjä.]
- (60 a) Suuntaa-antavien monivuotisten ohjelmien väliarvioinnit ja tapauskohtaiset arvioinnit olisi tehtävä oikea-aikaisesti poliittisen kehyksen tai poliittisten prioriteettien muutosten jälkeen, ja niissä olisi otettava huomioon neuvoston suositukset.**

⁴⁰ [...]

⁴¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Osaamisunioni (COM(2025) 90 final).

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) XXX Erasmus+ -ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetusten (EU) 2021/817 ja (EU) 2021/888 kumoamisesta (EUVL L, [...], s. [...]).

- (61) Välineellä edistetään kansainvälisiä kulttuurisuhteita, **myös tukemalla aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön edistämistä kestäväen kehityksen mahdollistajana kumppanimaissa**, ja siinä huomioidaan kulttuurin merkitys unionin arvojen edistämisessä.
- (62) Välineeseen sovelletaan asetusta (EU, Euratom) 2024/2509. Siinä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat unionin yleisen talousarvion laatimista ja toteuttamista, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, muita kuin rahallisia lahjoituksia, hankintoja, välillistä hallinnointia, rahoitusapua, rahoitusvälineitä ja talousarviotakuuta koskevat säännöt.
- (63) Asetuksessa tarkoitettujen vuotuisten tai monivuotisten toimintasuunnitelmien ja toimenpiteiden olisi oltava asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisia työohjelmia. Vuotuisten tai monivuotisten toimintasuunnitelmien olisi koostuttava joukosta toimenpiteitä, jotka on koottu yhteen asiakirjaan.

(64) **Välineen tukikelpoisuussäntöjen on tarkoitus mahdollistaa unionin strategisten etujen ajaminen ja suojaaminen ottaen huomioon täytäntöönpanokumppaneihin ja markkinarealiteetteihin liittyvät rajoitukset. Myöntämismenettelyihin osallistuvien tosiasiallista sijoittautumista, kansalaisuutta tai tyyppiä koskevia sääntöjä voidaan rajoittaa, myös kumppanimaan yhteisöjen suoran ja välillisen määräysvallan ja tuotteiden alkuperän osalta sekä silloin, kun tällaiset rajoitukset ovat unionin strategisten etujen mukaisia. Strategiset edut voivat liittyä erityisesti unionin strategiseen riippumattomuuteen, toimitusketjun häiriönsietokykyyn, teollisuuden kilpailukykyyn tai tarpeeseen kuroa umpeen innovaatiokuilu. Tällaisia rajoituksia voidaan tarvittaessa soveltaa [...] myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) [XXX] (kyberturvallisuussäädös) tarkoitettuihin suuririskisiin toimittajiin. Yhteisöjen, joilla ei ole sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaista oikeushenkilöllisyyttä, olisi voitava osallistua myöntämismenettelyihin asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 200 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti. Olisi myös oltava mahdollista asettaa välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluville täytäntöönpanokumppaneille tukikelpoisusrajoituksia, mukaan lukien suoraan hallinnoitaviin myöntämismenettelyihin sovellettavien tukikelpoisuussäntöjen käyttö. Vastavuoroisuutta voidaan soveltaa myös tietyille kumppanimaille tai -alueille annettavaan tukeen rajoitetun ajan tai sillä edellytyksellä, että kyseinen maa antaa julkista kehitysapua unionin tarjoamaa tukea vastaavalla tasolla.**

- (64 a) Jäsenvaltioiden yksityisen sektorin toimijoiden osallistumista ja mobilisointia olisi tuettava aina kun se on mahdollista. Jäsenvaltioiden yksityisen sektorin toimijoiden, muun muassa pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä 'pk-yritykset', kilpailukyvyyn edistämiseksi niille olisi varmistettava tasapuoliset toimintaedellytykset muun muassa laajentamalla arviointikriteerien käyttöä siten, että keskitytään arvoon, laatuun ja kestävyYTEEN, eikä vain alhaisimpaan hintaan, sekä korkeisiin standardeihin, häiriönsietokykyyn tai turvallisuuteen liittyviin kriteereihin sekä markkinoiden osallistamiseen varhaisessa vaiheessa. Keskeisillä strategisilla aloilla, kuten energia- ja digialat sekä kriittinen infrastruktuuri, olisi kiinnitettävä erityistä huomiota jäsenvaltioiden yksityisen sektorin toimijoiden saatavuuteen, valmiuksiin, asiantuntemukseen ja tuotteisiin.**
- (65) Samalla kun noudatetaan periaatetta, jonka mukaan unionin talousarvio vahvistetaan vuosittain, ulkoinen epävakaus edellyttää, että asetuksessa (EU) 2021/947 jo sallitut määrärahojen siirtämistä koskevat joustot säilytetään. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 12 artiklan 4 kohdassa säädetään, varainhoitovuodelta toiselle siirrettyjä välineen määrärahoja olisi voitava käyttää uudelleen tämän välineen puitteissa, jotta voidaan varmistaa unionin varojen tehokas käyttö sekä unionin kansalaisten että kumppanimaiden hyödyksi ja siten maksimoida unionin ulkoisiin toimiin käytettävissä olevat varat. [Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 212 artiklan 3 kohdassa säädetään, nykyisen tai edeltävien monivuotisten rahoituskehysten mukaisesti perustetuista rahoitusvälineistä peräisin olevia tuloja, palautuksia ja takaisinperittyjä määriä olisi voitava käyttää uudelleen tämän välineen puitteissa.] Näin saadaan tarvittavat varat EU:n ulkosuhteiden kiireellisimpien lisätarpeiden rahoittamiseen.

- (66) [Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 216 artiklan 4 kohdan a alakohdasta ja asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 8 kohdasta on tarpeen poiketa, jotta välineeseen käytettävissä olevia varoja voidaan lisätä osoittamalla sille seuraavien välineiden ylijäämiä: asetuksella (EY, Euratom) N:o 480/2009 perustettu ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahasto, asetuksella (EU) 2017/1601 perustettu Euroopan kestävän kehityksen rahastoon⁴³, jäljempänä 'EKKR', asetuksella (EU) 2021/947 perustettu Euroopan kestävän kehityksen rahasto plus, jäljempänä 'EKKR+', asetuksella (EU) 2024/792 perustettu Ukraina-takaus, asetuksilla (EU) 2024/1449 ja (EU) 2025/535 käyttöön otettu lainoina annettava rahoitusapu sekä tämän välineen mukainen talousarviotakuu ja rahoitusapu.] Näin saadaan tarvittavat varat EU:n ulkosuhteiden kiireellisimpien lisätarpeiden rahoittamiseen.
- (67) [Joustavuuden varmistamiseksi asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 114 artiklan 2 kohdan kolmatta alakohtaa ei pitäisi soveltaa tämän välineen mukaisiin monivuotisiin toimiin.]
- (68) Tämän asetuksen mukaiset rahoitusmuodot ja toteuttamistavat olisi valittava sen perusteella, miten niillä voidaan saavuttaa toiminnan erityistavoitteet ja saada tuloksia, kun otetaan huomioon erityisesti tarkastusten kustannukset, hallinnollinen rasitus ja noudattamatta jättämisen ennakoitu riski. Tätä valintaa tehtäessä olisi harkittava asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 125 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti kertakorvausten, yksikkökustannusten ja kiinteämääräisen rahoituksen käyttöä sekä rahoitusta, joka ei perustu asianomaisten toimien kustannuksiin. Lisäksi unioni voisi asetuksen (EU) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa olevan viii alakohdan mukaisesti siirtää talousarvion toteuttamistehtäviä Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitokselle ja Euroopan turvallisuus- ja puolustusakatemialle välineen mukaisten toimien toteuttamiseksi.

⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1601, annettu 26 päivänä syyskuuta 2017, Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EKKR), EKKR-takuun ja EKKR-takuurahaston perustamisesta (EUVL L 249, 27.9.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (69) Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 [...] **198** artiklassa säädetään ja **siinä lueteltujen tapausten lisäksi**, unionin olisi voitava antaa tukea avustuksina joustavasti ja oikea-aikaisesti ilman ehdotuspyyntöä esimerkiksi vaikeissa olosuhteissa sekä kiireellisissä tai kriisitilanteissa ihmisoikeuksien puolustajien ja muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden tukemiseksi **ottaen huomioon ulkoisen toiminnan erityispiirteet**. Asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 säädetyin edellytyksin välineestä rahoitettuja avustuksia voitaisiin myöntää myös sellaisille kansalaisyhteiskunnan järjestöille ja muille yhteisöille, joita ei katsota oikeushenkilöiksi sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla.
- (70) Sen estämättä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 192 artiklan 1 kohdassa säädetään, avustuksia voitaisiin myöntää jäsenvaltioiden yksityisoikeudellisille yhteisöille ilman ehdotuspyyntöä, jos kyseessä oleva hanke on unionin strategisen edun mukainen ja tukee välineen tavoitteita, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kilpailumenettelyjen käyttöä aina, kun se on tarkoituksenmukaista. Avustuksen suora myöntäminen voi olla perusteltua, jotta voidaan esimerkiksi rahoittaa investointeja tai toteutettavuustutkimuksia strategisilla aloilla, kuten kriittisten raaka-aineiden, ilmastokestävyyyden tai digitaalisten ja muiden infrastruktuurien alalla, erityisesti osana yhdenmukaisia paketteja, joilla pyritään vahvistamaan unionin strategista riippumattomuutta. **Tällaisten avustusten olisi oltava poikkeuksellisia, ja niitä olisi myönnettävä ainoastaan tarvittaessa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa. Ne olisi rajoitettava hankkeisiin, joiden on mahdollista mobilisoida merkittäviä investointeja yksityiseltä sektorilta, ja tilanteisiin, joissa reilu kilpailu ja jäsenvaltioiden toimijoiden tasapuoliset toimintaedellytykset eivät ole taatut. Takaisin maksettavat tukimuodot olisi asetettava etusijalle aina kun se on mahdollista.** Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti avustusten suorassa myöntämisessä olisi noudatettava avustuksiin sovellettavia yleisiä periaatteita, [...] sen tarve olisi perusteltava asianmukaisesti myöntämispäätöksessä **eikä se saisi tuottaa aiheutonta etua yksittäisille talouden toimijoille tai muutoin vääristää kilpailua sisämarkkinoilla.**

- (71) Team Europe -toimintamallin mukaisesti välillisen hallinnon avulla toteutettavat toimet, **mukaan lukien tekninen yhteistyö**, olisi mieluiten annettava EIP:n, EBRD:n tai asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 tarkoitetun jäsenvaltion organisaation tehtäväksi. **Täytäntöönpanokumppaneiden valinnassa olisi otettava huomioon niiden kyky ja valmius soveltaa kelpoisuusrajoituksia tarvittaessa.**
- (72) Kun kyseessä on yhdessä kumppanimaiden tai niiden nimeämien elinten kanssa toteutettava välillinen hallinnointi, jossa komissiolla säilyy varainhoidollinen vastuu asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 157 artiklan 7 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti, komission olisi, kun se suorittaa maksuja hankintaviranomaisten puolesta suoraan maksunsaajille, voitava myöhemmin periä takaisin niihin liittyvät saamiset suoraan hankintaviranomaisten maksunsaajilta. Samoin välillisen hallinnon tapauksissa, joissa kumppanimaat tai niiden nimeämät elimet eivät hoida tai eivät kykene hoitamaan niille siirrettyjä talousarvion toteuttamistehtäviä, komission olisi voitava ottaa niiden välillisen hallinnon tehtävät tilapäisesti hoidettavakseen ja toimia niiden lukuun ja puolesta.
- (73) Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764 85 artiklan 1 kohdan nojalla saada rahoitusta välineen sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa. **Merentakaiset maat ja alueet ovat keskinäisten sitoumusten, yleismaailmallisten arvojen kunnioittamisen ja kestävän kehityksen edistämisen perusteella unionin keskeisiä strategisia kumppaneita. Sen vuoksi olisi edistettävä kumppanimaiden ja -alueiden sekä merentakaisien maiden ja alueiden välistä yhteistyötä, myös tästä välineestä ja neuvoston päätöksestä (EU) 2021/1764 yhteisesti rahoitettujen aloitteiden kautta.** Unionin toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi kumppanimaita ja -alueita SEUT 349 artiklassa tarkoitettuja merentakaisia maita ja alueita sekä unionin syrjäisimpiä alueita olisi kannustettava yhteistyöhön yhteisen edun mukaisilla aloilla, **myös Global Gateway -strategian avulla.**

- (74) Välineen on määrä mahdollistaa tuen antaminen talousarviotakuiden ja rahoitusavun muodossa. Näistä toimista ja rahoitusavusta aiheutuvat rahoitustarpeet ja vastuut on määrä kattaa välineen määrärahoista. **Teknisen yhteistyön, myös julkisen sektorin asiantuntemuksen, on edelleen määrä olla Globaali Eurooppa -välineistön olennainen osa. Tekninen yhteistyö edistää myös edelleen kestävää kehitystä, kansainvälisen yhteistyön omistajuutta ja tuloksellisuutta, epävakauden perimmäisiin syihin puuttumista sekä paremman investointi-ilmapiirin ja korkeampien standardien luomista. Kohdennettua tukea annetaan myös ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden uudistuksille niiden lainsäädännön mukauttamiseksi unionin säännöstöön.**
- (75) Johdonmukaisuuden varmistamiseksi talousarviotakuu ja rahoitusvälineet – myös silloin, kun niihin yhdistetään rahoitusta yhdistävissä toimissa tukea, jota ei tarvitse maksaa takaisin – sekä tämän välineen mukainen rahoitusapu olisi toteutettava asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 X osaston sekä komission sen soveltamiseksi vahvistamien teknisten järjestelyjen, ehtojen ja edellytysten mukaisesti.
- (76) Vuosien 2017–2020 EKKR:n ja vuosien 2021–2027 EKKR+:n jälkeen tämä on kolmas monivuotinen rahoituskehys, jonka puitteissa käytetään talousarviotakuuta ulkoisten toimien tukemiseen. Talousarviotakuusta on tullut unionin rahoituksen vakioväline, ja sen tärkeimmät säännöt ja menettelyt vahvistetaan asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509. Tässä asetuksessa säädetään ainoastaan erityissäännöksistä, joita sovelletaan tämän välineen mukaiseen talousarviotakuuseen. Toisaalta, koska unionin kumppanimaissa mobilisoimat investoinnit saattavat edellyttää välineen kautta saatavilla olevan unionin rahoituksen joustavaa käyttöä ja yhdistämistä, rahoitusta yhdistäviä toimia ja talousarviotakuuta ei ole tarkoituksenmukaista käsitellä EKKR:n tai EKKR+:n kaltaisen erityisrahaston puitteissa.
- (77) Ennakoitavuuden ja joustavuuden varmistamiseksi on tarpeen vahvistaa paitsi talousarviotakuun enimmäismäärä myös unionin yhteenlaskettujen rahoitusvastuiden enimmäismäärä, joka kattaa myös välineestä myönnettyt talousarviotakuut ja lainoina annetun rahoitusavun.

- (78) Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 214 artiklan 1 kohdan mukaisesti tässä asetuksessa olisi säädettävä rahoitusasteiden tarkistamisesta. Rahoitusasteita olisi voitava tarkistaa koko monivuotisen rahoituskehysten voimassaoloaikana säännöllisesti suoritettavan tarkastelun pohjalta. Sen olisi perustuttava komission riskinhallintakehykseen, ja siinä olisi huomioitava myös moitteeton varainhoito.
- (79) Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 vaatimusten noudattamiseksi tässä asetuksessa olisi säädettävä kolmansien osapuolten ja kumppanimaiden mahdollisuudesta osallistua talousarviotakuun rahoittamiseen. **Jäsenvaltioiden, kolmansien osapuolten ja kumppanimaiden rahoitusosuudet voitaisiin korvamerkitä tietyille alueille, kumppanimaille tai aloille.**
- (80) Tämän asetuksen nojalla hyväksytyä talousarviotakuuta olisi voitava käyttää myös neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764 ja asetuksen (Euratom) XXX [INSC-D] horisontaalisena toteuttamisen tukivälineenä, jotta muista unionin ohjelmista voidaan myöntää tukea kyseisissä ohjelmissa vahvistettujen tavoitteiden ja kelpoisuusperusteiden mukaisesti. Tätä varten tarvittavat rahoitusvastuut olisi rahoitettava kyseisten muiden ohjelmien määrärahoista.
- (81) Moitteettoman varainhoidon ja talousarviota koskevan kurinalaisuuden varmistamiseksi ja maksamatta jäävien erien rajoittamiseksi talousarviotakuuta ja rahoitusapua koskevia sitoumuksia ei tulisi tehdä monivuotisen rahoituskehysten viimeisen vuoden päättymisen jälkeen ja varaukset olisi muodostettava monivuotisen rahoituskehysten päättymistä seuraavan kolmannen vuoden loppuun mennessä. Rahoitusta koskevissa talousarviositoumuksissa olisi otettava huomioon edistyminen talousarviotakuiden ja rahoitusavun myöntämisessä. Varauksia muodostettaessa olisi otettava huomioon edistyminen rahoitus- ja investointitoimien hyväksymisessä ja allekirjoittamisessa sekä rahoitusavun maksamisessa.

- (82) Jotta voitaisiin edistää kelpoisuusvaatimukset täyttävien täytäntöönpanevien yhteisöjen ja vastapuolten osallistumista talousarviotakuusta tai rahoitusvälineistä hyötyvissä kumppanimaissa, asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 211 artiklan 5 kohdasta poiketen kumppanimaita ei pitäisi velvoittaa osallistumaan talousarviotakuuden tai rahoitusvälineiden rahoittamiseen. Lisäksi joustavuuden parantamiseksi, houkuttelevuuden lisäämiseksi yksityisen sektorin toimijoiden keskuudessa ja investointien vaikutusten maksimoimiseksi olisi säädettävä poikkeuksesta asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja 211 artiklan 5 kohtaan, jotta myös yksityisoikeudelliset elimet, jotka antavat riittävän varmuuden taloudellisista valmiuksistaan ja jotka eivät hoida julkisen palvelun tehtäviä tai vastaa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden toteutuksesta, voidaan katsoa kelpoisuusvaatimukset täyttäväksi täytäntöönpaneviksi yhteisöiksi tai vastapuoliksi. **Innovatiiviset rahoitusaloitteet, yhteisösjointajien rahoituksen vapauttaminen ja yksityisten investointien riskien vähentäminen lisäävät unionin vipuvaikutusta ja vaikuttavuutta ja helpottaisivat kehitysrahoituslaitosten, vientiluottolaitosten ja yksityisten tahojen osallistumisen lisäämistä.**
- (83) Rahoituksen yhdistäminen ja talousarviotakuut ovat tärkeitä unionin investointistrategian välineitä kumppanimaissa. **Rahoituslähteiden yhdistämisellä ja talousarviotakuilla voidaan myös tukea alueiden rajat ylittäviä riskien lieventämistoimenpiteitä.** Siksi on aiheellista perustaa Globaali Eurooppa -välineen investointiryhmä, jonka tehtävänä on antaa komissiolle strategista ja operatiivista ohjausta näiden välineiden käytöstä. **Investointiryhmässä olisi tarkoitus käydä strategista vuoropuhelua talousarviotakuun täytäntöönpanoon ja rahoituksen yhdistämiseen liittyvistä prioriteeteista sekä asianmukaisesta ja monipuolisesta maantieteellisestä ja aihekohtaisesta kattavuudesta. Komission olisi tiedotettava investointiryhmälle säännöllisesti talousarviotakuun ja rahoitusta yhdistävien toimien täytäntöönpanon edistymisestä, jotta osoitetaan yhdenmukaisuus määriteltyjen prioriteettien kanssa. Investointiryhmän olisi otettava huomioon EKRR+:n strategisista ja operatiivisista johtoryhmistä ja Länsi-Balkanin investointikehyksestä saadut kokemukset.**

- (84) Rahoitusapu olisi järjestettävä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 224 artiklassa säädetyn ja siinä ainoana varainhankintamenetelmänä vahvistetun hajautetun rahoitusstrategian mukaisesti, jonka odotetaan lisäävän unionin velkapereiden likviditeettiä ja unionin toteuttamien liikkeeselaskujen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta.
- (85) [Komission olisi mahdollista myöntää kumppanimaille rahoitusapua politiikkaperusteisten lainojen muodossa. Tällaisten politiikkaperusteisten lainojen ensisijainen tarkoitus olisi tukea kumppanimaiden uudistusohjelmia ja vauhdittaa investointeja. Niiden olisi edistettävä kansallisten politiikkatavoitteiden saavuttamista ja globaaleihin haasteisiin vastaamista. Poliitiikkaperusteisiin lainoihin sovellettavat ehdot olisi tarvittaessa mukautettava budjettituen edellytyksiin asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 241 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ennen lainan hyväksymistä olisi suoritettava velka-analyysi, jossa olisi arvioitava maan kykyä pitää velkansa kestäväällä tasolla laina-aikana.]
- (86) Jotta tämän asetuksen muita kuin olennaisia osia voidaan muuttaa, komissiolle olisi SEUT 290 artiklan mukaisesti siirrettävä valta hyväksyä säädöksiä [...] talousarviotakuun enimmäismäärän ja rahoitusasteiden muuttamiseksi. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁴⁴ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

⁴⁴ Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välinen toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä (EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

(87) Eurooppa-pilarin piiriin kuuluvien kumppanimaiden kanssa tehtävää yhteistyötä toteutetaan unionin erityissuhteiden puitteissa. Tähän sisältyy tarvittaessa myös ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden valmistelu tulevaa [...] **unionin jäsenyyttä** varten. Tällainen yhteistyö edellyttää näiden suhteiden erittäin kunnianhimoisen luonteen huomioon ottavien erityisedellytysten vahvistamista **ja ennakoitavuuden varmistamista kumppanimaiden kannalta**. Tätä tarkoitusta varten olisi vahvistettava Eurooppa-pilariin kuuluvia laajentumiskumppaneita ja itäisen naapuruston kumppaneita varten erityiset säännöt, jotka liittyvät ohjelmoinnin perustana oleviin tulosperusteisiin suunnitelmiin ja jotka ovat yhdenmukaiset kumppanimaiden ja unionin välisten keskinäisten suhteiden kunnianhimoisen tavoitteen kanssa. [...] **On myös tärkeää** varmistaa yhtenäiset edellytykset tällaisen yhteistyön toteutukselle [...]. **Tähän kuuluvat myös** yhdenmukaiset täytäntöönpanosäännöt sisäisten rahastojen, kuten rakenne-, maatalous- ja maaseudun kehittämisrahastojen ja rajatylittävän yhteistyön rahastojen, hallinnointia varten sekä tarvittaessa kumppanimaiden toteuttamaa välillistä hallinnointia varten[...].[...]⁴⁵. **Ottaen huomioon tulosperusteisten suunnitelmien suuren poliittisen merkityksen liittyville valtioille, ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokasmaille nykyisessä geopolittisessä kontekstissa sekä neuvoston keskeisen roolin laajentumisprosessissa ja tarpeen varmistaa johdonmukaisuus tämän prosessin kanssa neuvostolle olisi poikkeuksellisesti siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Sen olisi myös katettava liittyvien valtioiden, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden tulosperusteisista suunnitelmista tai tapauksen mukaan niiden muuttamisesta annetun komission myönteisen arvion hyväksyminen.**

⁴⁵ [...]

- (87 a) **Kun otetaan huomioon Ukrainalle välineen kautta myönnetyn tuen merkittävät taloudelliset vaikutukset ja tuen suuruus sekä tiettyjen välineen täytäntöönpanemiseksi Ukrainan erityisen tilanteen ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan seurausten vuoksi tehtävien päätösten seuraukset, neuvostolle olisi poikkeuksellisesti siirrettävä täytäntöönpanovaltaa sen toteamiseksi, että Ukrainan tulosperusteisen suunnitelman mukaiset maksuehdot täyttyvät. Nämä neuvoston päätökset eivät rajoita komission toimivaltaa toteuttaa talousarviota tämän asetuksen ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti.**
- (88) Eurooppa-pilariin kuuluville laajentumiskumppaneille ja itäisen naapuruston kumppaneille annettavan avun yhteydessä tehtävän yhteistyön olisi perustuttava aiempien avustusten ja tulosperusteisten välineiden hallinnoinnista ja toteutuksesta saatuihin kokemuksiin muun muassa tulosperusteisista suunnitelmista, oikeusvaltioperiaatteisiin, demokratiaan ja ihmisoikeuksiin liittyvistä ehdoista, tuloksellisuudesta ja rakenteista [...], valvontajärjestelmistä **ja teknisestä yhteistyöstä**, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön liittymisen valmistelun yhteydessä. Tulosperusteisia suunnitelmia täytäntöönpaneille kumppanimaille voidaan tarvittaessa myöntää politiikkaperusteisina lainoina annettavaa rahoitusapua.
- (89) Jotta voidaan varmistaa välineen yhdenmukainen toteutus asiaa koskevilla täytäntöönpanosäädöksillä, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti. **Kun otetaan huomioon tämän asetuksen erityisluonne ja unionin ulkosuhteiden erityinen merkitys, komission ei pitäisi hyväksyä ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, jos komitea ei anna lausuntoa kyseisestä säädöksestä. Tällöin komitean puheenjohtaja voi toimittaa muutetun version kyseisestä säädöksestä.** Komissio voi hyväksyä välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä, kun tämä on tarpeen asianmukaisesti perustelluista ja erittäin kiireellisistä syistä, jollaisia ovat esimerkiksi kriisit tai tilanteet, joissa rauha, demokratia, oikeusvaltioperiaate, ihmisoikeudet tai perusvapaudet ovat välittömästi uhattuina.

- (90) [Välineellä on tarkoitus osaltaan lisätä tietoisuutta, ymmärrystä ja käsitystä unionin Team Europe -toimintamallista kumppanimaissa. Tavoitteena on varmistaa, että käsitys EU:sta luotettavana kumppanina vastaisi unionin poliittisen sitoutumisen ja jatkuvien investointien laajuutta, ulottuvuutta ja kunnianhimoa. Tämä olisi saavutettava vaikuttavalla strategisella viestinnällä ja asetuksen (EU, Euratom) XXX [tuloksellisuusasetus]⁴⁶ mukaisesti.]
- (91) Välineen toteutuksessa noudatetaan asetusta (EU, Euratom) XXX [tuloksellisuusasetus], jossa vahvistetaan menojen seuranta- ja määrärahoihin sovellettavaa tuloskehystä koskevat säännöt, **mukaan lukien tuotos- ja tulosindikaattorit, ja** mukaan lukien säännöt, joilla varmistetaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 33 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitetun ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen ja f alakohdassa tarkoitetun sukupuolten tasa-arvon periaatteen yhdenmukainen soveltaminen, unionin ohjelmien ja toimien tuloksellisuuden seuranta- ja raportointia koskevat säännöt, unionin rahoitusportaalin perustamista koskevat säännöt, **ilmastoa ja ympäristöä koskevat menotavoitteet,** ohjelmien arviointia koskevat säännöt sekä muut kaikkiin unionin ohjelmiin sovellettavat horisontaaliset säännökset, kuten tiedotusta, viestintää ja näkyvyyttä koskevat säännökset. **Tässä yhteydessä vuotuisen raportointiin olisi sisällyttävä tietoja välineen täytäntöönpanotasosta sekä edistymisestä sen tavoitteiden saavuttamisessa.**
- (91 a) **Tällä asetuksella perustettavalla komitealla olisi oltava toimivalta panna täytäntöön neuvoston asetuksen (EY) N:o 389/2006⁴⁷ 3 artikla.**

⁴⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o XXX unionin ohjelmien ja toimien talousarviomenojen seuranta- ja tuloskehysten ja muiden horisontaalisten sääntöjen vahvistamisesta. (EUVL [...], [...], s. [...]).

⁴⁷ **Neuvoston asetus (EY) N:o 389/2006, annettu 27 päivänä helmikuuta 2006, rahoitusvälineen perustamisesta Kyproksen turkkilaisen yhteisön taloudellisen kehityksen edistämiseksi ja Euroopan jälleenrakennusvirastosta annetun asetuksen (EY) N:o 2667/2000 muuttamisesta (EUVL L 65, 7.3.2006, s. 5).**

- (92) Päätöksen 2010/427/EU 9 artiklassa olevia viittauksia, jotka koskevat tällä asetuksella perustettua välinettä edeltäneitä unionin ulkoisen avun välineitä, olisi pidettävä viittauksina tähän asetukseen. Komission olisi varmistettava, että tämä asetus pannaan täytäntöön kyseisessä päätöksessä säädetyn [...] EUH:n aseman mukaisesti.
- (92 a) Jäsenvaltiot eivät voi riittäväällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä SEU 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.**

(93) Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁴⁸s, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2988/95⁴⁹, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96⁵⁰ ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939⁵¹ mukaan unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien ja petosten ehkäiseminen, havaitseminen, korjaaminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määrääminen. Erityisesti asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 nojalla Euroopan petostentorjuntavirasto, jäljempänä ‘OLAF’, voi tehdä tutkimuksia, myös paikan päällä suoritettavia todentamisia ja tarkastuksia, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Asetuksen (EU) 2017/1939 nojalla Euroopan syyttäjänvirasto, jäljempänä ‘EPPO’, voi tutkia petoksia ja muuta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371⁵² mukaista laitonta toimintaa, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja, sekä nostaa niistä syytteen. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaan unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, EPPOlle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja pääsyvaltuudet ja varmistettava, että unionin varojen hallinnointiin osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

⁴⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁴⁹ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/1995-12-23>).

⁵⁰ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁵¹ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/2021-01-10>).

⁵² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

(94) Tämä väline korvaa asetuksilla (EU) 2021/947, (EU) 2021/1529, (EU) 2024/792, (EU) 2024/1449 ja (EU) 2025/535 perustetut ohjelmat,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I osasto

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan Globaali Eurooppa -väline, jäljempänä 'väline', vuosien [2028–2034] monivuotisen rahoituskehysten keston ajaksi.

Siinä vahvistetaan välineen tavoitteet ja periaatteet, talousarvio kaudeksi 2028–2034, unionin rahoituksen muodot ja rahoitusta koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'suuntaa-antavalla maaohjelmalla' yhden kumppanimaan kattavaa suuntaa-antavaa ohjelmaa;
- 2) 'useita maita kattavalla suuntaa-antavalla ohjelmalla' useamman kuin yhden kumppanimaan kattavaa suuntaa-antavaa ohjelmaa;
- 3) 'alueellisella suuntaa-antavalla ohjelmalla' useita maita kattavaa suuntaa-antavaa ohjelmaa, joka kattaa useamman kuin yhden kumppanimaan samalla 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla maantieteellisellä alueella;

- 4) 'alueiden välisellä suuntaa-antavalla ohjelmalla' useita maita kattavaa suuntaa-antavaa ohjelmaa, joka kattaa useamman kuin yhden kumppanimaan 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilta eri maantieteellisiltä alueilta;
- 4 a) **'ohjelmoitavalla toimella' toimia, jotka yleensä perustuvat monivuotiseen suuntaa-antavaan ohjelmasuunnitteluun maan, useiden maiden, alueen, alueiden välisellä tai maailmanlaajuisella tasolla;**
- 4 b) **'ei-ohjelmoitavalla toimella' toimia, joilla vastataan haasteisiin ja mahdollisuuksiin joustavasti ja jotka täydentävät ohjelmoitavia toimia;**
- 5) [...]
- 6) [...]⁵³,[...]
- 7) **'ulkoisella rajatylittävällä yhteistyöllä' yhteistyötä a) jäsenvaltioiden [...] ja yhden tai useamman kumppanimaan välillä, joka kattaa rajatylittävän yhteistyön unionin ulkoisten maa- ja merirajojen lähialueilla, monikansallisen yhteistyön laajoilla alueilla tai merialueilla sekä alueiden välisen yhteistyön, joista säädetään asetuksessa (EU, Euratom) [XXX 2025/0238] [Euroopan aluekehitysrahasto ja koheesiorahasto];**
b) tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun Eurooppa-pilariin kuuluvan kahden tai useamman [...] ehdokasmaan tai mahdollisen ehdokasmaan välillä[...];

⁵³ [...]

- 7 a) 'syrjäisimpien alueiden yhteistyöllä' SEUT 349 artiklan mukaisten syrjäisimpien alueiden välistä yhteistyötä ja niiden naapureina olevien kumppanimaiden tai alueellisten yhdentymis- ja yhteistyöjärjestöjen kanssa niiden alueellisen yhdentymisen ja niiden naapurialueiden sopusointuisen kehityksen helpottamiseksi;
- 8) 'kansalaisyhteiskunnan järjestöllä' monenlaisia toimijoita, joilla on useita eri tehtäviä ja valtuuksia, jotka voivat vaihdella ajan mittaan ja instituutioiden ja maiden välillä, ja joihin lukeutuvat kaikki valtiosta riippumattomat, **hallituksista riippumattomat**, voittoa tavoittelemattomat, **itsenäiset** ja väkivallattomat rakenteet, joita ihmiset ovat muodostaneet yhteisiä, myös poliittisia, kulttuurisia, uskonnollisia, ympäristöön liittyviä, sosiaalisia ja taloudellisia tavoitteita ja ihanteita edistääkseen ja jotka toimivat paikallisella, kansallisella, alueellisella tai kansainvälisellä tasolla ja jotka koostuvat virallisista ja epävirallisista kaupunki- ja maaseutujärjestöistä;
- 9) 'paikallisviranomaisilla' keskushallintotasoa alempia julkisia laitoksia, joilla on oikeushenkilön asema ja jotka ovat osa valtion rakenteita, kuten kylät, kunnat, piirikunnat, läänit, maakunnat tai alueet **tai niiden ryhmittymät**, jotka ovat vastuussa kansalaisille toiminnastaan ja muodostuvat yleensä sellaisesta neuvoo-antavasta tai päätösvaltaisesta elimestä, kuten valtuustosta tai muusta edustuselimestä, tai sellaisesta toimeenpanevasta elimestä, kuten pormestarista tai muusta toimeenpanevasta virkamiehestä, joka valitaan joko suoraan tai välillisesti vaaleilla tai muulla tavoin paikallistasolla;
- 10) 'kumppanimaalla' mitä tahansa EU:n ulkopuolista maata tai aluetta;
- 11) 'maahan tai alueelle tosiasiaassa sijoittautuneella' sitä, että oikeushenkilöllä on sääntömääräinen kotipaikka, hallinnollinen päätoimipaikka tai pääasiallinen toimipaikka kyseisessä maassa tai kyseisellä alueella. Jos oikeushenkilöllä kuitenkin on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka kyseisessä maassa tai kyseisellä alueella, sen harjoittamalla toiminnalla on oltava tosiasiallinen ja jatkuva yhteys kyseisen maan tai alueen talouteen;
- 12) 'yhteisrahoitetulla' sitä, että toimen kokonaiskustannukset jaetaan useiden yhteisöjen kesken ja varat yhdistetään siten, ettei toimen yksittäisten toimintojen rahoituslähde ole enää yksilöitävissä;

- 12 a) 'julkisella kehitysavulla' Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön kehitysapukomitean vahvistamaa julkista kehitysapua;
- 13) 'kehittyvillä mailla ja alueilla' julkisen kehitysavun saajia, jotka sisältyvät Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön kehitysapukomitean julkaisemaan luetteloon.

3 artikla

Soveltamisala ja rakenne

1. [Väline koostuu seuraavista pilareista:
- a) Eurooppa;
 - b) Lähi-itä, Pohjois-Afrikka ja Persianlahden alue;
 - c) Saharan eteläpuolinen Afrikka;
 - d) Aasia ja Tyynenmeren alue;
 - e) Pohjois- ja Etelä-Amerikka ja Karibian alue;
 - f) globaali pilari.]

Ensimmäisen alakohdan a–e alakohta kattaa liitteessä I luetellut kumppanimaat.

Ensimmäisen alakohdan a alakohtaan sisältyy tuki unioniin liittymässä oleville maille, ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokasmaille.

Ensimmäisen alakohdan f alakohta voi kattaa kaikki kumppanimaat sekä jäsenvaltioihin sidoksissa olevat merentakaiset maat ja alueet, jotka on lueteltu SEUT liitteessä II.

2. Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a–e alakohdassa tarkoitettut pilarit käsittävät
- a) ohjelmoitavat toimet maatasolla, usean maan tasolla, alueellisella tasolla ja alueiden välisellä tasolla;
 - b) ei-ohjelmoitavat toimet maatasolla, usean maan tasolla, alueellisella tasolla ja alueiden välisellä tasolla seuraaviin osioihin jaettuina:
 - i) humanitaarinen apu;
 - ii) makrotaloudellinen rahoitusapu;
 - iii) häiriönsietokyky;
 - iv) kilpailukyky;
 - v) kriisitilanteet, rauha ja ulkopoliittiset tarpeet.
3. Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan f alakohdassa tarkoitettu pilari käsittää
- a) ohjelmoitavat toimet maailmanlaajuisella tasolla;
 - b) ei-ohjelmoitavat toimet maailmanlaajuisella tasolla seuraaviin osioihin jaettuina:
 - i) humanitaarinen apu;
 - ii) häiriönsietokyky;
 - iii) kilpailukyky; ja
 - iv) kriisitilanteet, rauha ja ulkopoliittiset tarpeet.
4. Välineestä rahoitettavat toimet toteutetaan ensisijaisesti yhden tai useamman 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a–e alakohdassa tarkoitetun pilarin puitteissa **ohjelmoitavien toimien kautta**.

Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan f alakohdassa tarkoitetun pilarin mukaisilla toimilla tuetaan maailmanlaajuisia aloitteita ja täydennetään 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a–e alakohdan puitteissa rahoitettavia toimia.

Ei-ohjelmoitavat toimet täydentävät ohjelmoitavia toimia, ja ne on suunniteltava ja toteutettava siten, että niitä on tarvittaessa mahdollista jatkaa ohjelmoitavilla toimilla.

5. [Välineestä rahoitetut humanitaarisen avun toimet] toteutetaan asetuksen (EY) N:o 1257/96 mukaisesti **kunnioittaen täysin sen tarveperusteista luonnetta ja humanisuuden, tasapuolisuuden, puolueettomuuden ja riippumattomuuden periaatteita.**
6. **Välineen mukaiset makrotaloudelliset rahoitusaputoimet pannaan täytäntöön SEUT 212 ja 213 artiklan mukaisesti.**

4 artikla

Välineen tavoitteet

1. Välineen yleisenä tavoitteena on
 - a) vaalia ja edistää unionin arvoja ja etuja maailmanlaajuisesti, jotta voidaan edistää unionin ulkoisen toiminnan tavoitteita ja noudattaa sitä koskevia periaatteita, jotka on vahvistettu SEU 3 artiklan 5 kohdassa ja 8 ja 21 artiklassa, **myötävaikuttaen näin köyhyyden vähentämiseen ja pitkällä aikavälillä sen poistamiseen; demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien, myös sukupuolten tasa-arvon, kunnioittamisen lujittamiseen, tukemiseen ja edistämiseen; kestävän kehityksen sekä ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen torjumisen edistämiseen; laittomaan muuttoliikkeeseen ja pakkomuuttoon, myös niiden perimmäisiin syihin, puuttumiseen;**

- b) edistää **tehokasta** monenvälisyyttä ja sääntöihin perustuvaa kansainvälistä järjestystä, jonka **ytimen muodostaa Yhdistyneet kansakunnat**, ja unionin hyväksymien kansainvälisten sitoumusten ja tavoitteiden saavuttamista, erityisesti **Agenda 2030 -toimintaohjelmaa ja sen** kestävä kehityksen tavoitteita, [...] **Sevillan sitoumusta**, Pariisin sopimusta ja Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuista luonnon monimuotoisuuskehystä;
- c) tukea vahvempia, molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia kumppanimaiden, **myös eteläisten ja itäisten naapurimaiden, ja kansainvälisten järjestöjen** kanssa ja edistää samanaikaisesti kumppanimaiden kestävä kehitystä ja unionin strategisia etuja [...], **myös panemalla täytäntöön Global Gateway -strategian**;
- d) tukea ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita niiden valmistautuessa tulevaan EU:hun yhdentymiseen nopeuttamalla niiden mukautumista unionin arvoihin, lainsäädäntöön, sääntöihin, normeihin, politiikkoihin ja käytäntöihin, jäljempänä 'säännöstö', alueellista taloudellista yhdentymistä ja asteittaista yhdentymistä unionin sisämarkkinoihin sekä sosioekonomista lähentymistä unioniin, myös hyväksymällä ja toteuttamalla uudistuksia;
- e) tukea Ukrainaa Venäjän hyökkäyssodan seurausten valossa, erityisesti jotta voidaan varmistaa Ukrainan valtion toiminnan jatkuminen, sen uudistaminen, jälleenrakentaminen ja nykyaikaistaminen liittymisprosessin mukaisesti sekä vastuuvollistimet, myös siirtymäkauden oikeusjärjestelyjen osalta;
- f) antaa humanitaarista apua asetuksen (EY) N:o 1257/96 mukaisesti;
- g) parantaa unionin kilpailukykyä ja taloudellista turvallisuutta ja edistää osallistavaa ja kestävä kasvua kumppanimaissa vauhdittamalla julkisia ja yksityisiä investointeja ja vahvistamalla siten yhteyksiä, vähentämällä strategisia riippuvuuksia ja vahvistamalla unionin arvoketjuja kumppaneiden kanssa.

2. Välineen erityistavoitteet esitetään liitteessä II.

[...]

5 artikla

Yhtenäisyys, johdonmukaisuus, synergiat ja täydentävyys

1. Välineen täytäntöönpanossa on varmistettava yhtenäisyys, johdonmukaisuus, synergiat ja täydentävyys kaikkien unionin ulkoisen toiminnan alojen, mukaan lukien muut ulkoiset rahoitusvälineet, ja muiden asiaankuuluvien unionin politiikkojen ja ohjelmien kanssa **sekä kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus.**

[...] **Kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuden varmistamiseksi unionin** on otettava huomioon kaikkien sisäisten ja ulkoisten politiikkojen vaikutus kestävään kehitykseen ja edistettävä synergioiden ja täydentävyyden lisäämistä erityisesti kauppaa- ja investointipolitiikan, taloudellisen yhteistyön, **turvallisuuden, muuttoliikkeen, ilmastotoimien, tutkimuksen** ja muun alakohtaisen yhteistyön kanssa.

2. Välineellä voidaan rahoittaa toimia, jotka otetaan käyttöön ja toteutetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) XXX [Euroopan kilpailukykyrahasto], (EU) XXX [Horisontti Eurooppa]⁵⁴ ja (EU) XXX [Verkojen Eurooppa -väline] mukaisesti, kun kyseiset toimet ovat tämän asetuksen 4 artiklan mukaisia. **Tällaisiin toimiin annettavat rahoitusosuudet on sisällytettävä 6 artiklan 5 kohdassa säädettyyn julkisen kehitysavun tavoitteen arviointiin.**

⁵⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o XXX tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta vuosiksi 2028–2034, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetuksen (EU) 2021/695 kumoamisesta (EUVL L, [...], s. [...]).

3. Toimi, joka on saanut unionin rahoitusta jostakin toisesta ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös tästä välineestä. Tällöin kustakin unionin ohjelmasta myönnettyyn rahoitusosuuteen sovelletaan asianomaisen ohjelman sääntöjä tai vaihtoehtoisesti voidaan soveltaa samoja sääntöjä kaikkiin rahoitusosuuksiin, jolloin voidaan tehdä vain yksi oikeudellinen sitoumus. Jos unionin rahoitusosuus perustuu avustuskelpoisiin kustannuksiin, unionin talousarviosta myönnettävä kumulatiivinen tuki ei saa ylittää toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia, ja se voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.

6 artikla

[Talousarvio

1. Ohjeelliset kokonaisuusmäärärahat välineen toteuttamiseksi 1 päivän tammikuuta 2028 ja 31 päivän joulukuuta 2034 välisenä ajanjaksona ovat 200 309 000 000 euroa käypinä hintoina. Niihin sisältyvät seuraavat ohjeelliset määrät:
- a) Eurooppa: 43 174 000 000 euroa;
 - b) Lähi-itä, Pohjois-Afrikka ja Persianlahden alue: 42 934 000 000 euroa;
 - c) Saharan eteläpuolinen Afrikka: 60 531 000 000 euroa;
 - d) Aasia ja Tyynenmeren alue: 17 050 000 000 euroa;
 - e) Pohjois- ja Etelä-Amerikka ja Karibian alue: 9 144 000 000 euroa;
 - f) globaali pilari: 12 668 000 000 euroa.

2. Lisäksi välineen kautta asetetaan saataville Ukrainalle osoitetut rahoitusvarat neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 20XX/XXX* [MRK-asetus] 6 artiklan mukaisesti.

Ukrainalle lainoina annettavaa rahoitustukea on välineen kautta saatavilla enintään 100 000 000 000 euroa 1 päivän tammikuuta 2028 ja 31 päivän joulukuuta 2034 välisellä ajanjaksolla. Ukrainalle suoritettavien lainamaksujen kokonaismäärässä otetaan huomioon ensimmäisen alakohdan mukaisesti käyttöön asetetut määrät ja kolmannessa alakohdassa tarkoitettu määrä.

Ensimmäisen ja toisen alakohdan mukaisesti käyttöön asetettujen varojen määrä on enintään 100 000 000 000 euroa 1 päivän tammikuuta 2028 ja 31 päivän joulukuuta 2034 välisenä aikana.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja rahoitusvaroja voidaan tarvittaessa käyttää asetuksen (Euratom) XXX [INSC-D] mukaiseen tukeen yksinomaan Ukrainaa koskevien menojen rahoittamista varten. Kyseisten varojen käyttöön sovelletaan asetusta (Euratom) XXX [INSC-D].

3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja määriä kasvatetaan uusia haasteita ja prioriteetteja koskevasta 14 808 000 000 euron suuruudesta joustovarasta 7 artiklan mukaisesti.
4. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen rahoituspuitteiden ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 20XX/XXX* [MRK-asetus] 6 artiklan mukaisesti saataville asetettuja Ukrainalle osoitettuja rahoitusvaroja, joihin viitataan 2 kohdassa, voidaan käyttää myös välineen täytäntöönpanoon tarkoitettuun tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin, tiedotus- ja viestintätoimiin, mukaan lukien unionin ulkoisen toiminnan poliittisia prioriteetteja koskeva tiedotus, sekä organisaation tietotekniikkajärjestelmiin ja -alustoihin ja kaikkeen muuhun tekniseen ja hallinnolliseen apuun, myös niiden henkilöstömenojen ja henkilöstöön liittyvien menojen rahoittamiseen, joita komissiolle aiheutuu välineen hallinnoinnista päätoimipaikassa ja unionin edustustoissa.

5. Välineen mukaisista menoista vähintään 90 prosentin on täytettävä julkisen kehitysavun kriteerit, jäljempänä 'julkisen kehitysavun tavoite', ja siten edistettävä julkista kehitysapua koskevia kollektiivisia sitoumuksia, myös vähiten kehittyneiden maiden osalta. Jos kumppanimaat menettää välineen toteutuskauden aikana kelpoisuuden saada julkista kehitysapua, kyseisen kumppanimaan hyväksi kelpoisuuden menettämisen jälkeen sidotut menot jätetään julkisen kehitysavun tavoitteen arvioinnin ulkopuolelle. Myös tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettut menot jätetään julkisen kehitysavun tavoitteen arvioinnin ulkopuolelle.]
6. [...]
7. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet, elimet ja virastot, kumppanimaat, kansainväliset järjestöt, kansainväliset rahoituslaitokset tai muut kolmannet osapuolet voivat suorittaa lisärahoitusosuuksia tai ylimääräisiä luontoissuorituksia välineeseen. Lisärahoitusosuudet ovat asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 2 kohdan a, d tai e alakohdassa tai 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

7 artikla

Joustovara uusia haasteita ja prioriteetteja varten

1. Edellä 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu määrä käytetään siihen, mihin sitä perustellusti tarvitaan eniten, [...] seuraaviin tarkoituksiin:
- a) varmistetaan unionin **oikea-aikaiset ja** asianmukaiset toimet ennakoimattomissa olosuhteissa;
 - b) vastataan uusiin tarpeisiin tai haasteisiin, [...] **myös** unionin tai sen naapurimaiden rajoilla, jotka johtuvat luonnon tai ihmisen aiheuttamista [...] **kriiseistä**, väkivaltaisesta konfliktista, kriisin jälkitilanteesta tai muuttopaineesta ja pakkomuutosta;
 - c) [...]

- 1 a. **Komissio** keskustelee neuvoston kanssa vähintään kahdesti vuodessa ja erityisesti ennen uusia haasteita ja prioriteetteja koskevan joustovaran suunniteltua käyttöönottoa ja ottaa huomioon neuvoston esittämät näkemykset.
2. **Kun on kyse asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 30 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista itsenäisistä määrärahasiirroista**, komissio tiedottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle **toiminnan luonteesta, tavoitteista ja suunnitellun rahoituksen määrästä** ennen uusia haasteita ja prioriteetteja koskevan joustovaran [...] varoista **ilmoittamista tai niiden käyttöönottoa** ja ottaa [...] huomioon niiden huomautukset [...] ja ehdotukset.
3. Näiden varojen käytöstä päätetään **17 artiklassa tapauksen mukaan** ja **19 artiklassa** tai **humanitaarisen avun osalta** asetuksessa (EY) N:o 1257/96 vahvistettujen menettelyjen mukaisesti.

8 artikla

Poliittinen kehys

- 1. **SEU 16 artiklan mukaan neuvosto määrittelee ja sovittaa yhteen unionin politiikkoja.**
SEU 21 artiklassa vahvistetut unionin ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet ohjaavat välineen täytäntöönpanoa.

1. **Osana unionin ulkoista toimintaa** unionin politiikat, sellaisena kuin ne on vahvistettu assosiaatiosopimuksissa, kumppanuus- ja yhteistyösopimuksissa, monenvälisissä sopimuksissa, joiden osapuolena unioni on, ja muissa sopimuksissa, joilla luodaan oikeudellisesti sitova suhde unionin ja kumppanimaiden välille, sekä Eurooppa-neuvoston päätelmissä, neuvoston päätelmissä, huippukokousten julkilausumissa tai kumppanimaiden kanssa valtion- tai hallitusten johtajien tai ministerien tasolla pidettyjen kokousten päätelmissä, **kumppanuuksien prioriteeteissa, laajentumispolitiikan kehyksessä**, Euroopan parlamentin päätöslauselmissa sekä komission tiedonannoissa ja yhteisissä tiedonannoissa korkean edustajan kanssa, muodostavat yleisen toimintapoliittisen kehyksen välineen täytäntöönpanoa varten.
- 1 a. **Komissio, jota avustaa korkea edustaja, ehdottaa strategiaraportin perusteella hyvissä ajoin neuvostolle vuosittain unionin ulkoisen toiminnan keskeisiä poliittisia prioriteetteja strategisen keskustelun pohjaksi. Tämä strateginen keskustelu valmistellaan kutakin pilaria varten asiaankuuluvassa neuvoston valmisteluelimessä. Komissio ottaa välineen täytäntöönpanossa, myös ohjelmasuunnittelussa, huomioon neuvoston suositukset, myös mahdollista uudelleentarkastelua ja poliittisten prioriteettien muutoksia koskevat suositukset.**
2. Komissio tiedottaa vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle välineen täytäntöönpanotasosta sekä edistymisestä sen tavoitteiden saavuttamisessa asetuksen (EU, Euratom) XXX [tuloksellisuusasetus] 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Euroopan parlamentti voi vaihtaa säännöllisesti näkemyksiä omista avustusohjelmistaan komission kanssa.

Lisäksi komissio tiedottaa säännöllisesti neuvostolle välineen täytäntöönpanosta, myös ohjelmasuunnittelusta, ja vaihtaa näkemyksiä kumman tahansa toimielimen aloitteesta. Tällaiset näkemystenvaihdot voivat koskea välineen kaikkien osien täytäntöönpanoa, mukaan lukien uusia haasteita ja prioriteetteja koskeva joustovara, erityisesti strategisia ja politiikan kannalta merkityksellisiä näkökohtia. Neuvosto ja sen asiaankuuluvat valmisteluelimet voivat myös pyytää näkemystenvaihtoa 32 artiklan 3 ja 7 a kohdan mukaisesti saataville asetettujen tietojen perusteella. Komissio ottaa huomioon neuvoston esittämät näkemykset.

9 artikla

Yleiset periaatteet

- 1. **Unioni pyrkii edistämään, kehittämään ja vakiinnuttamaan sen perustana olevia demokratian, hyvän hallintotavan, oikeusvaltion sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen periaatteita erityisesti käymällä vuoropuhelua ja tekemällä yhteistyötä kumppanimaiden ja -alueiden sekä kansalaisyhteiskunnan kanssa, myös monenvälisillä foorumeilla, erityisesti Yhdistyneissä kansakunnissa, toteutettavien toimien avulla.**
 1. Unioni keskittää resurssinsa sinne, missä ne voivat saada aikaan suurimman muutosvoimaisen vaikutuksen kestäväen kehityksen tukemiseksi ja unionin strategisten etujen edistämiseksi, **myös vähiten kehittyneissä maissa.**
 2. **Epävakauden vähentämiseksi, sen perimmäisiin syihin puuttumiseksi ja konfliktinestoon, sovinnonvälitykseen ja vakauttamiseen osallistumiseksi** unioni jatkaa toimintaansa ympäristöissä, jotka kärsivät huomattavasta epävakaudesta, konflikteista ja muista monitahoisista ongelmista.

3. Kriisitilanteissa, kriisin jälkitilanteessa tai erittäin epävakaina tilanteissa on otettava asianmukaisesti huomioon asianomaisten [...] maiden [...], alueiden **tai yhteisöjen** väestön erityistarpeet **ja sovellettava sukupuolitietoista ja konfliktisensitiivistä lähestymistapaa**. Jos kumppanimaat tai -alueet ovat suoraan osallisina kriisitilanteessa, kriisin jälkitilanteessa tai erittäin epävakaina tilanteessa tai jos tällainen tilanne vaikuttaa niihin, on erityisesti pyrittävä lisäämään tukea ja koordinoitua kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden kesken, jotta voidaan helpottaa siirtymistä hätätilanteesta kestäväan kehitykseen ja vakaaseen rauhaan ja varmistaa [...] **kehitysyhteistyön [...], humanitaarisen avun ja rauhanrakentamisen** johdonmukaisuus **humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan välisen jatkumon** mukaisesti **kunnioittaen täysin humanitaarisen avun humanisuuden, tasapuolisuuden, puolueettomuuden ja riippumattomuuden periaatteita**.
3. [...]
4. Välineen toiminnassa sovelletaan oikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa, joka kattaa kaikki ihmisoikeudet, [...] **mukaan lukien kansalais- ja poliittiset oikeudet ja taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet, jotta voidaan integroida ihmisoikeusperiaatteet, tukea oikeudenhaltijoita, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä, myös vammaisia henkilöitä, oikeuksiensa vaatimisessa ja avustaa kumppanimaita niiden kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden täytäntöönpanossa**. Tämä lähestymistapa perustuu ”ketään ei jätetä” -periaatteeseen, tasa-arvoon ja kaikenlaisen syrjinnän kieltämiseen.
5. Välineellä edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja **tyttöjen ja naisten oikeuksia ja vaikutusmahdollisuuksia [...]** ja **heidän täysimääräistä, yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista kaikilla yhteiskunnallisen, taloudellisen, poliittisen ja julkisen elämän aloilla** sekä ehkäistään ja torjutaan [...] **seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa sen kaikissa muodoissa, myös aseellisten konfliktien yhteydessä**. Lisäksi siinä kiinnitetään erityistä huomiota lapsen oikeuksiin sekä nuorten suojeluun ja heidän vaikutusmahdollisuuksiensa lisäämiseen.

6. Välineen täytäntöönpanossa on huomioitava kaikilta osin unionin sitoutuminen kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseen, suojeluun ja toteutumiseen sekä Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman⁵⁵ ja kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelman ja niihin liittyvien tarkistuskokousten tulosten täydelliseen ja tulokselliseen täytäntöönpanoon ja tässä yhteydessä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin. Välineellä tuetaan myös unionin sitoumusta edistää ja suojella jokaisen yksilön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteensä liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa sekä sitoumusta varmistaa kyseisen oikeuden toteutuminen. Lisäksi sillä tuetaan kaikkien mahdollisuutta saada kohtuulliseen hintaan laadukasta ja monipuolista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvää tietoa ja valistusta, kattava seksuaalikasvatus mukaan lukien, ja terveydenhuoltopalveluja.
7. Unioni tukee tarpeen mukaan kahdenvälisen, alueellisen ja monenvälisen yhteistyön ja vuoropuhelun sekä assosiaatio- ja kauppasopimusten ja kumppanuussopimusten täytäntöönpanoa.

Unioni edistää **tehokasta** monenvälisyyttä ja sääntöihin perustuvaa lähestymistapaa globaaleihin hyödykkeisiin ja haasteisiin, **mukaan lukien ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuden suojelemisen ja globaalin terveyden ja terveysten palvelujen tasapuolisen saatavuuden tukemisen avulla**, sekä tekee tähän liittyvää yhteistyötä jäsenvaltioiden, kumppanimaiden, kansainvälisten järjestöjen ja muiden avunantajien kanssa.

Suhteissa kumppanimaihin otetaan **tarvittaessa** huomioon niiden tulokset sitoumusten, kansainvälisten sopimusten [...], **mukaan lukien Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan periaatteiden kunnioittaminen, sekä unionin kanssa solmittujen sopimussuhteiden täytäntöönpanossa.**

⁵⁵ Pekingin julistus ja toimintaohjelma,
https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/CSW/PFA_E_Final_WEB.pdf.

8. Unionin ja jäsenvaltioiden yhteistyö kumppanimaiden kanssa perustuu kehitysyhteistyön tuloksellisuuden periaatteisiin, joita ovat kumppanimaiden sitoutuminen ensisijaisiin kehitystavoitteisiin, tuloslähtöisyys, osallistavat kehityskumppanuudet, **myös paikallistasolla**, läpinäkyvyys ja molemminpuolinen vastuu, ja kyseisiä periaatteita edistetään kaikissa yhteistyömuodoissa soveltuvin osin. Unioni edistää tuloksellista ja tehokasta resurssien hankintaa ja käyttöä.
9. Komissio varmistaa osallistavan kumppanuuden **ja avoimuuden** periaatteen mukaisesti **tapauksen mukaan, että kaikkia** asiaankuuluvia kumppanimaan sidosryhmiä, mukaan lukien kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja paikallisviranomaiset, kuullaan [...] **aktiivisesti** ja että niiden saatavilla on hyvissä ajoin asiaankuuluvaa tietoa, jotta ne voivat osallistua mielekkäällä tavalla välineestä rahoitettavien ohjelmien ja toimien suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja seurantaan.
10. Komissio **käy vuoropuhelua ja** vaihtaa säännöllisesti tietoja kansalaisyhteiskunnan kanssa unionissa.
11. Komissio myös varmistaa, että vuoropuhelua yksityisen sektorin kanssa vahvistetaan, **mukaan lukien tavoista mobilisoida yksityisiä investointeja kumppanimaissa.**

10 artikla

[Valtavirtaistaminen

Välineen mukaisissa ohjelmissa ja toimissa valtavirtaistetaan ilmastonmuutoksen torjunta, ympäristönsuojelu ja sukupuolten tasa-arvo asetuksen (EU, Euratom) XXX [tuloksellisuusasetus] mukaisesti. Nämä prioriteetit otetaan huomioon välineen toimien suunnittelussa ja täytäntöönpanossa, jotta voidaan saada aikaan liitännäishyötyjä ja saavuttaa useita tavoitteita johdonmukaisella tavalla.]

Team Europe -toimintamalli

1. [...] **Unioni ja sen jäsenvaltiot** [...] koordinoivat toimiaan tiiviisti [...] **osallistumiseen perustuvan ja osallistavan Team Europe -toimintamallin mukaisesti, myös kumppanimaiden tasolla. Ne varmistavat tuloksellisuuden ja tehokkuuden, välttävät päällekkäisyyksiä** [...] ja parantavat johdonmukaisuutta ja täydentävyyttä tämän välineen puitteissa annetun avun ja jäsenvaltioiden, niiden täytäntöönpanovirastojen, kehitysrahoituslaitosten ja vientitakuulaitosten sekä EIP:n ja EBRD:n antaman muun avun välillä.
2. [...] **Unioni ja sen jäsenvaltiot** [...] varmistavat [...] että ne kuulevat [...] **toisiaan, myös kumppanimaiden tasolla, oikea-aikaisesti ja osallistavasti** sekä vaihtavat säännöllisesti tietoja **varhaisessa vaiheessa ja** täytäntöönpanon eri vaiheissa, **myös ohjelmasuunnittelun aikana. Ne** voivat yhdessä yksilöidä toimia, keskustella niistä ja toteuttaa niitä, myös tiedotuksen, viestinnän ja näkyvyyden alalla.
3. [...] **Unioni** ja jäsenvaltiot pyrkivät Team Europe -toimintamallin mukaisesti tekemään yhteistyötä samanmielisten kumppanien ja sidosryhmien kanssa, **tarvittaessa** myös yhdistämällä resursseja, jotta ne voivat yhdessä edistää yhteisten tavoitteiden saavuttamista.

Muuttoliike ja pakkomuutto

1. Unioni tekee yhteistyötä kumppanimaiden kanssa muuttoliikettä koskevaa kokonaisvaltaista **ja molempia osapuolia hyödyttävää** lähestymistapaa noudattaen, **mukaan lukien uusien toimintatapojen suunnittelussa ja käyttöönotossa** erityisesti laittoman muuttoliikkeen ja pakkomuuton ehkäisemiseksi [...]. **Tähän lähestymistapaan sisältyy puuttuminen** niiden perimmäisiin syihin, **kansainvälisen suojelun saatavuuden varmistaminen tarvittaessa, turvallisen, ihmisarvoisen, kestävän ja tehokkaan paluun, takaisinoton ja uudelleenkotouttamisen helpottaminen sekä laillisten muuttoväylien edistäminen kansallista toimivaltaa kunnioittaen.**
2. Tällä lähestymistavalla pyritään maksimoimaan synergiat ja rakentamaan kokonaisvaltaisia kumppanuuksia kiinnittäen erityistä huomiota alkuperä-, kauttakulku- ja lähtömaihin koko reitin saumattomasti kattavan mallin avulla. Mallissa kaikki asiaankuuluvat välineet ja joustavan lähestymistavan mahdollistava välttämätön vipuvaikutus yhdistyvät tässä yhteydessä mahdollisesti tarvittaviin muutoksiin muuttoliikkeeseen liittyvän rahoituksen, **jonka tarkoituksena on kannustaa kumppanimaita osallistumaan EU:n prioriteetteihin muuttoliikkeen alalla**, kohdentamisessa 4 ja 14 artiklassa vahvistettujen välineen tavoitteiden ja ohjelmasuunnitteluperiaatteiden **ja tapauksen mukaan 19 artiklassa tarkoitetun menettelyn** mukaisesti. Siinä otetaan huomioon tosiasiallinen yhteistyö sekä muuttoliikettä koskevien unionin sopimusten, järjestelyjen ja vuoropuheluiden toteutus. Nämä toimet pannaan täytäntöön noudattaen kaikilta osin kansainvälistä oikeutta, myös **kansainvälistä humanitaarista oikeutta**, ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä pakolaisoikeutta, sekä unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltaa.
3. Jos [...] **muuttoliikkeen hallinnan osalta käy ilmi**, että kumppanimaa[...] ei noudata [...] **kansainvälisen oikeuden** mukaista omien kansalaisten takaisinottovelvoitetta **tai muita kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteita**, komissio voi **kokonaan tai osittain keskeyttää maksut tai yhden tai useamman toimen täytäntöönpanon** [...]. Keskeyttäminen ei **saa** missään tapauksessa vaikuttaa humanitaariseen apuun.

4. **Todetukseen** [...] 3 kohdassa tarkoitettujen vakavien puutteiden olemassaolon [...] komissio, **kyseistä kumppanimaata** kuultuaan, tukeutuu asetuksen (EY) N:o 810/2009 25 a artiklan⁵⁶ ja asetuksen (EU) 2018/1806 8 artiklan⁵⁷ mukaisesti tehtyihin arviointeihin [...] **EUH:ta kuullen ja erityisesti perustaen arvionsa jäsenvaltioilta saamiinsa tietoihin.**
- 4 a. **Ennen kuin komissio tekee 3 kohdan mukaisen keskeyttämiss päätöksen, se kuulee neuvostoa päätöksen poliittisesta asianmukaisuudesta ja ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon neuvoston esittämät näkemykset. Tällaista päätöstä harkittaessa on otettava huomioon unionin ja jäsenvaltioiden yleiset suhteet asianomaiseen kumppanimaahan, myös muuttoliikkeen alalla, sekä suhteellisuusperiaate ja toimenpiteiden mahdolliset vaikutukset erityisesti peruspalvelujen tarjoamiseen, ihmisoikeuksiin ja demokratiaan sekä kansalaisjärjestöihin.**
5. **Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen 3 kohdan mukaisesti toteutettuja toimia ja tiedottaa asiasta neuvostolle. Jos komissio katsoo, että [...] kyseisten toimien perustelut eivät enää päde, se kumoo maksujen tai toimien keskeytyksen kokonaan tai osittain. Ennen tällaisen päätöksen tekemistä komissio kuulee neuvostoa päätöksen poliittisesta asianmukaisuudesta ja ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon kaikki neuvoston esittämät näkemykset.**

⁵⁶ [...]

⁵⁷ [...]

II osasto

Välineen täytäntöönpano

I luku

Ohjelmasuunnittelua koskevat yleiset säännökset

13 artikla

Ohjelmasuunnittelun yleinen toimintamalli

1. Edellä 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja 3 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisten toimien on perustuttava ohjelmasuunnitteluun.
2. Ohjelma-asiakirjat muodostavat 8 artiklan mukaisesti johdonmukaisen kehyksen unionin ja kumppanimaiden tai -alueiden ja muiden kumppaneiden väliselle yhteistyölle **4 artiklassa ja liitteessä II vahvistettujen tavoitteiden sekä** tämän asetuksen yleisen tarkoituksen, soveltamisalan [...] ja periaatteiden mukaisesti.

Komissio kuulee tarvittaessa muita avunantajia ja toimijoita, myös paikallisviranomaisia, kansalaisyhteiskunnan edustajia ja yksityistä sektoria, **mukaan lukien sen varmistamiseksi, että ohjelma-asiakirjat soveltuvat paikalliseen toimintaympäristöön.**

Komissio tiedottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle **oikea-aikaisesti** toisen alakohdan mukaisesti järjestettyjen kuulemisten tuloksista.

- 2 a. **Tämän luvun mukaisesti komissio tiedottaa neuvostolle säännöllisesti koko ohjelmasuunnitteluprosessin ajan ohjelmasuunnittelun tilanteesta ja ottaa huomioon neuvoston esittämät näkemykset, mukaan lukien 8 artiklan 1 a kohdassa tarkoitettussa vuotuisessa strategisessa keskustelussa esitetyt näkemykset.**

3. [Välineellä osallistutaan asetuksen (EU) XXX [Erasmus+] nojalla toteutettavien toimien rahoittamiseen. Tämän asetuksen puitteissa laaditaan yksi yhtenäinen ohjelma-asiakirja monivuotisen rahoituskehysten voimassaoloajaksi. Kyseisten varojen käyttöön sovelletaan asetusta (EU) XXX [Erasmus+].]

14 artikla

Maantieteellisen ohjelmasuunnittelun periaatteet

1. Edellä 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukainen ohjelmasuunnittelu perustuu seuraaviin periaatteisiin:
- a) toimet perustuvat [...] **Team Europe -lähestymistapaa noudattaen varhaisessa vaiheessa käytävään osallistavaan** vuoropuheluun unionin ja jäsenvaltioiden välillä **ja mahdollisuuksien mukaan** asianomaisten kumppanimaiden kanssa, mukaan lukien niiden kansalliset, alueelliset ja paikallisviranomaiset, [...] ja siihen otetaan mukaan myös kansalaisyhteiskunta;
 - b) ohjelmasuunnittelu voi koskea yhteistyötoimia, jotka rahoitetaan 6 artiklan 1 kohdassa esitetyistä eri määrärahoista ja muista unionin ohjelmista niitä koskevien säädösten mukaisesti.
2. Edellä 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a–e alakohdan mukaisessa ohjelmasuunnittelussa määritetään räätälöity yhteistyökehys, joka perustuu tapauksen mukaan seuraaviin seikkoihin:
- a) kumppanimaiden ja -alueiden prioriteetit, jotka vahvistetaan 1 kohdassa tarkoitetun vuoropuhelun perusteella, ottaen huomioon myös kansalliset tai alueelliset strategiat ja suunnitelmat;
 - b) kumppanuus unionin kanssa, mukaan lukien yhteisten etujen ja prioriteettien edistäminen sekä yhteisesti sovittu tavoitetaso;

- c) ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden sekä itäisen naapuruston kumppanimaiden osalta tulokset poliittisten uudistusten ja taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen aloilla sekä lähentyminen unionin säännöstöön, **kiinnittäen erityistä huomiota oikeusvaltioperiaatteeeseen, perusoikeuksiin, demokraattisiin instituutioihin ja julkishallinnon uudistukseen;**
- d) kumppanimaiden ja -alueiden valmiudet ja sitoutuminen yhteisten arvojen ja periaatteiden edistämiseen sekä monenvälisten liittoutumien ja sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestyksen tukemiseen;
- e) kumppanimaiden ja -alueiden kehitystaso, **tarpeet** ja sitoutuminen epävakautta edistäviin tekijöihin puuttumiseen [...];
- e a) kumppanimaiden ja -alueiden sitoutuminen laittoman muuttoliikkeen ja pakkomuuton vauhdittajiin ja taustatekijöihin puuttumiseen;**
- f) kumppanimaiden ja -alueiden valmiudet saada liikkeelle ja tosiasiallisesti hyödyntää kotimaisia varoja sekä saada käyttöön rahoitusvaroja muilta toimijoilta, myös yksityiseltä sektorilta;
- g) kumppanimaiden ja -alueiden kyky hyödyntää unionin rahoitusta ja kyseisen rahoituksen mahdollinen vaikutus kumppanimaissa ja -alueilla, **ottaen tapauksen mukaan huomioon vähiten kehittyneiden maiden, pienten kehittyvien saarivaltioiden ja kehittyvien sisämaavaltioiden erityishaasteet ja -tarpeet.**

15 artikla

Maantieteelliset ohjelma-asiakirjat

1. Edellä 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen toimien osalta välineen täytäntöönpano toteutetaan maakohtaisilla, useita maita kattavilla, alueellisilla tai alueiden välisillä suuntaa-antavilla monivuotisilla ohjelmilla.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa monivuotisissa suuntaa-antavissa ohjelmissa vahvistetaan unionin rahoituksen prioriteetit, erityistavoitteet ja tarvittaessa **toteuttamistavat**. **Monivuotisissa suuntaa-antavissa ohjelmissa vahvistetaan myös ohjeelliset määrärahat kokonaisuudessaan ja kunkin prioriteettialan osalta, asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta [...].**
3. Suuntaa-antavien monivuotisten ohjelmien lähtökohtana ovat seuraavat:
- a) kansallinen tai alueellinen strategia, jonka komissio on hyväksynyt perustaksi vastaavalle suuntaa-antavalle monivuotiselle ohjelmalle hyväksyessään jälkimmäisen asiakirjan. Edellä 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvien laajentumiskumppaneiden ja itäisen naapuruston kumppaneiden osalta tämä asiakirja voi [...] olla tulosperusteinen suunnitelma, joka on tämän asetuksen 31 artiklan mukaisesti vahvistettujen täytäntöönpanosääntöjen mukainen;
 - b) puiteasiakirja, jossa määritellään unionin politiikka asianomaista yhtä tai useampaa kumppania kohtaan, mukaan lukien unionin ja jäsenvaltioiden yhteinen asiakirja;
 - c) unionin ja asianomaisen yhden tai useamman kumppanin yhteinen asiakirja, jossa vahvistetaan yhteiset prioriteetit ja keskinäiset sitoumukset.

16 artikla

Maailmanlaajuiset ohjelma-asiakirjat

1. Edellä 3 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen toimien osalta välineen täytäntöönpano toteutetaan suuntaa-antavilla monivuotisilla ohjelmilla.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa suuntaa-antavissa monivuotisissa ohjelmissa vahvistetaan unionin strategia, unionin rahoitukselliset prioriteetit, erityistavoitteet ja ohjeelliset määrärahat.

Maailmanlaajuisiin aloitteisiin osallistumista varten määritellään tarvittaessa voimavarat ja toimien tärkeysjärjestys.

Suuntaa-antavien monivuotisten ohjelmien hyväksyminen ja mukauttaminen

1. Komissio hyväksyy 15 ja 16 artiklassa tarkoitetut suuntaa-antavat monivuotiset ohjelmat täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 32 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Kyseistä menettelyä sovelletaan myös tämän artiklan **1 a ja 2** kohdassa tarkoitettuihin tarkistuksiin, joiden vaikutuksesta suuntaa-antavat monivuotiset ohjelmat muuttuvat merkittävästi. **Komissio ottaa suuntaa-antavia monivuotisia ohjelmia valmistellessaan huomioon neuvoston esittämät näkemykset, mukaan lukien 8 artiklan 1 a kohdassa tarkoitettussa vuotuisessa strategisessa keskustelussa esitetyt näkemykset.**
- 1 a.** Suuntaa-antavia monivuotisia ohjelmia tarkastellaan väliarvioinnin yhteydessä yhdessä asetuksen (EU, Euratom) [XXX] [tuloksellisuusasetus] 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun Globaali Eurooppa -välineen täytäntöönpanokertomuksen tarkastelun kanssa. Arvioinneissa otetaan huomioon myös komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle [tuloksellisuusasetuksen] 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimittamat vuotuiset tiedot sekä näkemykset, jotka neuvosto on esittänyt tämän asetuksen 13 artiklan 2 a kohdassa tarkoitetun ohjelmasuunnittelun tilanteesta tiedottamisen yhteydessä.
2. Suuntaa-antavia monivuotisia ohjelmia voidaan **myös** tarkastella **oikea-aikaisesti** ja tapauskohtaisesti, kun se on tarpeen niiden tuloksellisen täytäntöönpanon kannalta, etenkin jos 8 artiklassa tarkoitettu toimintapoliittinen kehys muuttuu huomattavasti, **jos tapahtuu unionin kumppanimaata tai -aluetta koskeviin ulkoisiin toimiin vaikuttavia strategisia muutoksia** tai kriisin tai kriisin jälkitilanteen seurauksena.

3. Asianmukaisesti perustelluista ja erittäin kiireellisistä syistä, jollaisia ovat esimerkiksi kriisit tai **unionin suhteiden huononeminen kumppanimaahan johtuen** rauhaan, demokratiaan, oikeusvaltioon, ihmisoikeuksiin tai perusvapauksiin kohdistuvista välittömistä uhkista, komissio voi 32 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen muuttaa 15 ja 16 artiklassa tarkoitettuja suuntaa-antavia monivuotisia ohjelmia hyväksymällä välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä. **Kyseisten täytäntöönpanosäädösten hyväksymisen jälkeen sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 8 artiklan 3 ja 4 kohtaa.**
4. **Muuttaessaan suuntaa-antavia monivuotisia ohjelmia 2 ja 3 kohdan mukaisesti komissio ottaa huomioon neuvoston suositukset.**

II luku

Toimintasuunnitelmat, toimenpiteet ja täytäntöönpanon periaatteet

18 artikla

Toimintasuunnitelmat ja toimenpiteet

1. Komissio hyväksyy vuotuiset tai monivuotiset toimintasuunnitelmat ja toimenpiteet. Toimenpiteet voivat olla yksittäisiä toimenpiteitä, erityistoimenpiteitä, tukitoimenpiteitä tai poikkeuksellisia avustustoimenpiteitä. Toimintasuunnitelmissa ja toimenpiteissä on otettava huomioon erityiset olosuhteet, ja niissä on täsmennettävä kunkin toimen tavoitteet, odotetut tulokset, keskeiset toiminnot, **asetuksen (EU, Euratom) [XXX] [tuloksellisuusasetus] mukaiset toteuttamis-, seuranta- ja arviointimenetelmät** sekä talousarvio ja mahdolliset tukimenot.
2. Ohjelmoitavilla määrillä rahoitettavien toimien on perustuttava ohjelma-asiakirjoihin. Toimintasuunnitelmat on laadittava osallistavalla ja läpinäkyvällä tavalla ja oikea-aikaisesti. **Jäsenvaltioiden on keskusteltava toimintasuunnitelmista yhdessä Team Europe -lähestymistapaa noudattaen, asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta.**

3. Toimi voidaan tarvittaessa hyväksyä yksittäisenä toimenpiteenä ennen toimintasuunnitelmien hyväksymistä tai sen jälkeen. Ohjelmoitavilla määrillä rahoitettavien yksittäisten toimenpiteiden on perustuttava ohjelma-asiakirjoihin, lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tapauksia.
4. Komissio voi hyväksyä erityistoimenpiteitä, jotka eivät sisälly ohjelma-asiakirjoihin, jos on kyse ennakoimattomista tarpeista tai olosuhteista ja jos rahoitusta ei ole mahdollista saada sopivammista lähteistä.
5. Komissio voi hyväksyä poikkeuksellisia avustustoimenpiteitä kriisitilanteita, rauhaa ja ulkopoliittisia tarpeita varten.

Poikkeuksellisen avustustoimenpiteen kesto voi olla enintään 18 kuukautta, ja sitä voidaan pidentää kahdesti enintään kuudella kuukaudella siten, että yhteenlaskettu enimmäiskesto on 30 kuukautta, jos toimenpiteen toteuttamisessa ilmenee objektiivisia ja odottamattomia esteitä.

Pitkittyneissä kriiseissä ja konflikteissa komissio voi toteuttaa toisen poikkeuksellisen avustustoimenpiteen, jonka kesto voi olla enintään 18 kuukautta. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa voidaan hyväksyä muita toimenpiteitä, jos unionin toiminnan jatkuvuus on olennaista eikä sitä voida varmistaa muilla tavoin.

6. Jos 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut tukimenot eivät sisälly tässä artiklassa tarkoitettuihin toimintasuunnitelmiin tai toimenpiteisiin, komissio hyväksyy tarvittaessa tukitoimenpiteitä.

19 artikla

Toimintasuunnitelmien ja toimenpiteiden hyväksyminen

1. Toimintasuunnitelmat ja toimenpiteet hyväksytään täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 32 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2. Edellä 1 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettua menettelyä ei sovelleta seuraaviin:
- a) toimintasuunnitelmat ja yksittäiset toimenpiteet, joita unioni rahoittaa enintään [...] **8 000 000** eurolla;
 - b) erityistoimenpiteet ja tukitoimenpiteet **sekä kriisitilanteita, rauhaa ja ulkopoliittisia tarpeita varten hyväksytyt toimintasuunnitelmat**, joita unioni rahoittaa enintään [...] **16 000 000** eurolla;
 - c) 18 artiklan 5 kohdassa tarkoitettut poikkeukselliset avustustoimenpiteet [...], joita unioni rahoittaa enintään [...] **32 000 000** eurolla;
 - d) tekniset muutokset toimintasuunnitelmiin ja toimenpiteisiin edellyttäen, että tällaiset muutokset eivät merkittäväällä tavalla vaikuta asianomaisen toimintasuunnitelman tai toimenpiteen **soveltamisalaan tai** tavoitteisiin, kuten
 - i) toteuttamistavan muutos;
 - ii) varojen kohdentaminen uudelleen toimintasuunnitelmaan sisältyvien toimien välillä;
 - iii) toimintasuunnitelmien ja toimenpiteiden talousarvion korottaminen enintään 20 prosentilla tästä talousarviosta **ylittämättä kuitenkaan 16 000 000 euron määrää**;
 - e) **poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 223 artiklan 4 kohdan e alakohdassa säädetään**, [...] kumppanimaalle korkoihin ja lainaottokustannuksiin myönnettyt tuet, jotka liittyvät rahoitusapuun, jos se on asianmukaisesti perusteltua.

Komissio tiedottaa tämän kohdan nojalla hyväksytyistä toimintasuunnitelmista ja toimenpiteistä, lukuun ottamatta kriisitilanteita, rauhaa ja ulkopoliittisia tarpeita koskevia poikkeuksellisia avustustoimenpiteitä, sekä teknisistä muutoksista Euroopan parlamentille ja jäsenvaltioille 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun komitean välityksellä kuukauden kuluessa niiden hyväksymisestä.

3. Ennen 2 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettujen poikkeuksellisen avustustoimenpiteen hyväksymistä tai jatkamista komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle tiedot kyseisten toimenpiteiden luonteesta, tavoitteista ja suunnitelluista rahoitusmääristä **ja ottaa huomioon niiden huomautukset ja ehdotukset.** Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ennakkoon merkittävistä muutoksista, joita se aikoo tehdä jo hyväksytyihin poikkeuksellisiin avustustoimenpiteisiin, **ja ottaa huomioon niiden huomautukset ja ehdotukset.** Unionin ulkoisen toiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseksi komissio ottaa tällaisia toimenpiteitä suunnitellessaan ja toteuttaessaan huomioon asiaankuuluvan poliittisen lähestymistavan asiaan.
4. Asianmukaisesti perustelluista ja erittäin kiireellisistä syistä, jollaisia ovat esimerkiksi kriisit, mukaan lukien luonnon tai ihmisen aiheuttamat katastrofit, tai **unionin suhteiden huononeminen kumppanimaahan johtuen** rauhaan, demokratiaan, oikeusvaltioon, ihmisoikeuksiin tai perusvapauksiin kohdistuvista välittömistä uhkista, komissio voi 32 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen hyväksyä toimintasuunnitelmia ja toimenpiteitä tai muutoksia voimassa oleviin toimintasuunnitelmiin ja toimenpiteisiin välittömästi sovellettavilla täytäntöönpanosäädöksillä. **Hyväksymisen tai muuttamisen jälkeen sovelletaan asetuksen 182/2011 8 artiklan 3 ja 4 kohtaa.**
5. **Asianmukaiset arvioinnit suoritetaan asetuksen (EU, Euratom) [XXX] [tuloksellisuusasetus] mukaisesti.**

Kelpoisuussäännöt

1. Jollei tämän artiklan 10 ja 11 kohdasta muuta johdu, 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b–e alakohdan nojalla rahoitettaviin toimiin liittyviin hankinta-, avustus- ja palkitsemismenettelyihin osallistuvien on oltava jonkin seuraavan maan kansalaisia tai tosiasiallisesti sijoittautuneita johonkin niistä:
 - a) jäsenvaltio, jäsenvaltioon sidoksissa oleva merentakainen maa tai alue, joka on lueteltu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II, tai Euroopan talousalueen jäsen;
 - b) liittyvä maa, ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokasmaa;
 - c) kehittyvä maa tai alue, joka ei ole G20-ryhmän jäsen;
 - d) liitteessä I lueteltu eteläisen naapuruston kumppanimaa;
 - e) mikä tahansa muu kumppanimaa, jos se on tästä välineestä rahoitetun toimen edunsaaja;
 - f) maa, jonka osalta komissio on vahvistanut ulkoisen rahoituksen vastavuoroisen saantimahdollisuuden **sitoumusten tai vastaavan markkinoiden avoimuutta ja ulkoisen rahoituksen saatavuutta koskevan riittävän näytön perusteella**;
 - g) Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön jäsenmaa, kun on kyse julkisen kehitysavun vastaanottajamaiden luetteloon sisältyvässä vähiten kehittyneessä maassa **tai Maailmanpankin luetteloon sisältyvässä voimakkaasti velkaantuneessa köyhässä maassa** täytäntöön pantavista sopimuksista.
2. Jollei tämän artiklan 10 ja 11 kohdasta muuta johdu, 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan nojalla rahoitettaviin toimiin liittyviin hankinta-, avustus- ja palkitsemismenettelyihin osallistuvien on oltava tämän artiklan 1 kohdan a, b, d, e ja f alakohdassa tarkoitetun maan tai alueen tai liitteessä I luetellun itäisen naapuruston kumppanimaan kansalaisia tai tosiasiallisesti sijoittautuneita johonkin niistä.

3. Jollei tämän artiklan 10 kohdasta muuta johdu, osallistumista 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan f alakohdan ja 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa olevan v alakohdan nojalla rahoitettaviin toimiin liittyviin hankinta-, avustus- ja palkitsemismenettelyihin ei rajoiteta millään tavalla.
4. Jollei tämän artiklan 10 kohdasta muuta johdu, hankinta-, avustus- ja palkitsemismenettelyihin voivat osallistua myös kansainväliset järjestöt.
5. Jollei tämän artiklan 10 kohdasta muuta johdu, kaikki välineen nojalla rahoitettavat tuotteet voivat olla peräisin mistä tahansa maasta tai miltä tahansa alueelta.
6. Jollei tämän artiklan 10 kohdasta muuta johdu, tässä artiklassa vahvistettuja kelpoisuussääntöjä ei sovelleta luonnollisiin henkilöihin, jotka ovat osallistumiskelpoisen toimeksisaajan tai, tapauksen mukaan, osallistumiskelpoisen alihankkijan palveluksessa tai muussa oikeudellisessa sopimussuhteessa siihen, eikä niillä luoda kyseisten henkilöiden kansalaisuutta koskevia rajoituksia.
7. Jollei tämän artiklan 10 kohdasta muuta johdu, kun on kyse toimista, jotka ovat asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa olevissa ii–ix alakohdassa tarkoitetun yhteisön suoraan tai välillisesti hallinnoimia, osallistumiskelpoisiksi katsotaan tässä artiklassa mainittujen maiden ja alueiden lisäksi maat ja alueet, jotka kyseisen yhteisön sääntöjen mukaisesti voivat osallistua hankinta-, avustus- ja palkitsemismenettelyihin. Tuotteiden on oltava peräisin maista tai alueilta, jotka täyttävät kyseisen yhteisön kelpoisuussäännöt, taikka maista tai alueilta, jotka tämän artiklan nojalla voivat osallistua hankinta-, avustus- ja palkitsemismenettelyihin.

Jollei tämän artiklan 10 kohdasta muuta johdu, kun on kyse toimista, joiden toteuttamisesta vastaa edellisen alakohdan soveltamisalaan kuulumaton yhteisö ja jotka yhteisrahoitetaan sellaisen kolmannen osapuolen kanssa, joka ei ole kyseisten toimien edunsaaja, kyseinen edunsaaja voi päättää, että osallistumiskelpoisiksi katsotaan tässä artiklassa mainittujen maiden ja alueiden lisäksi maat ja alueet, jotka kyseisen kolmannen osapuolen sääntöjen mukaisesti voivat osallistua hankinta-, avustus- ja palkitsemismenettelyihin.

8. Jos kolmas osapuoli antaa rahoitusta komission perustamaan erityisrahastoon tai ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina, sovelletaan kelpoisuussääntöjä, jotka on vahvistettu kyseisen erityisrahaston perustamisasiakirjassa tai kyseisen kolmannen osapuolen kanssa tehdyssä sopimuksessa, jos on kyse ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista.
9. Jollei 10 ja 11 kohdasta muuta johdu, tästä välineestä ja toisesta unionin ohjelmasta taikka useista tämän välineen pilareista rahoitettaviin toimiin sovelletaan kyseisten ohjelmien tai pilareiden kelpoisuussääntöjä ja niiden mahdollisia rajoituksia ja laajennuksia.
10. Tässä artiklassa vahvistettuja kelpoisuussääntöjä tai myöntämismenettelyihin osallistuvien tyyppiä voidaan rajoittaa, myös kumppanimaan yhteisöjen suoran ja välillisen määräysvallan osalta, jos tällaiset rajoitukset ovat **unionin strategisten etujen mukaisia tai** tarpeen toiminnan erityisluonteen tai tavoitteiden taikka unionin rajoittavien toimenpiteiden soveltamisen vuoksi tai jos rajoitukset ovat tarpeen toiminnan tuloksellisen täytäntöönpanon kannalta [...]. Kelpoisuusrajoituksia sovelletaan suuririskisiin toimittajiin turvallisuussyistä.

Tässä artiklassa vahvistettuja kelpoisuussääntöjä voidaan rajoittaa myös unionin vastatoimenpiteillä, jotka on hyväksytty unionin ja sen jäsenvaltioiden suojelemisesta kolmansien maiden harjoittamalta taloudelliselta pakottamiselta annetun asetuksen tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/1031⁵⁸ nojalla.

Komissio tiedottaa jäsenvaltioille säännöllisesti 32 artikla 1 kohdassa tarkoitetun Globaali Eurooppa -komitean välityksellä kelpoisuuden rajoittamista koskevista päätöksistä.

⁵⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/1031, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2022, kolmansien maiden talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen pääsystä unionin julkisten hankintojen ja käyttöoikeussopimusten markkinoille sekä unionin talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen kolmansien maiden julkisten hankintojen ja käyttöoikeussopimusten markkinoille pääsyä koskevia neuvotteluja tukevista menettelyistä (kansainvälisten julkisten hankintojen väline – IPI) (EUVL L 173, 30.6.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1031/oj>).

11. Tässä artiklassa vahvistettuja kelpoisuussääntöjä voidaan **poikkeuksellisesti** laajentaa kiireellisissä tapauksissa tai kun asianomaisten maiden tai alueiden markkinoilla ei ole kelpoisuusvaatimukset täyttäviä osallistujia taikka muissa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa kelpoisuussääntöjen soveltaminen tekisi toimen toteuttamisen mahdottomaksi tai erittäin vaikeaksi, tai jos tällainen laajentaminen on unionin strategisten etujen mukaista. **Komissio tiedottaa jäsenvaltioille säännöllisesti 32 artikla 1 kohdassa tarkoitetun Globaali Eurooppa -komitean välityksellä kelpoisuuden laajentamista koskevista päätöksistä.**
12. Paikallisen kapasiteetin sekä paikallisten markkinoiden ja hankintojen edistämiseksi, kun asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 säädetään yhden ainoan tarjouksen perusteella tehtävästä hankinnasta, paikalliset ja alueelliset talouden toimijat asetetaan etusijalle. Kaikissa muissa tapauksissa **jäsenvaltioihin tosiasiallisesti sijoittautuneiden talouden toimijoiden ja** paikallisten ja alueellisten talouden toimijoiden osallistumista edistetään mainitun asetuksen asiaa koskevien säännösten mukaisesti. Kestävyyttä ja asianmukaista huolellisuutta koskevia kriteerejä on edistettävä **ottaen huomioon yritysten yhteiskuntavastuu ja vastuullinen yritystoiminta.**

21 artikla

Poissuljetut toimet

Välineen mukaisella unionin rahoituksella ei tueta toimia tai toimenpiteitä, jotka saattavat johtaa ihmisoikeusloukkauksiin kumppanimaissa **tai jotka ovat asetuksen (EU, Euratom) [XXX] [tuloksellisuusasetus] 5 artiklan mukaisen ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen vastaisia.**

[Määrärahojen siirtäminen, vuotuiset erät, rahoitusvälineistä peräisin olevat palautukset, tulot ja takaisin perityt määrät sekä talousarviotakuiden ylijäämät

1. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 12 artiklan 4 kohdassa säädetään, välineen käyttämättömät maksusitoumus- ja maksumäärärahat siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle varainhoitovuodelle, ja niitä voidaan sitoa ja käyttää tämän välineen puitteissa 6 artiklan 1 kohdassa täsmennetyistä vastaavasta budjettikohdasta seuraavan varainhoitovuoden joulukuun 31 päivään saakka. Varainhoitovuodelta toiselle siirretty määrä on käytettävä seuraavana varainhoitovuonna ensin.

Komissio ilmoittaa varainhoitovuodelta toiselle siirretyistä maksusitoumusmäärärahoista Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 12 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

2. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa vuotuisiin eriin usealle eri varainhoitovuodelle asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 112 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin monivuotisiin toimiin ei sovelleta asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 114 artiklan 2 kohdan kolmatta alakohtaa. Komissio vapauttaa ilman eri toimenpiteitä toimen talousarviositoumuksen ne osat, joita ei ole talousarviositoumuksen tekovuotta seuraavan viidennen vuoden joulukuun 31 päivään mennessä käytetty ennakkorahoitukseen tai välimaksuihin tai joista ei ole esitetty todennettua menoilmoitusta tai maksupyyntöä.

3. Jos asetus tulee voimaan 1 päivän tammikuuta 2028 jälkeen: Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 212 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä, toisessa ja neljännessä alakohdassa säädetään, ja rajoittamatta asetuksen (EU) 2024/792 12 artiklan 4 kohdan soveltamista, ennen vuotta 2021 hyväksytyjen perussäädösten nojalla perustettujen ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden tuloja, palautuksia ja takaisin perittyjä määriä voidaan 1 päivästä tammikuuta 2028 alkaen käyttää asetusten (EU) 2021/1529, (EU) 2021/947 ja (EU) 2024/792 sekä tämän asetuksen mukaisesti tämän asetuksen puitteissa annettavaan unionin tukeen.

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 3 kohdan f alakohdassa ja asetuksen (EU) 2024/792 12 artiklan 4 kohdassa säädetään, ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut varat otetaan takaisin tämän välineen alkuperäiseen budjettikohtaan ja niitä pidetään asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuina ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina.

4. Jos asetus tulee voimaan 1 päivän tammikuuta 2028 jälkeen: Päätöksen (EU) 2022/1628 14 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 8 kohdassa säädetään, asetuksella (EY, Euratom) N:o 480/2009 perustetun ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahaston ylijäämää voidaan 1 päivästä tammikuuta 2028 alkaen käyttää tämän asetuksen puitteissa annettavaan unionin tukeen.

Jos asetus tulee voimaan 1 päivän tammikuuta 2028 jälkeen: Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2024/2509 216 artiklan 4 kohdan a alakohdassa säädetään, ja rajoittamatta asetuksen (EU) 2024/792 12 artiklan 5 kohdan ja päätöksen (EU) 2022/1628 14 artiklan 3 kohdan soveltamista, asetusten (EU) 2017/1601, (EU) 2021/947, (EU) 2024/792, (EU) 2024/1449, (EU) 2025/535 ja tämän asetuksen nojalla käyttöön otetun talousarviotakuun ja rahoitusavun ylijäämää voidaan 1 päivästä tammikuuta 2028 käyttää tämän asetuksen puitteissa annettavaan unionin tukeen.

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2024/792 12 artiklan 5 kohdassa säädetään, ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut varat otetaan takaisin tämän välineen alkuperäiseen budjettikohtaan ja niitä pidetään asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuina ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina.]

III luku

Täytäntöönpanovälineistö

23 artikla

Toteutus ja unionin rahoituksen muodot

1. Välineen toteutuksessa käytetään joko suoraa tai välillistä hallinnointia minkä tahansa asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa luetellun yhteisön kanssa, mukaan lukien c alakohdan ix alakohdassa tarkoitettut yhteisöt. Komissio voi myös siirtää talousarvion toteuttamistehtäviä Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitokselle ja Euroopan turvallisuus- ja puolustusakatemialle asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa olevan viii alakohdan mukaisesti.
2. Unionin rahoitusta voidaan myöntää asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 vahvistetuissa muodoissa, mukaan lukien rahoitusosuudet komission asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 238 artiklan mukaisesti perustamiin erityisrahastoihin, sekä tässä välineessä nimenomaisesti hyväksytyissä muodoissa. Talousarviotakuu, rahoitusvälineet, myös siinä tapauksessa, että niihin yhdistetään rahoitusta yhdistävässä toimessa avustuksia tai muita ei-takaisinmaksettavan tuen muotoja, ja tämän välineen mukainen rahoitusapu toteutetaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 X osaston mukaisesti.

3. Työskennellessään kumppanimaiden kansalaisjärjestöjen ja sidosryhmien, kuten paikallisviranomaisten, kanssa komissio ottaa huomioon niiden erityispiirteet, mukaan lukien niiden tarpeet ja toimintaympäristön, määrittäessään rahoitusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt, rahoitusmuodon, osallistumista, arviointia ja myöntämistä koskevat säännöt ja avustusten hallinnointiin sovellettavat hallinnolliset säännökset, jotta näistä sidosryhmistä saavutettaisiin mahdollisimman monet ja voitaisiin vastata mahdollisimman hyvin niiden tarpeisiin. Lisäksi edistetään asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti erityisjärjestelyjä, kuten rahoitusta koskevia puitekumppanuussopimuksia, rahoitustuen myöntämistä kolmansille osapuolille, avustusten myöntämistä ilman ehdotuspyyntöä sekä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 125 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja yksinkertaistettuja rahoitusmuotoja.
4. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 198 artiklassa säädetään, avustuksia voidaan myöntää ilman ehdotuspyyntöä seuraaviin:
- a) vähäiset avustukset ihmisoikeuksien puolustajille kiireellisten suojelutoimien ja -tarpeiden rahoittamiseksi, myös vaarassa olevien ihmisoikeuksien puolustajien suojelumekanismien kautta, sekä sovittelijoille ja muille kansalaisyhteiskunnan toimijoille, jotka osallistuvat kriiseihin ja aseellisiin konflikteihin liittyvään vuoropuheluun, konfliktinratkaisuun, sovitteluun ja rauhanrakentamiseen, soveltuvin osin ilman yhteisrahoitustarvetta;
 - b) avustukset, soveltuvin osin ilman yhteisrahoitustarvetta, toimien rahoittamiseksi kaikkein vaikeimmissa olosuhteissa, joissa ehdotuspyynnön julkaiseminen olisi epäasianmukaista, mukaan lukien tilanteet, joissa perusvapauksien puute on vakava, mukaan lukien ihmisoikeusloukkaukset, demokraattisiin instituutioihin **ja riippumattomiin tiedotusvälineisiin** kohdistuu uhkia tai kyseessä on kriisin kärjistyminen tai aseellinen konflikti, joissa ihmisten turvallisuus on eniten uhattuna tai joissa ihmisoikeusjärjestöjen, ihmisoikeuksien puolustajien, sovittelijoiden ja muiden kriisien ja aseellisten konfliktien yhteydessä käytävään vuoropuheluun, sovitteluun ja rauhanrakentamiseen osallistuvien kansalaisyhteiskunnan toimijoiden toimintaolosuhteet ovat vaikeimmat; tällaiset avustukset voivat olla määrältään enintään 1 000 000 euroa ja kestoltaan enintään 18 kuukautta, mitä on mahdollista jatkaa 12 kuukaudella, jos avustusten täytäntöönpanossa on objektiivisia ja odottamattomia esteitä;

- c) avustukset Global Campus of Human Rights -verkostolle;
- d) vähäiset avustukset kansalaisjärjestöille käyttäen mahdollisuuksien mukaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 125 artiklan mukaisia yksinkertaistettuja rahoitusmuotoja;
- e) **poikkeuksellisesti ja** tarvittaessa ja 18 artiklassa tarkoitetuissa toimintasuunnitelmissa ja toimenpiteissä täsmennetyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa avustukset yksityisoikeudellisille oikeushenkilöille, jotka ovat tosiasiallisesti sijoittautuneet johonkin jäsenvaltioon, unionin strategisen edun mukaisten ja tämän välineen tavoitteita tukevien investointien helpottamiseksi.
- Komissio vahvistaa ja asettaa julkisesti saataville tällaisten avustusten myöntämisperusteet ja -edellytykset ja ilmoittaa jäsenvaltioille myöntämispäätöksistä 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun Globaali Eurooppa -komitean välityksellä.**

5. Ihmisoikeuksien ja demokratian suojeleun ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden tukemiseen liittyvillä aloilla unioni voi antaa apua riippumatta asianomaisten kumppanimaiden hallitusten ja muiden viranomaisten suostumuksesta. Tällaisilla toimilla tuetaan pääasiassa kansalaisyhteiskunnan toimijoita ottaen huomioon tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitetut rahoituksen muodot ja toteuttamistavat.

6. Budjettituen, myös alakohtaisten tulosperusteisten uudistussopimusten kautta annetun budjettituen, on perustuttava maiden omavastuullisuuteen, molemminpuoliseen vastuuvollisuuteen ja kumppanimaiden sitoutumiseen ottaen huomioon niiden tulokset ja edistymisen yleismaailmallisten arvojen, demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen suhteen, ja sen tavoitteena on vahvistaa unionin ja kumppanimaiden välisiä kumppanuuksia. Siihen on sisällyttävä tehostettu poliittinen vuoropuhelu, valmiuksien kehittäminen ja hallinnon parantaminen, joilla täydennetään kumppaneiden pyrkimyksiä kerätä enemmän ja käyttää paremmin varoja, jotta voidaan tukea kestävää ja osallistavaa kasvua ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomista, muun muassa **naisille ja nuorille, työmarkkinavuoropuhelua**, köyhyyden poistamista ja eriarvoisuuden vähentämistä sekä rakentaa ja vakiinnuttaa demokratioita ja rauhanomaisia yhteiskuntia. Budjettituella on edistettävä myös sukupuolten tasa-arvoa.

Jokaisen päätöksen budjettituen myöntämisestä on perustuttava unionin hyväksymään budjettitukipolitiikkaan, selkeisiin kelpoisuusperusteisiin sekä riskien ja hyötyjen huolelliseen arvioimiseen.

Budjettituki on eriytettävä siten, että sillä vastataan [...] **tehokkaasti** kumppanimaan poliittisiin, taloudellisiin, sosiaalisiin ja ympäristöön liittyviin olosuhteisiin, epävakait tilanteet huomioon ottaen.

Myönnettäessä budjettitukea asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 241 artiklan mukaisesti komissio määrittelee selkeästi budjettituen ehdollisuuden kriteerit, mukaan lukien edistyminen uudistuksissa ja avoimuus, seuraa niiden noudattamista ja tukee parlamentaarisen valvonnan ja kansallisten tarkastusvalmiuksien kehittämistä sekä avoimuuden lisäämistä ja tietojen julkista saatavuutta.

Budjettituen maksu perustuu indikaattoreihin, jotka osoittavat, että kumppanimaan kanssa sovittujen tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty tyydyttävästi.

7. Välineestä tuettavien toimien ja niihin liittyvien vuonna 2028 aiheutuneiden kustannusten voidaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 196 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa olevan a alakohdan mukaisesti katsoa olevan 18 artiklassa tarkoitetuissa toimintasuunnitelmissa ja toimenpiteissä täsmennetyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa avustuskelpoisia 1 päivästä tammikuuta 2028 alkaen, vaikka kyseiset toimet olisivat toteutettu ja kyseiset menot olisivat aiheutuneet ennen avustushakemuksen jättämistä.
8. Välillisen hallinnoinnin avulla toteutettavat toimet, mukaan lukien tämän välineen mukaisten rahoitusvälineiden, talousarviotakuiden ja rahoitusta yhdistävien toimien avulla toteutettavat toimet, annetaan mahdollisuuksien mukaan ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 157 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti EIP:n, EBRD:n tai jonkin jäsenvaltion organisaation tehtäväksi, mahdollisesti yhdistettynä jäsenvaltioiden tai kolmansien osapuolten antamaan muuhun täydentävään rahoitustukeen.
9. Tämän asetuksen mukaisesta unionin varojen käytöstä aiheutuviin kumppanimaiden määräämiin veroihin, tulleihin ja muihin maksuihin voidaan myöntää välineen rahoitusta asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 säädetyin edellytyksin, lukuun ottamatta veroja, tulleja ja muita maksuja, joita sovelletaan nimenomaisesti ulkoisten toimien rahoitukseen.
10. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 153 artiklan 3 kohtaa sovellettaessa arviointikomitea voi koostua ulkopuolisista asiantuntijoista joko osittain tai kokonaan.
11. Kun kyseessä on yhdessä kumppanimaiden tai niiden nimeämien elinten tai alueellisella tai maailmanlaajuisella tasolla toimivien kumppanimaiden järjestöjen kanssa toteutettava välillinen hallinnointi, jossa komissiolla säilyy varainhoidollinen vastuu asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 157 artiklan 7 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti, komissio perii takaisin tarvittaessa ja hankintaviranomaisten vastuita rajoittamatta hankintaviranomaisten maksunsaajilta perittävät saamiset asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 101–106 artiklan mukaisesti, pois lukien 101 artiklan 7, 8 ja 9 kohta, myös päätöksellä, joka on täytäntöönpanokelpoinen samoin edellytyksin kuin joista määrätään SEUT 299 artiklassa. Rahoitussopimuksen on sisällettävä tätä koskevat määräykset.

Jos tällainen kumppanimaa, kumppanimaan nimeämä elin tai alueellisella tai maailmanlaajuisella tasolla toimiva kumppanimaan järjestö tai elin ei hoida talousarvion toteuttamistehtäviään tai noudata välillisen hallinnon edellytyksenä olevia velvoitteita, periaatteita, tavoitteita ja sääntöjä, komissio voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, esimerkiksi ottaa kyseisen yhteisön välillisen hallinnon tehtävät tilapäisesti tai lopullisesti hoidettavakseen ja toimia sen lukuun ja puolesta. Tällöin komissio voi saada kyseiselle kumppanimaalle osoitetuista varoista taloudellisen korvauksen sille aiheutuvien ylimääräisten hallinnollisten tehtävien hoidosta.

12. Tämän asetuksen nojalla rahoitettavat asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 168 artiklassa tarkoitetut yhteishankinnat voidaan toteuttaa minkä tahansa kumppanimaan kanssa.

12 a. Tekninen yhteistyö, mukaan lukien julkisen sektorin asiantuntemuksen hyödyntäminen, on edelleen Globaali Eurooppa -välineistön olennainen väline, ja se edistää osaltaan välineen tavoitteiden saavuttamista ilmentämällä eurooppalaisia arvoja, normeja ja julkisen politiikan malleja osana Team Europe -lähestymistapaa.

13. Unionin ja sen kumppaneiden väliseen yhteistyöhön voi sisältyä osallistuminen rakenteisiin, jotka on perustettu ohjelmasuunnittelun yhteensovittamiseksi muiden avunantajien kanssa, **mukaan lukien kolmenvälinen yhteistyö**, tai toimien toteutuksen hallinnointia varten, yhteisten julistusten tai lausumien antaminen unionin panoksen näkyvyyden lisäämiseksi ja talousarvion tehokkaan toteuttamisen ja koordinoinnin varmistamiseksi sekä rahoitussopimusten tekeminen kumppanimaiden alueellisella tai maailmanlaajuisella tasolla toimivien järjestöjen tai elinten kanssa.

Talousarviotakuu ja rahoitusapu: unionin tuen enimmäismäärä, rahoitus ja lainanotto

1. [Unioni voi myöntää talousarviotakuun muodossa annettavaa tukea enintään 95 000 000 000 euroa käypinä hintoina. Edellä 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuina lainoina ja politiikkaperusteisina lainoina myönnetyn makrotaloudellisen rahoitusavun määrät sekä asetuksen (Euratom) XXX [INSC-D] nojalla myönnettyjen lainojen määrät vähentävät talousarviotakuiden enimmäismäärää.]
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun talousarviotakuun ja rahoitusavun rahoitusaste on 9–50 prosenttia riippuen toimen tyypistä. Rahoitusaste on 9 prosenttia rahoitusavun osalta ja sellaisten talousarviotakuiden osalta, joilla katetaan lainanantotoimintaan liittyviä valtion riskejä.
3. [Ukrainalle talousarviotakuuna tai rahoitusapuna annettavaa unionin tukea ei lasketa mukaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun enimmäismäärään.

Unioni voi myöntää Ukrainalle talousarviotakuun muodossa annettavaa tukea enintään 48 000 000 000 euroa käypinä hintoina. Ukrainan tukitoimia varten myönnettävän talousarviotakuun rahoitusaste on aluksi 70 prosenttia.

Ukrainalle myönnettävien lainojen osalta ei muodosteta varauksia, eikä niille asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 214 artiklan 1 kohdasta poiketen vahvisteta rahoitusastetta.]

4. Komissio tarkistaa vuosittain tämän artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisia rahoitusasteita asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 41 artiklan 5 kohdan g alakohdassa tarkoitetun arvion ja komission riskinhallintakehyksen mukaisesti.

5. Siirretään komissiolle valta antaa 30 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa vahvistettujen rahoitusasteiden mukauttamiseksi sekä tämän artiklan 1 tarkoitetun enimmäismäärän korottamiseksi enintään 20 prosentilla ja tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetun enimmäismäärän korottamiseksi enintään 30 prosentilla.
6. Jäsenvaltiot, kumppanimaat ja muut kolmannet osapuolet voivat suorittaa erityisiä rahoitusosuuksia talousarviotakuuseen, rahoitusvälineisiin tai rahoitusapuun asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 211 artiklan 2 kohdan ja 221 artiklan 2 kohdan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6 artiklan 7 kohdan soveltamista. Tällaiset rahoitusosuudet talousarviotakuuseen tai rahoitusapuun lisäävät talousarviotakuun tai rahoitusavun määrää.
7. Jos 6 kohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet suoritetaan käteisenä, niitä pidetään asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 2 kohdassa, a, d ja e alakohdassa ja 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuina ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina.
8. [Tämän artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti käyttöön otettua talousarviotakuuta voidaan käyttää tämän artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen enimmäismäärien puitteissa neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764 ja asetuksen (Euratom) XXX [INSC-D] mukaisen tuen myöntämiseen kyseisissä ohjelmissa vahvistettujen tavoitteiden ja kelpoisuusperusteiden mukaisesti. Tätä varten tarvittavat määrät rahoitetaan kyseisten muiden unionin ohjelmien määrärahoista.]
9. [Edellä 6 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa tarkoitetut määrät käytetään tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun talousarviotakuun ja rahoitusavun rahoittamiseen. Edellä 3 kohdassa tarkoitettu Ukrainalle talousarviotakuun muodossa annettava unionin tuki rahoitetaan 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista rahoitusvaroista, jotka on asetettu saataville neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 20XX/XXX* [MRK-asetus] 6 artiklan mukaisesti, myös silloin, kun talousarviotakuu myönnetään asetuksen (Euratom) XXX [INSC-D] mukaisille toimille.]

10. Tämän artiklan 8 ja 9 kohdan mukaisia sitoumuksia ei tulisi tehdä monivuotisen rahoituskehyksen viimeisen vuoden päättymisen jälkeen.
11. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 214 artiklan 2 kohdan mukaisesti tämän artiklan 8 ja 9 kohdan mukaiset varaukset on muodostettava monivuotisen rahoituskehyksen päättymistä seuraavan kolmannen vuoden loppuun mennessä, ja siinä on otettava huomioon edistyminen rahoitus- ja investointitoimien hyväksymisessä ja allekirjoittamisessa tai rahoitusavun maksamisessa sekä toimien riskiprofiili.
12. Siirretään komissiolle valtuudet lainata tämän asetuksen mukaisen rahoitusavun toteuttamiseen tarvittavat varat unionin puolesta. Komissio lainaa varat pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 224 artiklan mukaisesti.

25 artikla

Talousarviotakuun ja rahoitusvälineiden käyttö

1. Talousarviotakuuta käytetään valtiollisten, valtiotasoa alempien ja yksityisen sektorin vastapuolten toimien takaamiseen. **EIP:lle osoitetaan XX euron ohjeellinen määrä 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta talousarviotakuusta ja XX euron ohjeellinen vähimmäismäärä 24 artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta talousarviotakuusta.**
2. Jos kumppanimaat osallistuvat rahoitusvälineiden tai talousarviotakuun rahoittamiseen, voidaan **nimetä** myös kelpoisuusvaatimukset täyttäviä asianomaisten maiden täytäntöönpanevia yhteisöjä tai vastapuolia [...]. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 211 artiklan 5 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään, voidaan **nimetä** myös kelpoisuusvaatimukset täyttäviä talousarviotakuusta tai rahoitusvälineistä hyötyvien kumppanimaiden täytäntöönpanevia yhteisöjä tai vastapuolia [...].

3. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa ja 211 artiklan 5 kohdassa säädetään, kun rahoitusvälineet tai talousarviotakuu toteutetaan välillisessä hallinnoinnissa **ja kun se on tarpeen ja asianmukaisesti perusteltua**, osallistumiskelpoisia ovat elimet, jotka antavat riittävän varmuuden rahoituskapasiteetistaan ja joihin sovelletaan jonkin jäsenvaltion yksityisoikeutta, rahoitusvälineistä tai talousarviotakuusta hyötyvät kumppanimaat ja rahoitusvälineiden tai talousarviotakuun rahoittamiseen osallistuneet kumppanimaat.
4. Komissio varmistaa kelpoisuusvaatimukset täyttävien täytäntöönpanevien yhteisöjen ja vastapuolten, myös pienten ja keskikokoisten vastapuolten, käytettävissä olevien resurssien tuloksellisen, tehokkaan ja oikeudenmukaisen käytön ja edistää niiden välistä yhteistyötä ottaen asianmukaisesti huomioon niiden valmiudet, lisäarvon ja kokemuksen.
5. Täydentävyyden varmistamiseksi komissio voi pyytää vastapuolilta asiaankuuluvia tietoja niiden toimista, joita 24 artiklassa tarkoitettu talousarviotakuu ei kata.
6. Globaali Eurooppa -välineen investointiryhmä, jäljempänä 'investointiryhmä', antaa komissiolle strategista ja operatiivista ohjausta 24 artiklassa tarkoitettun talousarviotakuun käytöstä sekä rahoituksen yhdistämisestä. Investointiryhmä [...] **edistää osaltaan talousarviotakuun muodossa myönnetyn tuen mukauttamista ja rahoituksen yhdistämistä välineen tavoitteisiin ja toimintapoliittiseen kehykseen ja vahvistaa sitä kautta unionin ulkoisen toiminnan johdonmukaisuutta, tehokkuutta, vaikuttavuutta ja näkyvyyttä. Tätä tarkoitusta varten se antaa ohjeistusta investointiprioriteeteista, mukaan lukien maantieteellinen, alakohtainen ja temaattinen painotus, valtiollisten, valtiotasoa alempien ja yksityisen sektorin toimien osalta, talousarviotakuun ja rahoitusta yhdistävien toimien yleisestä profiilista ja rahoitusvälineiden käytöstä.** Investointiryhmä [...] antaa komissiolle toteuttamiseen liittyvää tukea määrittämällä **alueelliset ja alakohtaiset investointitavoitteet ja vahvistamalla kriteerit toimille, joille voidaan myöntää tukea talousarviotakuun ja rahoituksen yhdistämisen muodossa.**

Investointiryhmä vahvistaa oman työjärjestyksensä. Kyseisessä työjärjestyksessä vahvistetaan muun muassa säännöt eturistiriitojen ehkäisemiseksi ja äänestysjärjestelyt. Investointiryhmä kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa ja mahdollisuuksien mukaan antaa lausuntoja yksimielisesti. Investointiryhmän puheenjohtaja voi milloin tahansa järjestää ylimääräisiä kokouksia, tai niitä voidaan pitää myös jäsenten kolmasosan pyynnöstä. Investointiryhmä voi kokoontua eri kokoonpanoissa, myös kokoonpanoissa, jotka mukailevat 3 artiklassa vahvistettuja pilareita.

Komissio raportoi investointiryhmälle vähintään vuosittain välineen mukaisen talousarviotakuun ja rahoituksen yhdistämisen toteuttamisessa saavutetusta edistyksestä, mukaan lukien riskinhallintaa sekä maantieteellisestä ja aihekohtaisesta kattavuutta koskeva yleiskatsaus. Investointiryhmälle tiedotetaan 24 artiklan 6 kohdan mukaisista rahoitusosuuksista.

Investointiryhmä koostuu komission, korkean edustajan ja kaikkien jäsenvaltioiden sekä **strategisia keskusteluja varten** EIP:n edustajista. Euroopan parlamentilla on tarkkailijan asema. Rahoittajille, kelpoisuusvaatimukset täyttävillä täytäntöönpaneille yhteisöille ja vastapuolille, kumppanimaille, asiaankuuluville alueellisille järjestöille ja muille sidosryhmille voidaan tarvittaessa myöntää tarkkailijan asema. Investointiryhmän puheenjohtajina toimivat komissio ja korkea edustaja.

26 artikla

[Politiikkaperusteisten lainojen käyttö

1. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä päätökset, joilla asetetaan politiikkaperusteinen laina kumppanimaan saataville ja vahvistetaan lainan nostoajan pituus, joka saa olla enintään kolme vuotta monivuotisen rahoituskehysten päättymisen jälkeen. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 32 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Jos päätös on osa toimintasuunnitelmaa tai toimenpidettä, sovelletaan 18 ja 19 artiklaa.

2. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 223 artiklan 4 kohdassa säädettyjen seikkojen lisäksi politiikkaperusteisia lainoja koskevissa sopimuksissa on vahvistettava lainan enimmäismäärä, lainan nostoaika, kunkin lainaerän takaisinmaksuaika ja tuen yksityiskohtaiset ehdot. Sopimuksessa voidaan myös vahvistaa ennakkomaksujen määrä ja säännöt ennakkomaksujen selvittämisestä.]

27 artikla

Pääomarahoitus kehitysrahoituslaitoksille

Edellä 6 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa tarkoitettuja määrärahoja voidaan käyttää osallistumiseen eurooppalaisten ja muiden kehitysrahoituslaitosten perustamispääomaan.

28 artikla

Ulkoisen rajatylittävä yhteistyö

1. **Ulkoisen** rajatylittävä yhteistyö käsittää **rajatylittävän** yhteistyön ulkoisten maa- ja merirajojen lähialueilla, monikansallisen yhteistyön laajoilla valtioiden rajat ylittävillä alueilla tai merialueilla sekä alueiden välisen yhteistyön.
2. Edellä 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista pilareista voidaan rahoittaa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua **ulkoista** rajatylittävää yhteistyötä [...], jota yhteisrahoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) XXX [kansallisia ja alueellisia kumppanuuksia koskeva asetusta] puitteista. [Edellä 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua **pilarin** [...] määrärahoista enintään 3 prosenttia voidaan kohdentaa alustavasti kyseisten ohjelmien tukemiseen.]
3. **Ulkoisen** rajatylittävän yhteistyön [...] rahoitusosuudet täsmennetään ja käytetään asetuksen (EU, Euratom) [...] **2025/0238** [...] [kansallisia ja alueellisia kumppanuuksia koskeva asetusta] 7 artiklan [**Euroopan aluekehitysrahasto ja koheesiorahasto**] mukaisesti.

[...]

[...]

29 artikla

[...]Yhteistyö merentakaisen maiden ja alueiden sekä syrjäisimpien alueiden kanssa

1. [...] Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II lueteltujen johonkin jäsenvaltioon sidoksissa olevat merentakaiset maat ja alueet **ovat tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a, c, d ja e alakohdan nojalla rahoitettavien alueellisella ja alueidenvälisellä tasolla toteutettavien ohjelmoitavien toimien piirissä.**
2. Komissio voi ottaa käyttöön erillisen määrärahan, jolla autetaan kumppanimaita ja -alueita lisäämään yhteistyötään niiden naapureina sijaitsevien unionin syrjäisimpien alueiden sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II lueteltujen jäsenvaltioon sidoksissa olevien merentakaisen maiden ja alueiden kanssa. Tämän vuoksi [...] **tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b, c, d ja e alakohdassa tarkoitetuista pilareista** voidaan rahoittaa tarvittaessa ja vastavuoroisuuden pohjalta ja kohtuullisessa suhteessa neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764 tai asetuksen (EU, Euratom) XXX [kansalliset ja alueelliset kumppanuudet] nojalla myönnetyn rahoituksen määrään toimia, joita toteuttaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluva kumppanimaa tai -alue tai muu yhteisö taikka neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764 päätöksen soveltamisalaan kuuluva maa, alue tai muu yhteisö tai jokin unionin syrjäisimmistä alueista yhteisen toimintaohjelman puitteissa taikka alueiden välisiä yhteistyöohjelmia tai toimenpiteitä, jotka on perustettu / otettu käyttöön ja toteutettu asetuksen (EU, Euratom) XXX [kansalliset ja alueelliset kumppanuudet] nojalla.

III a osasto

Loppusäännökset

30 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle tämän asetuksen voimassaoloajaksi [...] **24 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu** valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa [...] **24 artiklan 5 kohdassa** tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhempänä, päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevan [...] **24 artiklan 5 kohdan** nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaä jatketaan kahdella kuukaudella.

31 artikla

Eurooppa-pilaria koskevat [...] täytäntöönpanosäännöt

1. Edellä 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun pilariin kuuluvien laajentumiskumppaneiden ja itäisen naapuruston kumppaneiden osalta [...] **neuvosto** hyväksyy **komission ehdotuksesta** täytäntöönpanosäädöksen, jolla vahvistetaan yhdenmukaiset perusedellytykset tämän asetuksen täytäntöönpanolle liittymisen valmistelun yhteydessä käyttöön otettavia tulosperusteisia suunnitelmia, tuloksellisuutta, **maksujen ennakkoehtoja ja maksusääntöjä**, rakenteita ja valvontajärjestelmiä koskevan arvioinnin suunnittelun, [...] sisällön, **toimittamisen, arvioinnin ja hyväksymisen osalta**, myös rakenne-, maatalous- ja rajatylittävän yhteistyön rahastojen hallinnoinnin osalta. [...] **Neuvosto voi määräenemmistöllä muuttaa komission ehdotusta ja hyväksyä muutetun ehdotuksen** täytäntöönpanosäädöksellä [...].
2. **Komission myönteinen arvio liittyvien valtioiden, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden tulosperusteisesta suunnitelmasta tai tapauksen mukaan niiden muutoksista hyväksytään komission ehdotuksesta tehtävällä neuvoston täytäntöönpanosäädöksillä. Neuvosto voi määräenemmistöllä muuttaa komission ehdotuksia ja hyväksyä muutetut ehdotukset täytäntöönpanosäädöksillä.**

Itäisen naapuruston muiden kumppanimaiden tulosperusteisesta suunnitelmasta annettu myönteinen arvio hyväksytään komission täytäntöönpanosäädöksillä, jotka hyväksytään 32 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

3. Jos komissio antaa myönteisen arvion Ukrainan tulosperusteisen suunnitelman mukaisten maksuehtojen tyydyttävästä täyttymisestä, se esittää neuvostolle ehdotukset neuvoston täytäntöönpanosäädöksiksi, joissa vahvistetaan maksuehtojen täyttyvän tyydyttävästi. Neuvosto voi määräenemmistöllä muuttaa komission ehdotuksia ja hyväksyä muutetut ehdotukset täytäntöönpanosäädöksillä.

Komissio tekee ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen neuvoston täytäntöönpanosäädösten perusteella päätökset, jolla maksujen suorittaminen hyväksytään.

4. Jos Ukrainan tilanne on muuttunut, komissio voi tarvittaessa esittää ehdotuksen asetukseksi tämän artiklan 3 kohdan muuttamisesta ja ehdotuksen tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun neuvoston täytäntöönpanosäädöksen muuttamisesta.

32 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa [...] **Globaali Eurooppa** -komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea. Komitea voi kokoontua eri kokoonpanoissa, **myös tämän asetuksen 3 artiklassa vahvistettujen pilarien mukaisesti, ja asianmukainen koordinointi varmistetaan. Humanitaarisen avun osalta komissiota avustaa asetuksen (EY) N:o 1257/96 17 artiklalla perustettu komitea. Kyseiset komiteat voivat kutsua koolle yhteisiä kokouksia.**

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.
3. **Asetuksen (EU) N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti** komitean työjärjestyksessä määrätään oikeasuhteisista määräajoista, jotka antavat komitean jäsenille tosiasiallisen mahdollisuuden tarkastella varhaisessa vaiheessa ehdotuksia täytäntöönpanosäädöksiksi ja ilmaista näkemyksensä [...]. **Asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta puheenjohtaja kutsuu kokouksen koolle aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdotus täytäntöönpanosäädökseksi ja alustava esityslista on toimitettu komitealle.**
- 3 a. **Asetuksen (EU) N:o 182/2011 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti** komitean työjärjestyksessä määrätään, että komitean jäsenillä on tosiasiallinen mahdollisuus ehdottaa muutoksia täytäntöönpanosäädöksiä koskeviin ehdotuksiin, puheenjohtajan on pyrittävä löytämään ratkaisuja, joilla on mahdollisimman laaja tuki komiteassa, ja puheenjohtaja ilmoittaa komitealle siitä, miten keskustelut ja muutosehdotukset on otettu huomioon, erityisesti siltä osin kuin on kyse ehdotuksista, joilla on ollut laaja tuki komiteassa.
- 3 b. **Komissio esittää komitealle vähintään kerran vuodessa ohjeellisen luettelon tulevista täytäntöönpanosäädöksistä ja niiden suunnitellusta soveltamisalasta.**
4. **Asetuksen (EU) N:o 182/2011 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti puheenjohtaja voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa hankkia komitean lausunnon kirjallista menettelyä noudattaen.** Kun komitean lausunto on määrä hankkia kirjallista menettelyä noudattaen, tämä menettely päätetään tuloksettomana, jos komitean puheenjohtaja lausunnon antamiselle asetetussa määräajassa niin päättää tai komitean jäsenten yksinkertainen enemmistö sitä pyytää.
- 4 a. **Jos komitea ei anna lausuntoa, ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi ei hyväksytä, jolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.**

5. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 8 artiklaa yhdessä sen 5 artiklan kanssa.
6. Annettu päätös pysyy voimassa hyväksytyin tai muutetun asiakirjan, toimintasuunnitelman tai toimenpiteen keston ajan.
7. Tarvittaessa EIP:n tarkkailija [...] **voidaan** kutsua osallistumaan komitean kokouksiin, joissa käsitellään EIP:tä koskevia asioita. **EIP ei ole läsnä komitean äänestyksissä.**
- 7 a. **Asetuksen (EU) N:o 182/2011 10 artiklan 4 kohdan mukaisesti komissio antaa Euroopan parlamentin ja neuvoston saataville komiteoiden kokousten esityslistat, ehdotukset täytäntöönpanosäädöksiksi, joista pyydetään lausuntoa, ja komiteoiden lausuntojen antamisen jälkeen laaditut lopulliset ehdotukset täytäntöönpanosäädöksiksi samaan aikaan, kun ne lähetetään komitean jäsenille, ja ilmoittaa niille samalla, että tällaiset asiakirjat ovat saatavilla.**
8. Jäsenvaltiot voivat pyytää myös minkä tahansa muun tämän välineen täytäntöönpanoa koskevan asian tarkastelua.

33 artikla

Euroopan ulkosuhdehallintoa koskeva lauseke

Tätä asetusta sovelletaan päätöksen 2010/427/EU ja erityisesti sen 3 ja 9 artiklan mukaisesti.

34 artikla

Kumoaminen ja siirtymäsäännökset

1. Kumotaan asetukset (EU) 2021/947, (EU) 2021/1529, (EU) 2024/792, (EU) 2024/1449 ja (EU) 2025/535 [1 päivästä tammikuuta 2028].

2. Tämän asetuksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia niiden päättämiseen saakka noudattaen asetuksia (EY) N:o 1085/2006⁵⁹, (EU) N:o 231/2014⁶⁰, (EU) 2021/1529, (EU) 2021/947, (EU) 2024/792, (EU) 2024/1449 ja (EU) 2025/535, joita sovelletaan kyseisiin toimiin niiden päättämiseen asti. Asetusten (EU) 2021/1529 ja (EU) 2021/947 mukaisesti toimiin sovelletaan kuitenkin tämän asetuksen 23 artiklaa asetuksen (EU) 2021/947 26 ja 27 artiklan sijasta.
3. Välineen määrärahat voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menoja, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen tämän asetuksen ja asetusten (EU) 2021/947, (EU) 2021/1529, (EU) **2024/792 ja (EU) 2024/1449** mukaisesti hyväksytyjen toimenpiteiden välillä.
4. [Välineen määrärahat voivat kattaa toimia, jotka liittyvät jonkin tulevan asiaan liittyvän asetuksen valmisteluun.]
5. Talousarvioon voidaan 6 artiklan 4 kohdassa säädettyjen menojen kattamiseksi tarvittaessa sisällyttää määrärahoja vuoden 2034 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida toimia, joita ei ole saatu päätökseen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2034.
6. Edellä 6 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa tarkoitettuja määrärahoja ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 20XX/XXX* [MRK-asetus] 6 artiklan mukaisesti saataville asetettuja rahoitusvaroja, joihin viitataan 6 artiklan 2 kohdassa, voidaan käyttää täydentämään asetusten (EU) 2017/1601 ja (EU) 2024/792 nojalla hyväksytyjä talousarviotakuita, asetuksen (EU) 2021/947 sekä asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 soveltamisalaan kuuluvien perussäädösten nojalla hyväksytyjä talousarviotakuita ja rahoitusapua sekä asetusten (EU) 2024/1449 ja (EU) 2025/535 nojalla hyväksytyä rahoitusapua.

⁵⁹ Neuvoston asetus (EY) N:o 1085/2006, annettu 17 päivänä heinäkuuta 2006, liittymistä valmistelevalta tukivälineestä (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1085/oj>).

⁶⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 231/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, liittymistä valmistelevalta tukivälineen (IPA II) perustamisesta (EUVL L 77, 15.3.2014, s. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/231/oj>).

34 a artikla

Täytäntöönpanoa koskeva välikertomus

Komissio toimittaa Globaali Eurooppa -välinettä koskevan täytäntöönpanokertomuksen viimeistään neljän vuoden kuluttua sen täytäntöönpanon aloittamisesta asetuksen (EU, Euratom) [XXX] [tuloksellisuusasetus] 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Täytäntöönpanokertomukseen sisällytetään tarvittaessa suosituksia. Siihen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia tähän asetukseen tehtävistä tarvittavista muutoksista.

35 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan sinä päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2028.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta

Puheenjohtaja

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

LIITE I

Maiden ja alueiden luettelo

Liite I A – Eurooppa

Laajentuminen ja itäinen naapurusto

Armenia

Azerbaidžan

Bosnia ja Hertsegovina

Georgia

Islanti

Kosovo^{1*}

Montenegro

Albanian tasavalta

Moldovan tasavalta

Pohjois-Makedonian tasavalta

Serbian tasavalta

Turkin tasavalta

Ukraina

1 [...]

* **Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.**

Unionin tuki tällä alalla voi hyödyttää myös **Venäjän ja Valko-Venäjän** riippumatonta kansalaisyhteiskuntaa ja riippumattomia vapaita tiedotusvälineitä **sekä Valko-Venäjän kansalaisia ja koulutuslaitoksia, etenkin niitä, jotka jatkavat toimintaansa maanpaossa**, edellyttäen että kaikkia unionin rajoittavia toimenpiteitä noudatetaan.

Muut Euroopan maat

Andorran ruhtinaskunta

Liechtensteinin ruhtinaskunta

Monacon ruhtinaskunta

Norjan kuningaskunta

San Marinon tasavalta

Sveitsin valaliitto

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta

Vatikaanivaltio

Liite I B – Lähi-itä, Pohjois-Afrikka ja Persianlahden alue

Eteläinen naapurusto

Algeria

Egypti

Israel

Jordania

Libanon

Libya

Marokko

Miehitetty palestiinalaisalue

Syyria

Tunisia

Muut maat

Bahrain

Iran

Irak

Kuwait

Oman

Qatar

Saudi-Arabia

Yhdistyneet arabiemiraatit

Jemen

Liite I C – Saharan eteläpuolinen Afrikka

Angola

Benin

Botswana

Burkina Faso

Burundi

Kap Verde

Kamerun

Keski-Afrikan tasavalta

Tšad

Komorit

Kongo

Norsunluurannikko

Kongon demokraattinen tasavalta

Djibouti

Päiväntasaajan Guinea

Eritrea

Swazimaa

Etiopia

Gabon

Gambia

Ghana

Guinea

Guinea-Bissau

Kenia

Lesotho

Liberia

Madagaskar

Malawi

Mali

Mauritania

Mauritius

Mosambik

Namibia

Niger

Nigeria

Ruanda

São Tomé ja Príncipe

Senegal

Seychellit

Sierra Leone

Somalia

Etelä-Afrikka

Etelä-Sudan

Sudan

Tansania

Togo

Uganda

Sambia

Zimbabwe

Liite I D – Aasia ja Tyynenmeren alue

Afganistan

Australia

Bangladesh

Brunei Darussalamin valtio

Bhutan

Kambodža

Kiinan kansantasavalta

Cookinsaaret

Korean demokraattinen kansantasavalta

Fidži

Intia

Indonesia

Japani

Kazakstan

Kiribati

Kirgisia

Laosin demokraattinen kansantasavalta

Malesia

Malediivit

Marshallinsaaret

Mikronesian liittovaltio

Mongolia

Myanmar

Nauru

Nepal

Uusi-Seelanti

Niue

Pakistan

Palau

Papua-Uusi-Guinea

Filippiinit

Samoa

Singapore

Salomonsaaret

Etelä-Korea

Sri Lanka

Taiwan²

Tadžikistan

Thaimaa

Itä-Timor

Tonga

Turkmenistan

Tuvalu

Uzbekistan

² Tämän nimityksen ei tulisi tulkita heijastavan mitään Euroopan unionin virallista kantaa Taiwanin oikeudelliseen asemaan.

Vanuatu

Vietnam

Liite I E – Pohjois- ja Etelä-Amerikka ja Karibian alue

Antigua ja Barbuda

Argentiina

Bahama

Barbados

Belize

Bolivia

Brasilia

Kanada

Chile

Kolumbia

Costa Rica

Kuuba

Dominica

Dominikaaninen tasavalta

Ecuador

El Salvador

Grenada

Guatemala

Guayana

Haiti

Honduras

Jamaika

Meksiko

Nicaragua

Panama

Paraguay

Peru

Saint Kitts ja Nevis

Saint Lucia

Saint Vincent ja Grenadiinit

Surinam

Trinidad ja Tobago

Amerikan yhdysvallat

Uruguay

Venezuela

LIITE II

Erityistavoitteet

Liite II.A – Eurooppa

- 1) [...] **Unioniin liittyvien maiden tukeminen niiden aseman mukaisesti.** Ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden **tukeminen niiden valmistautuessa tulevaan EU:hun yhdentymiseen**[...] **tunnustaen laajentumisprosessin merkityksen.**
 - a) tuetaan **ansioihin perustuvaa** laajentumisprosessia nopeuttamalla mukautumista unionin arvoihin, lainsäädäntöön, sääntöihin, normeihin, politiikkoihin ja käytäntöihin, jäljempänä 'säännöstö', hyväksymällä ja panemalla täytäntöön uudistuksia tulevaa unionin jäsenyyttä silmällä pitäen ja asteittaisen yhdentymisprosessin avulla;
 - b) vahvistetaan laajentumisprosessin perusasioita laajentumispolitiikan kehityksen mukaisesti, mukaan lukien demokratia, oikeusvaltioperiaate, **ihmisoikeudet ja perusvapaudet**, taloudelliset kriteerit, julkishallinnon uudistaminen, riippumaton ja tehokas oikeuslaitos, perusoikeudet, julkiset hankinnat, tilastot ja varainhoidon valvonta sekä oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alue;
 - c) tuetaan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa, **vahvistetaan** tehokkaasti muuttoliikkeen hallintaa, **estetään ja** torjutaan laitonta muuttoliikettä, **torjutaan muuttajien salakuljetusta ja ihmiskauppaa** sekä tuetaan viisumipolitiikan yhdenmukaistamista ja tehokasta rajavalvontaa sekä tapauksen mukaan valmistautumista Schengen-jäsenyyteen;
 - d) edistetään alueellista taloudellista yhdentymistä ja asteittaista yhdentymistä unionin sisämarkkinoihin, mikä parantaa naapuruussuhteita, antaa myönteisen kuvan yhdentymisestä unioniin ja vähentää [...] **kumppanien** ja unionin strategisia riippuvuuksia;

- e) nopeutetaan ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokkaiden sosioekonomista ja sääntelyllistä lähentymistä unioniin ja niiden siirtymistä talouksiin, jotka kykenevät selviytymään unionin sisämarkkinoiden kilpailupaineista, erityisesti lisäämällä kauppaa ja investointeja, luomalla [...] häiriönsietokykyisiä, kestäviä **ja turvallisia** arvoketjuja, jotka tarjoavat ihmisarvoisia työpaikkoja, ja siirtymällä **kestävään** digitaaliseen ja tekoälyä hyödyntävään talouteen;
- f) nopeutetaan **liittyvien maiden**, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden lähentymistä unionin ilmasto- ja ympäristövaatimukseen ja tuetaan niiden noudattamista;
- g) tehostetaan julkishallintoa, kehitetään paikallisia valmiuksia ja investoidaan hallintohenkilöstöön [...] **liittyvissä maissa, ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokasmaissa; tuetaan** läpinäkyvyyttä, vastuuvollisuutta, rakenneuudistuksia ja hyvää hallintoa kaikilla tasoilla muun muassa ehkäisemällä **ja torjumalla** korruptiota ja **vahvistamalla** viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden välistä vuorovaikutusta; parannetaan kansallisia valvontajärjestelmiä liittymistä silmällä pitäen, myös julkisten varojen jakamista ja saatavuutta koskevien valvonta- ja tutkintavaltuuksien osalta sekä julkisen varainhoidon, julkisten hankintojen ja valtiontukien valvonnan aloilla;
- h) tuetaan alueellista yhteenkuuluvuutta, maa- ja merirajat ylittävää yhteistyötä keskittyen Euroopan laajuisen liikenneverkon yhteyksiin, jotka ulottuvat TEN-T-asetuksessa (EU) 2024/1679 määriteltyihin naapurimaihin, **täydentävästi muiden alueiden asiaankuuluvien liikenneverkkojen kanssa** sekä maataloutta ja maaseudun kehittämistä;
- i) edistetään **liittyvien maiden**, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden täydellistä mukautumista unionin yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, unionin rajoittavat toimenpiteet mukaan luettuina;

- j) parannetaan strategisen viestinnän valmiuksia, jotta voidaan varmistaa unionin arvojen ja mahdollisen unionin jäsenyyden hyötyjen ja velvoitteiden tuntemus ja kannatus kansalaisten keskuudessa ja samalla torjua ulkomaista tiedonmanipulointia ja sekaantumista sekä disinformaatiota.
- 2) Molempia osapuolia hyödyttävien kumppanuuksien luominen unionin kumppaneiden, myös ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden, kanssa, mikä edistää unionin strategisia etuja ja unionin arvoja sekä rauhanomaista, vakaata, vahvaa ja yhtenäistä Eurooppaa:
- a) lujitetaan kumppanuuksia unionin ja eurooppalaisten kumppanimaiden välillä sekä kumppanimaiden kesken;
- b) tuetaan assosiaatiosopimusten tai muiden voimassa olevien ja tulevien sopimusten täytäntöönpanoa kattavien kumppanuuksien solmimiseksi ja toteuttamiseksi muun muassa myöntämällä rahoitustukea asiaankuuluvissa tulospöytäsuunnitelmissa asetettujen tulosten saavuttamiseksi;
- c) **lujitetaan demokratiaa, edistetään demokratioiden selviytymiskykyä ja vahvistetaan oikeusvaltioperiaatetta, myös korruption torjuntaa ja ehkäisyä [...]; vahvistetaan ihmisoikeuksien, perusvapauksien [...], vähemmistöjen suojelun sekä kansainvälisen oikeuden, myös ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamista; helpotetaan oikeudellista yhteistyötä sekä edistetään [...] lapsen oikeuksia ja vammaisten henkilöiden oikeuksia ja esteettömyyttä, parannetaan rikoksen uhrien oikeuksia sekä edistetään [...] poliittista vakautta;**

- c a) torjutaan kaikenlaista syrjintää, edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja naisten ja tyttöjen oikeuksia ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä ja estetään ja torjutaan kaikenlaista seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, myös aseellisten konfliktien yhteydessä, tukemalla kaikkien ihmisten täyttä vapautta päättää seksuaali- ja lisääntymisterveydestään ja -oikeuksistaan 9 artiklan 6 kohdan mukaisesti;
- d) edistetään hyviä naapuruussuhteita, sovittelua ja riitojen ratkaisua sekä rauhaa, vakautta ja turvallisuutta, myös merellistä turvallisuutta, kansainvälisen oikeuden, kuten YK:n merioikeusyleissopimuksen, mukaisesti;
- e) tehostetaan kriisitilanteisiin, puhkeamassa oleviin kriiseihin ja kriisin jälkitilanteisiin varautumista ja reagointia; tuetaan [...] rauhanrakentamista, sovinnonvälitystä, vakautta ja konfliktinestoa ja edistetään naisten täyttä, yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista rauhanprosessien, konfliktineston ja konfliktinjälkeisen jälleenrakentamisen kaikissa vaiheissa panemalla täytäntöön naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma;
- f) lisätään vakautta ja turvallisuutta; tehostetaan yhteistyötä oikeus- ja lainvalvontaelinten ja rahanpesun selvittelykeskusten kanssa muun muassa [...] kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden, terrorismin, järjestäytyneen rikollisuuden rahoituksen ja rahanpesun alalla sekä terrorismin, radikalisoitumisen ja väkivaltaisten ääriliikkeiden, kyberuhkien, rankaisemattomuuden ja korruption torjunnassa;
- g) edistetään alueellista taloudellista yhteistyötä ja tarvittaessa myönteistä kuvaa yhdentymisestä unioniin sekä vähennetään unionin ja kumppanimaiden strategisia riippuvuuksia esimerkiksi kestävästä energiasta, kuljetusreiteistä, kriittisistä raaka-aineista ja tuotantopanoksista ja tuetaan terveysturvallisuutta;

- h) tuetaan kestäväää ja osallistavaa kasvua, yksityisen sektorin osallistumista, **mukaan lukien pk-yritykset, ja** kauppa **ja vauhditetaan julkisia ja yksityisiä [...]** investointeja keskeiseen infrastruktuuriin sekä tutkimus- ja innovaatiotoimintaa; vauhditetaan digitaalista siirtymää yhteiskunnallisten ja taloudellisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä yksityisellä että julkisella sektorilla; tuetaan osaamisen kehittämistä ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomista;
- i) edistetään sosiaalista, **koulutuksellista** ja kulttuurista osallisuutta yli rajojen, säilytetään ja edistetään kulttuuri- ja luonnonperintöä sekä tuetaan kulttuurialaa, luovia aloja ja urheilua;
- j) tuetaan unionin yhtenäisvaluutan käyttöä kaupassa, rahoituspalveluissa ja investoinneissa alueen sisällä ja unionin osalta;
- k) vahvistetaan kumppanimaiden selviytymiskykyä tukemalla ja lujittamalla toimia, joilla vahvistetaan humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan välistä jatkumoa, **ja miinanraivaustoimia** ja pyritään ratkomaan epävakautteen liittyviä haasteita ja [...] vastaamaan jälleenrakennustarpeisiin sekä edistämään **makrotaloudellista vakautta**;
- l) tuetaan unionin kilpailukykyä ja vastataan joustavasti taloudellisiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin;
- m) kehitetään digitaalitaloutta ja -yhteiskuntaa [...] **täysin ihmisoikeuksia ja perusvapauksia kunnioittaen; keskitytään** erityisesti tukemaan [...] turvallisen ja luotettavan, **ihmiskeskeisen** digitaalisen infrastruktuurin käyttöönottoa, kehittämällä data- ja tekoälytaloutta antamalla tukea tekoälytehtaiden perustamista varten ja muokkaamalla **ihmiskeskeistä** tekoälyä demokraattisten arvojen turvaamiseksi ja kulttuurisen moninaisuuden suojelemiseksi, edistämällä asiaankuuluvia digitaalisia julkisia infrastruktuureja ja sähköisen hallinnon ratkaisuja, kuten yksityisyyttä suojaavia digitaalisen identiteetin kehyksiä, sekä vahvistamalla kyberturvallisuutta ja kyberpuolustusvalmiuksia;

- n) edistetään **kestävää** energiasiirtymää ja **kestävää** energiaturvallisuutta; investoidaan energiayhteyksiin ja uusiutuviin energialähteisiin; edistetään puhtaiden **ja kestävien** energialähteiden käyttöä teollisuudessa ja liikenteessä; tuetaan unionin arvoketjun yhdentymistä;
- o) vahvistetaan ympäristönsuojelua, **mukaan lukien saastumisen torjunta**, lisätään ilmastokestävyyttä, nopeutetaan siirtymistä [...] **ilmastoneutraaliuteen**, luonnon monimuotoisuuden säilyttävään, osallistavaan ja kestäväan vihreään ja siniseen talouteen ja kiertotalouteen ja tehostetaan ympäristöriskillisuuden torjuntaa, **myös merillä**;
- p) tuetaan taloudellista ja sosiaalista kehitystä ja osallisuutta kiinnittäen erityistä huomiota naisiin, lapsiin, nuoriin **ja vammaisiin henkilöihin** muun muassa ehkäisemällä aivovuotoa, tukemalla heikossa asemassa olevia yhteisöjä ja edistämällä tasa-arvoa, kulttuurista osallisuutta, laadukasta koulutusta, **mukaan lukien kattava seksuaalikasvatus**, ja uudelleen- ja täydennyskoulutusta sekä tukemalla työllisyyspolitiikkaa, työntekijöiden oikeuksia, **muun muassa ILO:n työelämän perusnormeja, ja kansainvälisiä ympäristönormeja, yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita** ja vaikuttavia sosiaalisen suojelun järjestelmiä;
- q) vahvistetaan hyvin hallintoitua ja turvallista muuttoliikettä ja liikkuvuutta koskevia kumppanuuksia, **tuetaan laillista muuttoliikettä ja liikkuvuutta koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja täytöntöönpanoa ja puututaan laittomaan muuttoliikkeeseen, myös** muuttoliikettä koskevan jäsennellyn vuoropuhelun kautta [...]. kehitetään ja tuetaan tarvittaessa nykyisten viisumivapausjärjestelmien täytöntöönpanoa, viisumivapautta koskevaa vuoropuhelua ja kumppanimaiden kanssa tehtyjä kahdenvälisiä tai alueellisia sopimuksia ja järjestelyjä edellyttäen, että hyvin hallinnoidun ja turvallisen liikkuvuuden edellytykset täyttyvät; **lisätään yhteistyötä muuttajien turvallisen, ihmisarvoisen, kestäväan ja tehokkaan palauttamisen, takaisinoton ja uudelleenkotouttamisen alalla ja tarjotaan edelleen pakolaisille ja paljon pakolaisia vastaanottavien maiden vastaanottavien yhteisöille suojelua ja tukea**;

- r) edistetään yhteisiin etuihin perustuvia ihmisten välisiä kumppanuuksia ja tuetaan yhteistyötä koulutuksen, kulttuurin, urheilun ja tutkimus- ja innovaatiotoiminnan aloilla sekä molempia osapuolia hyödyttävää ihmisten liikkuvuutta;
- s) **tehdään yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa, lisätään sen vaikutusmahdollisuuksia ja merkityksellistä panosta demokraattiseen hallintoon ja kestäväan kehitykseen**, vahvistetaan sen valmiuksia seurata uudistusten täytäntöönpanoa, tuetaan mahdollistavan toimintaympäristön luomista kansalaisjärjestöille, edistetään ja vahvistetaan vapaiden ja riippumattomien tiedotusvälineiden moniarvoisuutta, riippumattomuutta ja ammattimaisuutta, **helpotetaan luotettavan tiedon saatavuutta** ja parannetaan digi- ja medialukutaitoa;
- t) autetaan lieventämään haasteita, joita Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja **kaikki** pyrkimykset horjuttaa kumppanimaiden vakautta aiheuttavat, sekä torjutaan kumppanimaiden suvereniteettia, demokraattisia prosesseja ja instituutioita sekä unionia ja sen arvoja vastaan suunnattuja disinformaatiota, hybridi- ja kyberuhkia ja ulkomaista tiedonmanipulointia ja sekaantumista, erityisesti kun se tapahtuu Venäjän toimesta;
- u) vahvistetaan tietoisuutta, ymmärrystä ja käsitystä Euroopan unionista kumppanimaissa strategisen viestinnän avulla[...];
- v) **mobilisoidaan yksityistä rahoitusta kestäväan kehitykseen sekä ilmasto- ja energiasiiirtymään kehittämällä ja lisäämällä innovatiivista rahoitusta;**
- w) **tuetaan EU:n Mustanmeren strategian mukaisia aloitteita itäisen kumppanuuden rinnalla.**
- 3) Ukrainan tukeminen Venäjän hyökkäyssodan seuraukset huomioiden:
- a) autetaan ylläpitämään Ukrainan makrotaloudellista vakautta ja helpotetaan sen ulkoisia ja sisäisiä rahoitusrajoitteita Ukrainan valtion toiminnan jatkumisen [...] **tukemiseksi;**

- b) tuetaan Ukrainan **uudistusta**, elpymistä, jälleenrakentamista ja nykyaikaistamista liittymisprosessin mukaisesti puuttamalla Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamiin yhteiskunnallisiin, taloudellisiin ja turvallisuuteen ja ympäristöön liittyviin seurauksiin sekä edistetään **demokraattisten instituutioiden lujittamista ja välttämättömän infrastruktuurin, kuten kestäväen energia-, miinanraivaus-, liikenne- ja yhteiskunnallisen ja digitaalisen infrastruktuurin, jälleenrakentamista**. Näin vahvistetaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta, selviytymiskykyä ja vapaan ja kulttuurisesti elinvoimaisen yhteiskunnan elpymistä sodan jälkeen, muun muassa tukemalla kulttuuria ja kulttuuriperintöä ja luomalla maan sisällä siirtymään joutuneille sekä tilapäistä suojelua saaville henkilöille sosiaaliset ja taloudelliset edellytykset palata vapaaehtoisesti Ukrainaan olosuhteiden sen salliessa sekä tukemalla veteraaniväestön sopeutumista takaisin yhteiskuntaan;
- c) tuetaan vastuuvollisuuden liittyviä toimia Venäjän hyökkäyssodan yhteydessä muun muassa tukemalla Ukrainassa ja Ukrainaa vastaan tehtyjen kansainvälisten rikosten tutkintaa ja syytteenpanoa, erityisesti hyökkäysrikosten osalta, ja myös väliaikaisia oikeus- ja vastuuvollisuusmekanismeja, kuten **Ukrainan kansainvälistä vaadekomissiota ja** Ukrainaan kohdistuvaa hyökkäysrikosta käsittelevää erityistuomioistuinta.

Liite II.B Lähi-itä, Pohjois-Afrikka ja Persianlahden alue

- 1) Strategisten kumppanuuksien vahvistaminen alue- ja maatasolla:
- a) syvennetään kumppanuuksia Lähi-idän, Pohjois-Afrikan ja Persianlahden alueen kanssa vahvistamalla poliittista sitoutumista tavoitteena luoda Välimeren alueelle yhteinen rauhan, vaurauden ja vakauden alue;
- b) kehitetään molempia osapuolia hyödyttäviä räätälöityjä kumppanuuksia muun muassa virallisilla kahdenvälisillä sopimuksilla sekä kahdenvälisillä ja alueellisilla vuoropuheluilla **ja kehyksillä**, jotka perustuvat unionin vipuvaikutukseen ja paikalliseen vastuuseen ja edistävät unionin strategisia etuja ja unionin arvoja;

- c) tuetaan liitteessä I lueteltujen eteläisten naapurimaiden kanssa tehtyjen assosiaatiosopimusten tai muiden voimassa olevien ja tulevien sopimusten ja yhteisesti hyväksytyjen asiakirjojen täytäntöönpanoa;
- d) vahvistetaan tietoisuutta, ymmärrystä ja käsitystä Euroopan unionista kumppanimaissa strategisen viestinnän avulla[...];
- e) **tuetaan Välimeren sopimuksen ja muiden aluetta koskevien strategioiden täytäntöönpanoa.**
- 2) Turvallisuuden, rauhan, selviytymiskyvyn, **konfliktineston**, jälleenrakentamisen ja varautumisen vahvistaminen:
- a) tuetaan ja edistetään rauhaa, vakautta, turvallisuutta, kriisitoimintaa, konfliktinestoa, vakauttamista, välitystä, poliittista siirtymää ja sovinnontekoa;
- b) tuetaan sosioekonomiseen elpymiseen, kunnostamiseen ja konfliktien jälkeiseen jälleenrakennukseen liittyviä tarpeita **sekä kulttuurien välistä vuoropuhelua**;
- c) vahvistetaan kumppanimaiden selviytymiskykyä tukemalla ja lujittamalla toimia, joilla vahvistetaan humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan välistä jatkumoa, **ja miinanraivaustoimia** ja pyritään ratkomaan epävakautteen liittyviä haasteita ja [...] vastaamaan jälleenrakennustarpeisiin sekä edistämään **makrotaloudellista vakautta**;
- d) tuetaan turvallisuutta yhteisen edun mukaisilla aloilla, joihin kuuluvat muun muassa terveysturvallisuus, merellinen **ja kriittisen infrastruktuurin** turvallisuus, järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunta sekä **tuki** kyberturvallisuuden ja kybervalmiuksien kehittämiseen;
- e) tehostetaan yhteistyötä seuraavilla aloilla: terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden rahoituksen ja rahanpesun torjunta, oikeudellinen yhteistyö, terrorismin **lainvalvonta sekä**, radikalisoitumisen ja väkivaltaisten ääriliikkeiden [...], hybridi- ja kyberuhkien, rankaisemattomuuden, korruption **ja** järjestäytyneen rikollisuuden [...] torjunta;

- f) pyritään estämään unionin rajoittavien toimenpiteiden kiertäminen[...];
- g) **edistetään naisten täyttä, yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista rauhanprosessien, konfliktineston ja konfliktinjälkeisen jälleenrakentamisen kaikissa vaiheissa panemalla täytäntöön naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma.**
- 3) Demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien, **sukupuolten tasa-arvon**, hyvän hallinnon, inhimillisen kehityksen ja ihmisten välisten suhteiden edistäminen ja suojeleminen:
- a) vahvistetaan julkisia instituutioita ja taloudellisia/demokraattisia hallintojärjestelmiä muun muassa valvonnan ja täytäntöönpanon avulla sekä ehkäisemällä ja torjumalla korruptiota ja ulkomaista sekaantumista; tuetaan julkisen talouden tuloksellisuutta sekä läpinäkyvyyttä ja vastuuvollisuutta;
- b) **tehdään yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa ja edistetään sen merkityksellistä panosta demokraattiseen hallintoon, myös parlamentaarisen edustuksen kautta, ja kestävään kehitykseen;** turvataan kansalaisyhteiskunnan ja muiden valtiosta riippumattomien toimijoiden sekä riippumattomien tiedotusvälineiden toimintamahdollisuudet **ja helpotetaan luotettavan tiedon saatavuutta;** vahvistetaan **demokratioiden selviytymiskykyä, mukaan lukien** ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja sekaantumisen **ja disinformaation** torjunta sekä tuetaan paikallisia ja alueellisia valmiuksia ihmisoikeuksien suojelemiseksi, myös kansallisia ihmisoikeusinstituutioita;
- b a) **suojellaan ja edistetään ihmisoikeuksia; vahvistetaan kansainvälisen oikeuden, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus ja kansainvälinen humanitaarinen oikeus, kiinnittäen erityistä huomiota kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien suojeleluun;**
- c) suojellaan ja edistetään [...] sukupuolten tasa-arvoa, [...] **lapsen** oikeuksia ja vammaisten henkilöiden oikeuksia sekä torjutaan **kaikenlaista seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa**, lapsityövoiman käyttöä ja kaikenlaista syrjintää; **tuetaan ja suojellaan kaikkien ihmisten täyttä vapautta päättää seksuaali- ja lisääntymisterveydestään ja -oikeuksistaan 9 artiklan 6 kohdan mukaisesti;**

- d) parannetaan koulutuksen ja terveydenhuollon laatua ja relevanssia sekä terveystuotteiden, **terveyspalvelujen** ja sosiaalisen suojelun järjestelmien **yhdenvertaista** saatavuutta; edistetään yleistä sairausvakuutusturvaa;
- e) edistetään yhteisiin etuihin perustuvia ihmisten välisiä kumppanuuksia, **muun muassa paikallisviranomaisten ja kansalaisjärjestöjen kautta**, sekä vahvistetaan osaamisen kehittämistä tekemällä yhteistyötä koulutuksen, nuorisoasioiden, **kulttuurin** ja tutkimus- ja innovaatio toiminnan aloilla;
- f) lisätään nuorten vaikutusmahdollisuuksia, luodaan ihmisarvoisia työpaikkoja, **tuetaan kansainvälisiä työnormeja, muun muassa ILO:n työelämän perusnormeja, ja kansainvälisiä ympäristönormeja sekä yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita**, tuetaan yhteisen oppimisympäristön luomista sekä yhdistetään osaamista, ammatillista koulutusta, **kattavaa seksuaalikasvatusta**, korkeakoulutusta sekä tutkimusta ja innovointia;
- g) edistetään keskinäistä ymmärrystä kulttuurin, tiedotusvälineiden, urheilun ja matkailun avulla;
- h) edistetään kulttuurin ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun roolia, kulttuurista moninaisuutta kaikissa muodoissa ja liikkuvuutta sekä lisätään yhteistyötä kulttuuriperinnön suojelemiseksi, säilyttämiseksi ja edistämiseksi.
- 4) Kestävän ja osallistavan kasvun, kaupan ja keskeiseen **kestävään** infrastruktuuriin investoimisen tukeminen **myös yksityissektorin** investoinneilla:
- a) tuetaan unionin kauppapolitiikkaa, [...] kauppaa- ja investointisopimuksia ja niiden täytäntöönpanoa **sekä alueiden välistä kauppaa**;
- b) luodaan edellytykset unionin yritysten osallistumiselle alueellisille markkinoille tukemalla sääntelymuutoksia, joilla poistetaan esteitä ja vähennetään riskejä;
- c) edistetään liiketoiminta- ja investointimahdollisuuksia, **erityisesti** [...] unionin yrityksille [...], yksityisen sektorin kehittämistä, **mukaan lukien pk-yritykset**, sääntelyn lähentämistä unionin normeihin, taloudellista yhdentymistä sekä paikallisten ja alueellisten kestävien arvoketjujen **turvallisuutta** ja monipuolistamista;

- d) lisätään kriittisten raaka-aineiden ja tuotantopanosten tuotanto- ja vientikapasiteettia alueella **kiinnittämällä erityistä huomiota kestävyteen, paikallisen lisäarvon tuottamiseen ja toimitusvarmuuteen**;
- e) vauhditetaan digitaalista siirtymää yhteiskunnallisten ja taloudellisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä yksityisellä että julkisella sektorilla; edistetään turvallisia ja luotettuja **ihmiskeskeisiä** digitaalisia infrastruktuureja keskeisten talouden alojen ja kriittisten alojen tulevan kehityksen tukemiseksi; kehitetään data- ja tekoälytaloutta muun muassa tukemalla tekoälyyn keskittyviä **ihmiskeskeisiä** innovaatioekosysteemejä; tuetaan toimia digitaalisen kuilun kuromiseksi umpeen ja helposti saatavilla olevien, kohtuuhintaisten, osallistavien ja turvallisten digitaalisten yhteysratkaisujen varmistamiseksi;
- f) tuetaan unionin yhtenäisvaluutan käyttöä kaupassa, rahoituspalveluissa ja investoinneissa alueen sisällä ja unionin osalta;
- g) lisätään tie- ja lentoliikenteen, merenkulun ja satamien kestävyttä; edistetään älykästä ja kestävästä liikkumista ja tuetaan kestävien liikennepolttoaineiden käyttöönottoa;
- h) edistetään **kestävää** energiasiirtymää ja **kestävää** energiaturvallisuutta; investoidaan energiayhteyksiin ja uusiutuviin energialähteisiin; tuetaan unionin arvoketjun yhdentymistä kumppanimaiden kestäviin puhtaan teknologian tuotantoketjuihin;
- i) tuetaan unionin kilpailukykyä ja vakautta ja vastataan joustavasti taloudellisiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin.
- j) **mobilisoidaan yksityistä rahoitusta kestäväan kehitykseen sekä ilmasto- ja energiasiirtymään kehittämällä ja lisäämällä innovatiivista rahoitusta.**
- 5) Terveiden ekosysteemien edistäminen, **luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen** ja ilmastonmuutoksen torjunta **hillitsemällä sitä ja sopeutumalla siihen**:
- a) tehostetaan ilmastonmuutokseen sopeutumista ja sen hillitsemistä; autetaan edistämään ilmastokestäviä investointeja;

- b) kehitetään kestäväää vihreää ja sinistä taloutta; tuetaan **oikeudenmukaista** siirtymistä vähäpäästöisiin, resurssitehokkaisiin ja kiertoon perustuviin talousmalleihin, edistetään kestävien tuotanto- ja arvoketjujen kehittämistä ja tuetaan vihreitä [...] hankkeita;
- c) varmistetaan ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojele, säilyttäminen **ja selviytymiskyky** sekä ekosysteemien, kuten vesistöjen, maa-alueiden, metsien ja valtamerten, ennallistaminen ja kestävä hoito; edistetään pilaantumisen torjuntaa, **myös merellä**, luonnon monimuotoisuuden suojele, kestäväää kalastusta **ja vesiviljelyä** sekä siirtymistä kestäviin elintarvike- **ja ravitsemusjärjestelmiin**, keskittyen veden, energian, elintarvikkeiden ja ekosysteemien muodostamaan kokonaisuuteen; edistetään luontopohjaisia ratkaisuja erityisesti kestäväää infrastruktuuria sekä vihreiden ja älykkäiden kaupunkien kehittämistä varten.
- 6) Yhteistyön tehostaminen kaikissa muuttoliikkeeseen, liikkuvuuteen ja pakkomuuttoon liittyvissä asioissa:
- a) tehostetaan yhteistyötä muuttoliikkeen ja pakkomuuton kaikilla osa-alueilla, myös EU:n virastojen kautta; lujitetaan paikallisia ja kansainvälisiä kumppanuuksia muuttoliikkeen ja pakkomuuton aloilla kaikilla tärkeillä muuttoreiteillä;
- b) vahvistetaan kaikkia muuttoliikkeen ja turvapaikka-asioiden hallinnan osa-alueita; parannetaan rajavalvontaa, myös matkustusasiakirjojen ja viisumijärjestelmien laatua; [...] **torjutaan muuttajien** salakuljetusta ja ihmiskauppaa [...], edistetään yhteistyötä muuttajien turvallisen, ihmisarvoisen, kestäväan **ja tehokkaan** palauttamisen, takaisinoton ja uudelleenkotouttamisen aloilla; [...] **estetään** laitonta muuttoliikettä ja pakkomuuttoa **ja puututaan niiden perimmäisiin syihin yhdessä asianomaisten maiden kanssa**;
- c) tuetaan laillista muuttoliikettä ja liikkuvuutta koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja sen soveltamista muun muassa molempia osapuolia hyödyttävien osaamiskumppanuuksien ja vaihtojen avulla, ottaen kuitenkin huomioon jäsenvaltioiden toimivalta;

- d) osallistutaan kansainvälisen suojelun tarjoamiseen muun muassa edistämällä **vapaaehtoista** uudelleensijoittamista ja täydentäviä väyliä, ja tuetaan pakolaisia, muuttajia ja maan sisällä siirtymään joutuneita sekä heitä vastaanottavia yhteisöjä ja maita, joissa on huomattava määrä maan sisällä siirtymään joutuneita tai muita pakolaisia.

Liite II.C – Saharan eteläpuolinen Afrikka

-1) Inhimillisen kehityksen ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen:

- a) tuetaan koulutuksen, terveydenhuoltopalvelujen ja terveystuotteiden parempaa, osallistavaa ja yhdenvertaista saatavuutta ja parempaa laatua, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät palvelut ja kattava seksuaalikasvatus, tuetaan terveys-, elintarvike- ja ravitsemusturvaa ja edistetään ilmastokestävien ja turvallisten vesihuolto-, sanitaatio- ja jätepalvelujen tarjontaa;
- b) edistetään sosiaalista osallisuutta, sosiaalista suojelua, yleistä sairausvakuutusturvaa ja eriarvoisuuden torjuntaa keskittyen heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin;
- c) edistetään sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten ja tyttöjen oikeuksia ja vaikutusmahdollisuuksia, ehkäistään ja torjutaan kaikenlaista seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, suojellaan vammaisten henkilöiden ja nuorten oikeuksia sekä lapsen oikeuksia ja torjutaan lapsityövoiman käyttöä; tuetaan kaikkien ihmisten täyttä vapautta päättää seksuaali- ja lisääntymisterveydestään ja -oikeuksistaan 9 artiklan 6 kohdan mukaisesti;
- d) vahvistetaan kumppanimaiden selviytymiskykyä tukemalla ja lujittamalla toimia, joilla vahvistetaan humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan välistä jatkumoa ja pyritään ratkomaan epävakauteen liittyviä haasteita ja vastaamaan jälleenrakennustarpeisiin sekä edistämään makrotaloudellista vakautta.

- 1) Osallistavan ja kestäväen kasvun **ja yksityisen sektorin osallistumisen** tukeminen sekä yhteyksien, kaupan, [...] ihmisarvoisten työpaikkojen **ja keskeiseen kestäväen infrastruktuuriin tehtävien investointien** edistäminen:
- a) tuetaan kestäviä, turvallisia, turvattuja ja häiriönsietokykyisiä infrastruktuureja ja yhteyksiä muun muassa vahvistamalla maantie-, rautatie-, lento- ja meriliikenteen kestävyyttä ja turvallisuutta sekä edistetään älykästä, osallistavaa ja kestävää liikkumista ja kestävien liikennepolttoaineiden käyttöönottoa;
 - b) vahvistetaan digitaali- ja avaruustaloutta, tuetaan toimia digitaalisen kuulun kuromiseksi umpeen, vauhditetaan turvallisia ja luotettavia digitaalisia infrastruktuureja, edistetään ihmislähtöistä digitaalista hallintoa muun muassa kehittämällä nykyaikaisia datan hallinta- ja suojausjärjestelmiä turvallisia datavirtoja varten sekä kehitetään data- ja tekoälytaloutta muun muassa tukemalla tekoälyyn keskittyviä innovaatioekosysteemejä; tuetaan kyberturvallisuuden ja kybervalmiuksien kehittämistä;
 - c) edistetään **kestävää** energiasiirtymää ja **kestävää** energiaturvallisuutta; investoidaan energiayhteyksiin ja uusiutuviin energialähteisiin; edistetään puhtaiden energialähteiden käyttöä teollisuudessa ja liikenteessä; parannetaan energian saatavuutta ja energiatehokkuutta;
 - d) edistetään kaupankäynti-, liiketoiminta- ja investointimahdollisuuksia, **erityisesti** [...] unionin yrityksille[...], yksityisen sektorin kehittämistä, **mukaan lukien pk-yritykset**, sääntelyn lähentämistä unionin normeihin, taloudellista yhdentymistä, arvoketjujen monipuolistamista **ja turvallisuutta** sekä kestävien arvoketjujen kehittämistä paikallisella ja alueellisella tasolla;
 - e) tuetaan unionin kauppapolitiikkaa, kauppasopimuksia ja niiden täytäntöönpanoa;
 - f) parannetaan alueen kykyä tuottaa ja viedä kriittisiä raaka-aineita ja tuotantopanoksia kestävästi **kiinnittämällä erityistä huomiota kestävyteen, paikallisen lisäarvon tuottamiseen ja toimitusvarmuuteen**;

- g) [...] parannetaan **makrotaloudellista ja** liiketoimintaympäristöä investointien houkuttelemiseksi ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomiseksi;
- h) tuetaan osaamisen kehittämistä ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomista ja edistetään tutkimus- ja innovaatiotoimintaa; **tehostetaan tieteellistä yhteistyötä tukien kansainvälisiä työnormeja, muun muassa ILO:n työelämän perusnormeja, kansainvälisiä ympäristönormeja sekä yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita;**
- i) tuetaan unionin kilpailukykyä ja vastataan joustavasti taloudellisiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin.
- j) tuetaan unionin yhtenäisvaluutan käyttöä kaupassa, rahoituspalveluissa ja investoinneissa alueen sisällä ja unionin osalta[...];
- k) **mobilisoidaan yksityistä rahoitusta kestäväan kehitykseen sekä ilmasto- ja energiasiirtymään kehittämällä ja lisäämällä innovatiivista rahoitusta.**

2) [...]

- a) [...]
- b) [...]
- c) [...]
- d) [...]

- 3) [...] Ilmastonmuutoksen torjunta ja siihen sopeutuminen sekä ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojelu:
- a) [...] tuetaan ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista, katastrofivalmiutta, riskien vähentämistä ja yhteiskunnan selviytymiskykyä kiinnittäen erityistä huomiota heikoimmassa asemassa oleviin maihin, kuten vähiten kehittyneisiin maihin ja pieniin kehittyviin saarivaltioihin;
 - b) [...] edistetään ympäristön pilaantumisen ehkäisyä ja vähentämistä, myös merellä, ja varmistetaan ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojelu ja säilyttäminen, luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen sekä ekosysteemien, kuten vesistöjen, maan, metsien ja valtamerien, ennallistaminen ja kestävä hoito;
 - c) [...] edistetään luontopohjaisia ratkaisuja kestäviä infrastruktuureja ja kaupunkeja varten sekä kestävää vihreää, sinistä ja kiertoon perustuvaa taloutta, myös biotaloutta;
 - d) [...] tuetaan kestävää ja häiriönsietokykyistä maatalous- ja elintarvikejärjestelmiä, myös agroekologiaa ja peltometsäviljelyä, kestävää kalastusta ja kestävää vesiviljelyä.

- 4) [...] Yhteistyön tehostaminen kaikissa muuttoliikkeeseen, liikkuvuuteen ja pakkomuuttoon liittyvissä asioissa:
- a) [...] estetään laitonta muuttoliikkeettä ja pakkomuuttoa ja puututaan niiden perimmäisiin syihin;
 - b) **tehostetaan muuttoliikkeen hallintaa, parannetaan rajavalvontaa ja matkustusasiakirjojen ja viisumijärjestelmien laatua, torjutaan muuttajien salakuljetusta ja ihmiskauppaa sekä edistetään yhteistyötä laittomien muuttajien turvallisen, ihmisarvoisen, kestävän ja tehokkaan palauttamisen, takaisinoton ja uudelleenkotouttamisen aloilla;**
 - c) **tuetaan ja edistetään muuttoliikkeen ja liikkuvuuden laillisten väylien käyttöä ja kannustetaan muuttajayhteisöjen osallistumista lähtömaidensa kehittämiseen;**
 - d) [...] tuetaan **turvapaikanhakijoita, pakolaisia, sisäisesti siirtymään joutuneita ja kansalaisuudettomia henkilöitä, erityisesti haavoittuvimmassa asemassa olevia muuttajia, kuten lapsia, sekä heitä vastaanottavia yhteisöjä ja edistetään näiden ryhmien mahdollisuuksia saada suojelua sekä kestäviä ratkaisuja, mukaan lukien vapaaehtoinen paluu, paikallinen kotouttaminen ja vapaaehtoinen uudelleensijoittaminen sekä täydentävät väylät.**

- 5) Demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien ja hyvän hallinnon edistäminen ja suojeleminen:
- a) suojellaan ja edistetään ihmisoikeuksia kiinnittäen erityistä huomiota heikoimmassa asemassa olevien suojelemiseen ja demokratiaan, turvataan kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet ja tuetaan tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta **sekä helpotetaan luotettavan tiedon saatavuutta; torjutaan disinformaatiota sekä ulkomaista tiedonmanipulointia ja häirintää;**
 - b) tuetaan oikeusvaltioperiaatetta ja hyvää hallintoa, mukaan lukien läpinäkyvyys, vastuuvollisuus, institutionaalinen valvonta ja lainvalvonta, sekä kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia ja ehkäistään ja torjutaan korruptiota ja laitonta kauppaa, myös laittomia rahavirtoja;
 - c) vahvistetaan ihmisoikeuksien ja kansainvälisen oikeuden kunnioittamista, **mukaan lukien ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus ja kansainvälinen humanitaarinen oikeus**, kiinnittäen erityistä huomiota kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien suojeluun;
 - d) edistetään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteiden noudattamista.
- 6) Vakauden, rauhan ja turvallisuuden edistäminen:
- a) tehostetaan kriisitilanteisiin, puhkeamassa oleviin kriiseihin ja kriisin jälkitilanteisiin varautumista ja reagointia;
 - b) tuetaan [...] **rauhanrakentamista**, sovinnonvälitystä, vakautta ja konfliktinestoa ja **miinanraivaustoimia;**
 - c) lisätään vakautta ja turvallisuutta oikeudellisen yhteistyön avulla, torjumalla rankaisemattomuutta, järjestäytyntä rikollisuutta, kyber- ja hybridiuhkia, **radikalisoitumista**, väkivaltaisia ääriliikkeitä ja terrorismia **sekä parantamalla merellistä turvallisuutta kansainvälisen oikeuden, kuten YK:n merioikeusyleissopimuksen, mukaisesti;**
 - d) pyritään estämään unionin rajoittavien toimenpiteiden kiertäminen[...];

- e) edistetään naisten täyttä, yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista rauhanprosessien, konfliktineston ja konfliktinjälkeisen jälleenrakentamisen kaikissa vaiheissa panemalla täytäntöön naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma.

7) Kumppanuuksien vahvistaminen:

- a) edistetään alueellista ja alueiden rajat ylittävää yhdentymistä, yhteistyötä, **kauppaa**, vuoropuhelua ja aloitteita, **myös Afrikan unionin ja EU:n kauppasopimusta koskevan pitkän aikavälin tavoitteen osalta, tuetaan Afrikan sisäistä kauppaa ja Afrikan mantereen vapaakauppa-alueita**;
- b) edistetään poliittista vuoropuhelua Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön, Afrikan unionin ja alueellisten organisaatioiden kanssa;
- c) edistetään kulttuurienvälistä vuoropuhelua ja yhteistyötä sekä twinning-, liikkuvuus-, vaihto- ja johtamisohjelmia; edistetään kulttuurista moninaisuutta kaikissa muodoissa ja lisätään yhteistyötä kulttuuriperinnön suojelemiseksi, säilyttämiseksi ja edistämiseksi;
- d) edistetään yhteisiin etuihin perustuvia ihmisten välisiä kumppanuuksia sekä vahvistetaan osaamisen kehittämistä tekemällä yhteistyötä **ilmaston, rauhan ja turvallisuuden, terveyden**, koulutuksen, nuorisoasioiden, kulttuurin, urheilun ja tutkimus- ja innovaatiotoiminnan aloilla;
- e) [...] **vahvistetaan** yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa **edistämällä sen merkityksellistä panosta demokraattiseen hallintoon ja kestävään kehitykseen, varmistetaan yhteistyö** paikallisviranomaisten ja yksityisen sektorin kanssa sekä vahvistetaan valtion ja paikallisviranomaisten instituutioita ja niiden tehokasta toimintaa niiden toimivaltuuksien puitteissa;
- f) vahvistetaan tietoisuutta, ymmärrystä ja käsitystä Euroopan unionista kumppanimaissa strategisen viestinnän avulla.

- 1) Osallistavan ja kestäväen kasvun, ihmisarvoisten työpaikkojen, [...] digitaalisen muutoksen, **taloudellisen turvallisuuden ja keskeiseen kestävään infrastruktuuriin tehtävien investointien** tukeminen:
- a) tuetaan kestäviä, turvallisia, turvattuja ja häiriönsietokykyisiä infrastruktuureja ja liikenneyhteyksiä, kuten maantie-, rautatie-, lento- ja meriliikennettä, sekä edistetään älykästä ja kestävää liikkumista ja kestävien liikennepolttoaineiden käyttöönottoa, **myös helpottamalla yksityisen sektorin investointeja;**
 - b) edistetään kaupankäynti-, liiketoiminta- ja investointimahdollisuuksia, **erityisesti** [...] myös unionin yrityksille [...], yksityisen sektorin kehittämistä, **mukaan lukien pk-yritykset**, sääntelyn lähentämistä unionin normeihin, taloudellista yhdentymistä, arvoketjujen monipuolistamista sekä kestäviä paikallisia ja alueellisia arvoketjuja;
 - c) tehostetaan alueellista yhdentymistä, alueiden välistä kauppaa ja yritysten sekä yritysten ja hallitusten välistä vuoropuhelua alueellisella ja alueiden välisellä tasolla;
 - d) tuetaan unionin yhtenäisvaluutan käyttöä kaupassa, rahoituspalveluissa ja investoinneissa alueen sisällä ja unionin osalta;
 - e) edistetään turvallista digitaali- ja avaruustaloutta, tuetaan toimia digitaalisen kuilun kuromiseksi umpeen, vauhditetaan turvallisia ja luotettavia digitaalisia infrastruktuureja ja edistetään ihmislähtöistä digitaalista hallintoa muun muassa kehittämällä nykyaikaisia datan hallinta- ja suojausjärjestelmiä turvallisia datavirtoja varten;
 - f) helpotetaan ja tehostetaan investointeja kriittisiin raaka-aineisiin ja tuotantopanoksiin sekä mineraalien louhintaa ja käsittelyä koskevia kestäviä ja kilpailukykyisiä toimintapolitiikkoja **kiinnittämällä erityistä huomiota kestävyteen, paikallisen lisäarvon tuottamiseen ja toimitusvarmuuteen;**
 - g) tuetaan unionin kauppapolitiikkaa ja kauppasopimuksia sekä niiden täytäntöönpanoa;

- h) vahvistetaan osallistavaa ja oikeudenmukaista siirtymistä vihreään ja digitaaliseen talouteen ja edistetään digitaalista hallintoa ja sähköisiä palveluja sekä julkisen talouden läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta;
 - i) tuetaan osaamisen kehittämistä ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomista ja edistetään tutkimus- ja innovaatiotoimintaa sekä tuetaan kansainvälisiä **työnormeja, muun muassa ILO:n työelämän perusnormeja, ja kansainvälisiä ympäristönormeja** sekä [...] yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita;
 - j) tuetaan unionin kilpailukykyä ja vastataan joustavasti taloudellisiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin;
 - k) **mobilisoidaan yksityistä rahoitusta kestäväan kehitykseen sekä ilmasto- ja energiasiirtymään kehittämällä ja lisäämällä innovatiivista rahoitusta.**
- 2) Ilmastonmuutoksen torjunta sekä ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojele:
- a) edistetään ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojele ja varmistetaan luonnonvarojen kestävä hoito ja ennallistaminen, pilaantumisen **estäminen ja** vähentäminen, **myös merellä**, ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, mukaan lukien vesistöt, maa-alueet, metsät ja valtameret;
 - b) edistetään kestäväa vihreää, sinistä ja kiertoon perustuvaa taloutta, myös biotaloutta, sekä vihreitä ja älykkäitä kaupunkeja ja ilmastokestävien ja turvallisten vesihuolto-, sanitaatio- ja jätepalvelujen saatavuutta;
 - c) tuetaan ympäristöhaasteita, kestäväa energiasiirtymää ja alueellisten energiayhteyksien parantamista koskevaa yhteistyötä ja edistetään energian saatavuutta, uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta; edistetään puhtaiden **ja kestävien** energialähteiden käyttöä teollisuudessa ja liikenteessä;

- d) tuetaan alueellisia aloitteita ja kumppanimaiden toimia ja suunnitelmia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi sekä katastrofivalmiutta ja riskien vähentämistä, jotta voidaan tukea ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyviä kumppanimaiden sitoumuksia kiinnittäen erityistä huomiota heikoimmassa asemassa oleviin maihin, kuten vähiten kehittyneisiin maihin ja pieniin kehittyviin saarivaltioihin;
- e) varmistetaan elintarvike- ja ravitsemusturva ja edistetään kestävää ja häiriönsietokykyistä maataloutta ja kestävää kalastusta **ja vesiviljelyä.**
- 3) Inhimillisen kehityksen ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen:
- a) tuetaan koulutuksen, **terveydenhuoltopalvelujen** ja terveystuotteiden **parempaa, osallistavaa ja yhdenvertaista** saatavuutta ja parempaa laatua, **mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät palvelut ja kattava seksuaalikasvatus** ja ravitsemus;
- b) edistetään sosiaalista osallisuutta, sosiaalista suojelua, yleistä sairausvakuutusturvaa ja eriarvoisuuden torjuntaa keskittyen heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin;
- c) edistetään sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten ja tyttöjen oikeuksia ja vaikutusmahdollisuuksia, suojellaan vammaisten oikeuksia ja **lapsen oikeuksia** ja torjutaan lapsityövoiman käyttöä sekä ehkäistään ja torjutaan **kaikenlaista seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa; tuetaan ja suojellaan kaikkien ihmisten täyttä vapautta päättää seksuaali- ja lisääntymisterveydestään ja -oikeuksistaan 9 artiklan 6 kohdan mukaisesti;**
- d) vahvistetaan kumppanimaiden selviytymiskykyä tukemalla ja lujittamalla toimia, joilla vahvistetaan humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan välistä jatkumoa ja pyritään ratkomaan epävakautteen liittyviä haasteita ja [...] vastaamaan jälleenrakennustarpeisiin sekä edistämään **makrotaloudellista vakautta.**

- 4) Yhteistyön tehostaminen kaikissa muuttoliikkeeseen, liikkuvuuteen ja pakkomuuttoon, **mukaan lukien palauttaminen ja takaisinotto**, liittyvissä asioissa:
- a) [...] **estetään** laitonta muuttoliikkeettä ja pakkomuuttoa ja **puututaan niiden perimmäisiin syihin, erityisesti yhteistyössä niiden kumppanimaiden kanssa, joissa on huomattava määrä maan sisällä siirtymään joutuneita tai muita pakolaisia;**
 - b) vahvistetaan kaikkia muuttoliikkeen hallinnan osa-alueita, parannetaan rajavalvontaa, myös matkustusasiakirjojen ja viisumijärjestelmien laatua, torjutaan muuttajien salakuljetusta ja ihmiskauppaa sekä edistetään yhteistyötä laittomien muuttajien turvallisen, ihmisarvoisen[...], kestävän **ja tehokkaan** palauttamisen, takaisinoton ja uudelleenkotouttamisen aloilla;
 - c) tuetaan muuttoliikkeen ja liikkuvuuden laillisten väylien käyttöä ja edistetään muuttajayhteisöjen osallistumista kotimaidensa kehittämiseen;
 - d) tuetaan turvapaikanhakijoita, pakolaisia, sisäisesti siirtymään joutuneita ja kansalaisuudettomia henkilöitä, erityisesti haavoittuvimmassa asemassa olevia muuttajia, kuten lapsia, sekä heitä vastaanottavia yhteisöjä ja edistetään näiden ryhmien mahdollisuuksia saada suojelua sekä kestäviä ratkaisuja, mukaan lukien vapaaehtoinen paluu, paikallinen kotouttaminen ja **vapaaehtoinen uudelleensijoittaminen** sekä täydentävät väylät.
- 5) Demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien ja hyvän hallinnon edistäminen ja suojeleminen:
- a) tuetaan demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta, hyvää hallintoa, läpinäkyvyyttä ja vastuuvollisuutta, suojelemaan kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia, ehkäistään ja torjutaan korruptiota ja rankaisemattomuutta sekä varmistetaan oikeusjärjestelmien riippumattomuus, vastuuvollisuus ja tehokkuus;
 - b) tuetaan yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa ja varmistetaan se **edistämällä kansalaisjärjestöjen merkityksellistä panosta demokraattiseen hallintoon ja kestäväan kehitykseen; tuetaan** tiedotusvälineiden vapautta ja **helpotetaan luotettavan tiedon saatavuutta** ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä kaikilla politiikan aloilla ja institutionaalisissa prosesseissa;

- c) edistetään **kansainvälisen** oikeuden, **mukaan lukien** ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen **oikeus** ja kansainvälinen humanitaarinen oikeus, sekä tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteiden kunnioittamista kiinnittäen erityistä huomiota kaikkein suurimmassa vaarassa olevien suojeluun.
- 6) Vakauden, rauhan ja turvallisuuden edistäminen:
- a) tehostetaan kriisitilanteisiin, puhkeamassa oleviin kriiseihin ja kriisin jälkitilanteisiin varautumista ja reagointia;
- b) tuetaan [...] **rauhanrakentamista, sovinnonvälitystä**, vakautta ja konfliktinestoa **ja miinanraivaustoimia ja edistetään naisten täyttä, yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista rauhanprosessien, konfliktineston ja konfliktinjälkeisen jälleenrakentamisen kaikissa vaiheissa panemalla täytäntöön naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma;**
- c) lisätään vakautta ja turvallisuutta oikeudellisen yhteistyön, **taloudellisen turvallisuuden ja merellisen turvallisuuden** avulla sekä torjumalla hybridi- ja kyberuhkia, **disinformaatiota, ulkomaista tiedonmanipulointia ja häirintää**, järjestäytyntä rikollisuutta, laitonta kauppaa, **radikalisoitumista**, väkivaltaisia ääriliikkeitä ja terrorismia;
- c a) **vahvistetaan turvallisuuskumppanuuksia kansainväliseen oikeuteen, myös YK:n merioikeusyleissopimukseen, perustuvan alueellisen turvallisuusarkkitehtuurin edistämiseksi;**
- d) pyritään estämään unionin rajoittavien toimenpiteiden kiertäminen.
- 7) Kumppanuuksien vahvistaminen:
- a) edistetään alueellista ja alueiden välistä yhdentymistä, yhteistyötä, vuoropuhelua ja aloitteita;
- b) edistetään poliittista vuoropuhelua Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön kanssa;
- c) edistetään kulttuurin ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun roolia ja kulttuurista moninaisuutta kaikissa muodoissa sekä lisätään yhteistyötä kulttuuriperinnön suojelemiseksi, säilyttämiseksi ja edistämiseksi;

- d) edistetään yhteisiin etuihin perustuvia ihmisten välisiä kumppanuuksia sekä vahvistetaan osaamisen kehittämistä tekemällä yhteistyötä **terveyden**, koulutuksen, nuorisoasioiden, kulttuurin, urheilun ja tutkimus- ja innovaatiotoiminnan aloilla;
- e) [...] **vahvistetaan** yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan, paikallisviranomaisten ja yksityisen sektorin kanssa sekä vahvistetaan valtion ja paikallisviranomaisten instituutioita ja niiden tehokasta toimintaa niiden toimivaltuuksien puitteissa;
- f) vahvistetaan tietoisuutta, ymmärrystä ja käsitystä Euroopan unionista kumppanimaissa strategisen viestinnän avulla.

Liite II.E – Pohjois- ja Etelä-Amerikka ja Karibian alue

- 1) Oikeudenmukaisen vihreän ja digitaalisen siirtymän vauhdittaminen kestäväen kehityksen edistämiseksi:
 - a) luodaan paikallista lisäarvoa ja alueiden välisiä arvoketjuja, [...] myös puhtaan **ja kestäväen** energian ja kriittisten raaka-aineiden ja tuotantopanosten osalta [...], sekä edistetään osallistavaa ja kestävää kasvua, **kauppaa, yksityisen sektorin kehittämistä, mukaan lukien pk-yritykset**, kestävien tuotanto- ja arvoketjujen kehittämistä, tutkimus- ja innovaatiotoimintaa ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomista hyödyntämällä eurooppalaista teknologiaa talouksien monipuolistamiseksi **sekä tuetaan kansainvälisiä työnormeja, muun muassa ILO:n työelämän perusnormeja, ja kansainvälisiä ympäristönormeja sekä yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita**;
 - b) vivutetaan arvoihin perustuvia investointeja, jotta voidaan vastata infrastruktuuritarpeisiin ilmastoneutraalissa, häiriönsietokykyisessä ja luontomyönteisessä taloudessa, jossa noudatetaan tiukkoja ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä normeja;
 - c) kehitetään kestävää rahoitusta kansainvälisten sijoittajien houkuttelemiseksi ja edistetään vihreitä investointeja;
 - c a) **mobilisoidaan yksityistä rahoitusta kestäväen kehitykseen sekä ilmasto- ja energiasiirtymään kehittämällä ja lisäämällä innovatiivista rahoitusta**;

- d) edistetään oikeudenmukaista siirtymää kestävään vihreään, siniseen, digitaaliseen ja kiertoon perustuvaan talouteen, tuetaan hiilestä irtautumista ja resurssitehokkuutta maataloudessa, liikenteessä, metsätaloudessa ja energia-alalla ja tuetaan samalla ilmastonmuutokseen sopeutumista;
- e) tuetaan kestäviä, turvallisia, turvattuja ja häiriönsietokykyisiä infrastruktuureja ja liikenneyhteyksiä, kuten maantie-, rautatie-, lento- ja meriliikennettä, sekä edistetään kestävien liikennepolttoaineiden käyttöönottoa;
- f) lisätään kriittisten raaka-aineiden tuotanto- ja vientikapasiteettia alueella **kiinnittämällä erityistä huomiota** kestävyyteen, **paikallisen lisäarvon tuottamiseen ja toimitusvarmuuteen**;
- g) edistetään pilaantumisen vähentämistä ja ympäristön suojelua, säilyttämistä ja ennallistamista ja varmistetaan ekosysteemien, kuten vesistöjen, maa-alueiden, metsien ja valtamerten, kestävä hoito; kehitetään kestäviä elintarvike- ja **ravitsemusjärjestelmiä, ilmastokestävän ja turvallisen vesihuollon tarjontaa ja vesitehokkuutta**, kestävää kalastusta ja **vesiviljelyä** ja luontopohjaisia ratkaisuja ja torjutaan metsien häviämistä ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä;
- h) edistetään digitaalista muutosta ja varmistetaan **luotettavat ja** turvalliset kyberkestävät digitaaliset yhteydet muun muassa digitaalisen kuilun ja sukupuolten välisen kuilun kaventamiseksi, sekä edistetään avaruustaloutta, turvallisia ja turvattuja datavirtoja ja avaruusperustaisen datan käyttöä EU:n normien mukaisesti;
- i) tuetaan unionin kilpailukykyä ja vastataan joustavasti taloudellisiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin;
- j) edistetään oikeudenmukaista siirtymää, osallistavia yhteiskuntia ja kaikenlaisen eriarvoisuuden torjumista, parannetaan kohtuuhintaisia ja yhtäläisiä mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen sekä terveydenhuollon ja sosiaalisen suojelun yleistä saatavuutta;
- k) edistetään **kestävää** energiasiirtymää ja **kestävää** energiaturvallisuutta; investoidaan energiayhteyksiin ja uusiutuviin energialähteisiin; edistetään [...] **kestävien** energialähteiden käyttöä teollisuudessa ja liikenteessä.

- 2) EU:n ja LAC-maiden yhteisen kauppaa- ja investointiohjelman käynnistäminen:
- a) parannetaan kestävien investointien ja yksityisen sektorin kehittämisen edellytyksiä suotuisamman liiketoiminta- ja sääntely-ympäristön avulla, edistetään liiketoiminta- ja investointimahdollisuuksia, **erityisesti** [...] unionin yrityksille [...], ja yhdenmukaistetaan sääntelyä unionin normien kanssa;
 - b) helpotetaan EU:n vihreän kehityksen ohjelmaan liittyvän lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien tavaroiden kauppaa;
 - c) helpotetaan [...] **pk-yritysten** mahdollisuuksia perustaa yhteisyrityksiä, harjoittaa vientiä ja luoda ihmisarvoisia työpaikkoja;
 - d) varmistetaan kauppaa- ja assosiaatiosopimusten täytäntöönpano muun muassa teknisen avun ja yritysten osallistumisen avulla;
 - e) tuetaan unionin yhtenäisvaluutan käyttöä kaupassa, rahoituspalveluissa ja investoinneissa alueen sisällä ja unionin osalta.
- 3) Oikeudenmukaisuuden, kansalaisten turvallisuuden ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan parantaminen sekä vakauden, rauhan ja turvallisuuden edistäminen:
- a) tuetaan kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden ja sen tuottamien rahavirtojen vastaista yhteistyötä ja koordinoitua ja luodaan yhteyksiä oikeus- ja turvallisuusalan instituutioiden välille oikeusvaltioperiaatteen liittyvien politiikkojen ja välineiden lähentämisen ja yhdenmukaistamisen pohjalta;
 - b) parannetaan kumppanimaiden valmiuksia vastata turvallisuus- ja kyberuhkien vaikutuksiin ja suojella paremmin kansalaisia ja heikoimmassa asemassa olevia ryhmiä;
 - c) vahvistetaan kumppanimaiden valmiuksia arvo- ja logistiikkaketjujen turvaamiseksi;
 - d) tehostetaan kriisitilanteisiin, puhkeamassa oleviin kriiseihin ja kriisin jälkitilanteisiin varautumista ja reagoitua;

- e) tuetaan [...] **rauhanrakentamista**, sovinnonvälitystä, vakautta, konfliktinestoa ja **miinanraivaustoimia** sekä vahvistetaan turvallisuutta ja oikeutta koskevaa alueiden välistä kumppanuutta;
- f) lisätään vakautta ja turvallisuutta, **myös merellistä turvallisuutta**, torjumalla hybridi- ja kyberuhkia, rankaisemattomuutta, korruptiota, laitonta kauppaa, **laitonta taloutta**, väkivaltaisia ääri liikkeitä ja terrorismia;
- g) pyritään estämään unionin rajoittavien toimenpiteiden kiertäminen[...];
- h) **edistetään naisten täyttä, yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista rauhanprosessien, konfliktineston ja konfliktinjälkeisen jälleenrakentamisen kaikissa vaiheissa panemalla täytäntöön naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma.**
- 4) Ihmisoikeuksien, inhimillisen kehityksen, **sukupuolten tasa-arvon**, demokratian, **hyvän hallintotavan** ja oikeusvaltioperiaatteen edistäminen:
- a) suojellaan ja edistetään ihmisoikeuksia ja **kansainvälistä oikeutta, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus ja kansainvälinen humanitaarinen oikeus**, kiinnittäen erityistä huomiota kaikkein heikoimmassa asemassa olevien suojelemiseen, demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja hyvään hallintoon ja vastuuvollisuuteen sekä korruption ehkäisemiseen ja torjumiseen, myös järjestäytyneen rikollisuuden yhteydessä;
- b) edistetään sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten ja tyttöjen oikeuksia ja vaikutusmahdollisuuksia, ehkäistään ja torjutaan **kaikenlaista seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa** ja edistetään nuorten vaikutusmahdollisuuksia kaikilla politiikan aloilla ja institutionaalisissa prosesseissa; **tuetaan kaikkien ihmisten täyttä vapautta päättää seksuaali- ja lisääntymisterveydestään ja -oikeuksistaan 9 artiklan 6 kohdan mukaisesti;**

- c) turvataan kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet, **edistetään sen merkityksellistä panosta demokraattiseen hallintoon ja kestäväan kehitykseen**, tuetaan tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta, **helppotetaan luotettavan tiedon saatavuutta; tuetaan disinformaation ja ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjumista**;
- d) tuetaan koulutuksen, terveydenhuoltopalvelujen ja terveystuotteiden parempaa, **osallistavaa ja yhdenvertaista** saatavuutta ja parempaa laatua, **mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät palvelut ja kattava seksuaalikasvatus**, sekä elintarvike- ja ravitsemusturvaa, ilmastokestävää ja turvallista vesihuoltoa ja vesitehokkuutta, kaikkien saatavilla olevaa sanitaatiota ja jätepalveluja ja suojellaan vammaisten oikeuksia ja **lapsen oikeuksia** [...] ja torjutaan lapsityövoiman käyttöä;
- e) edistetään sosiaalista osallisuutta, sosiaalista suojelua ja eriarvoisuuden torjuntaa keskittyen heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin;
- f) tehostetaan yhteistyötä **ihmisten liikkuvuuden ja** muuttoliikkeen **hallinnan** aloilla, mukaan lukien muuttajien salakuljetuksen ja **ihmiskaupan torjunta, ja edistetään yhteistyötä turvallisen, ihmisarvoisen, kestävän ja tehokkaan palauttamisen, takaisinoton ja uudelleenkotouttamisen aloilla**;
- g) vahvistetaan kumppanimaiden selviytymiskykyä tukemalla ja lujittamalla toimia, joilla vahvistetaan humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan välistä jatkumoa ja pyritään ratkomaan epävakauteen liittyviä haasteita ja [...] vastaamaan jälleenrakennustarpeisiin sekä edistämään **makrotaloudellista vakautta**.
- 5) Kumppanuuksien vahvistaminen:
- a) edistetään EU:n ja LAC-maiden välistä kumppanuutta;
- b) edistetään alueellista ja alueiden välistä yhdentymistä, yhteyksiä ja yhteistyötä;
- c) edistetään poliittista vuoropuhelua Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön kanssa;

- d) edistetään kulttuurin ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun roolia ja kulttuurista moninaisuutta kaikissa muodoissa sekä lisätään yhteistyötä kulttuuriperinnön suojelemiseksi, säilyttämiseksi ja edistämiseksi;
- e) edistetään yhteisiin etuihin perustuvia ihmisten välisiä kumppanuuksia sekä vahvistetaan osaamisen kehittämistä tekemällä yhteistyötä **terveyden**, koulutuksen, nuorisoasioiden, kulttuurin, urheilun ja tutkimus- ja innovaatiotoiminnan aloilla;
- f) varmistetaan yhteistyö kansalaisyhteiskunnan, paikallisviranomaisten ja yksityisen sektorin kanssa sekä vahvistetaan valtion ja paikallisviranomaisten instituutioita ja niiden tehokasta toimintaa niiden toimivaltuuksien puitteissa;
- g) vahvistetaan tietoisuutta, ymmärrystä ja käsitystä Euroopan unionista kumppanimaissa strategisen viestinnän avulla.

Liite II.F – Globaali pilari

1) Inhimillisen kehityksen tukeminen:

- a) ehkäistään ja torjutaan **maailmanlaajuisia** terveysuhkia, kuten pandemioita ja mikrobilääkeresistenssiä, **sovelletaan yhteinen terveys -mallia**, vahvistetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja yhdenvertaisuutta terveysasioissa, edistetään yleistä sairausvakuutusturvaa ja **tuetaan kaikkien ihmisten täyttä vapautta päättää** seksuaali- ja lisääntymisterveydestään ja -oikeuksistaan **9 artiklan 6 kohdan mukaisesti**;
- b) tuetaan inklusiivista, tasapuolista ja laadukasta koulutusta, **mukaan lukien kattava seksuaalikasvatus**, ja osaamista muun muassa maailmanlaajuisen aloitteiden ja tutkimuksen avulla;
- c) edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja lisätään naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksia sekä puututaan eriarvoisuuteen; **torjutaan kaikenlaista seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa**;
- d) suojellaan lapsia ja nuoria, edistetään nuorten osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia sekä lisätään vammaisten henkilöiden vaikutusmahdollisuuksia;

- e) ohjataan ja edistetään muuttoliikkeen ja pakkomuuton hallintaa koskevaa maailmanlaajuisia toimintaohjelmaa sekä tuetaan asiaa koskevia unionin sitoumuksia;
- f) osallistutaan maailmanlaajuiseen toimintaohjelmaan, jolla edistetään ihmisarvoista työtä kaikille, muun muassa edistämällä kansainvälisiä työnormeja, **muun muassa ILO:n työelämän perusnormeja, kansainvälisiä ympäristönormeja sekä yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita**, sekä yleistä sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta.
- 2) Oikeudenmukaisen vihreän ja digitaalisen siirtymän edistäminen kestävästä vaurauden edistämiseksi:
- a) vauhditetaan oikeudenmukaista siirtymistä ilmasto-neutraaliin, häiriönsietokykyiseen ja kestävästä vihreään ja siniseen talouteen ja kiertotalouteen muun muassa tukemalla maailmanlaajuisia aloitteita;
- b) vahvistetaan globaalihallintaa ja lisätään tietämystä ilmastosta, **luonnon monimuotoisuudesta**, elintarvikkeista, maataloudesta, ympäristöstä, luonnonvaroista ja valtameristä sekä tuetaan globaaleja julkishyödykkeitä;
- c) nopeutetaan esteettömien, kohtuuhintaisten, osallistavien, kestävien, turvallisten **ja luotettavien** digitaalisten yhteyksien **inklusiivista suunnittelua ja** käyttöönottoa, satelliittiyhteydet mukaan luettuina, ja edistetään ihmiskeskeistä ja turvallista digitaalitaloutta ja globaalihallintaa;
- d) edistetään kestävästä rahoitusta, julkisia ja yksityisiä investointeja, **yksityisen rahoituksen käyttöönottoa**, kestäviä ja häiriönsietokykyisiä arvoketjuja ja vastuullista yritystoimintaa sekä tuetaan unionin kauppapolitiikkaa ja taloudellista turvallisuutta monenvälisissä ympäristöissä.
- 3) Demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen edistäminen ja suojeleminen:
- a) [...] **suojelemaan ja edistetään** ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, edistetään tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteita sekä suojelemaan ja parannetaan kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia muun muassa lisäämällä ihmisoikeuksien puolustajien ja heidän verkostojensa vaikutusmahdollisuuksia maailmanlaajuisesti;

- b) **suojellaan, edistetään ja** tuetaan demokratiaa sekä tosiallista edustusta ja **inklusiivista** osallistumista, myös EU:n vaalitarkkailutoiminnan **ja vaalien jälkeisten seurantavaltuuskuntien** avulla;
- c) puututaan demokratiaan kohdistuviin uhkiin, kuten ulkomaiseen tiedonmanipulointiin ja sekaantumiseen sekä disinformaatioon, tuetaan **ja edistetään** vapaita ja riippumattomia tiedotusvälineitä **ja helpotetaan luotettavan tiedon saatavuutta**;
- d) tuetaan ja suojellaan oikeusvaltioperiaatetta ja kansainvälistä oikeutta, mukaan lukien **ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus ja kansainvälinen humanitaarinen oikeus, myös** kansainvälisten oikeusmekanismien sekä läpinäkyvyys- ja vastuuvollisuusmekanismien avulla;
- e) vahvistetaan globaalia ja monenvälistä ihmisoikeusjärjestelmää sekä sen prosesseja ja rakennetta.
- 4) Rauhan, turvallisuuden, vakauden ja kriisitoimien edistäminen:
- a) tuetaan rauhaa, vakautta ja konfliktinestoa ennakoinnin, konfliktianalyysin, varhaisvaroittamisen, rauhanrakentamisen, sovinnonvälityksen ja vuoropuhelun avulla;
- b) torjutaan maailmanlaajuisia uhkia, myös hybridi-, avaruus- ja kyberuhkia, ja edistetään merenkulun ja ilmailun turvallisuutta;
- c) lisätään vakautta ja turvallisuutta terrorismin, radikalisoitumisen ja väkivaltaisten ääriliikkeiden vastaisilla monenvälisillä aloitteilla sekä tekemällä maailmanlaajuisia yhteistyötä laittoman kaupan[...], järjestäytyneen rikollisuuden, **muuttajien salakuljetuksen ja ihmiskaupan** torjumiseksi;
- d) vähennetään kemiallisiin, biologisiin, säteileviin ja ydinaineisiin liittyviä riskejä;
- e) tuetaan maailmanlaajuisia aloitteita, joilla puututaan rauhaa ja vakautta mahdollisesti horjuttaviin ilmasto- ja ympäristöriskeihin;

- f) tuetaan maailmanlaajuisia aloitteita, joilla rajoitetaan mineraalien ja muiden luonnonvarojen käyttöä konfliktien rahoittamiseen ja ehkäistään tähän liittyviä ihmisoikeusrikkomuksia ja toimitusketjuriskejä[...];
- g) **edistetään naisten täyttä, yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista rauhanprosessien, konfliktineston ja konfliktinjälkeisen jälleenrakentamisen kaikissa vaiheissa panemalla täytäntöön naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma.**
- 5) Kumppanuuksien ja strategisten suhteiden vahvistaminen:
- a) ylläpidetään monenvälisyyttä ja monenvälisiä sopimuksia ja osallistutaan maailmanlaajuisiin kumppanuuksiin sekä tuetaan maailmantalouden hallinta- ja kehittämisrakenteen luomista;
- b) tuetaan maailmanlaajuisia aloitteita, joilla torjutaan laittomia rahavirtoja, rahanpesua ja veronkiertoa;
- c) vahvistetaan Euroopan ja kumppanimaiden paikallisviranomaisten verkostojen ja kehitysliittoumien institutionaalisia ja toiminnallisia valmiuksia;
- d) lisätään valmiuksia ja ylläpidetään kumppanuuksia eurooppalaisten ja kumppanimaiden kansalaisjärjestöjen, verkostojen, foorumien ja liittoutumien kanssa, jotta voidaan luoda suotuisa ympäristö kansalaisten osallistumiselle ja kansalaisyhteiskunnan toiminnalle, myös unionissa;
- e) osallistutaan julkisuusdiplomatiaan **ja maailmanlaajuisiin koulutustoimiin** vuoropuhelun ja keskinäisen ymmärryksen edistämiseksi.